

KRÅKKÄRRET I RAMPLJUSET:

En diskursanalys av Kråkkärrets representation i
nyhetsartiklar

Kim Kronlund, 36976

Avhandling pro gradu i sociologi

Fakulteten för samhällsvetenskaper och ekonomi

Handledare: Andreas Häger

Åbo Akademi

Åbo 2019

Åbo Akademi – Fakulteten för samhällsvetenskaper och ekonomi

Abstrakt för avhandling pro gradu

Ämne: Sociologi	
Författare: Kim Kronlund	
Arbetets titel: Kråkkärret i rampljuset: En diskursanalys av Kråkkärrets representation i nyhetsartiklar	
Handledare: Andreas Häger	
<p>3,8 miljoner av Finlands 5,5 miljoner invånare bor i städer, eller i någon tätort. Av dessa bor en markant andel i förorter byggda under 1970-talets urbaniseringsvåg. En del av dessa förorter har i dagsläget fått ett mindre smickrande rykte. Förorternas dåliga rykte har konstruerats till viss del genom representationer i dagstidningar och media. I denna avhandling undersöks hur Kråkkärret, en av de största förorterna i Åbo, representeras i tidningsartiklar publicerade år 2005 samt mellan åren 2010 och 2018. Syftet för avhandlingen är att studera språket och diskurserna med vilka Kråkkärret representeras i media. Samt att visa hur tidningsartiklarnas språkbruk inverka förorternas rykte och genom vilka mekanismer en förortsdiskurs byggs.</p> <p>Avhandlingens teoretiska referensram ligger primärt på en socialkonstruktivistisk grund. Det huvudsakliga teoretiska verktyget är den franska marxistiska sociologen Henri Lefebvres rumsliga triad. Genom triaden kan tidningsartiklarna placeras i en kontext som hjälper oss att förstå hur plats konstrueras genom diskurserna. Utöver det används teorier om både platsidentitet samt om rumslighet för att åskådliggöra vad plats kan och rum kan innebära för människor och vad plats egentligen kan tänkas vara.</p> <p>Utgångsläget för avhandlingen är 61 artiklar publicerade i finska tidningar. Dessa artiklar kodades i grundkategorier vilka alla har med Kråkkärrets representation att göra. För att fördjupa mig i artiklarnas sätt att representera Kråkkärret valdes 17 artiklar till en diskursanalys. Artiklarna är representativa för hela materialet och genom att analysera dessa artiklar nyanseras bilden om hur Kråkkärret representeras i media. Utöver detta genomfördes en bildanalys för att se hur Kråkkärret illustreras i bild i artiklarna.</p> <p>Resultaten av denna avhandling visar att Kråkkärret representeras ofta genom hänvisningar till invandring och som en invandrarförort. Representationen tangerar ofta även de sociala problemen som finns i Kråkkärret. Avhandlingen resultat sammanfaller med andra forskningsresultat med likartad tematik. Därav går det att konstatera att förorter representeras i ungefär samma terminologi som tidigare.</p>	
Nyckelord: Sociologi, stadssociologi, urbansociologi, representationer, diskursanalys, förort, Åbo, Kråkkärret, platsidentitet, bildanalys, rykte	
Datum: 17.11.2019	Sidantal: 80

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	1
2. Förorter och förortsbygge i Finland	4
2.1 Finland industrialiseras och urbaniseras.....	5
2.2 Förorternas rykte försämrars.....	7
2.2 Kråkkärret och stadsdelens befolkningssammansättning.....	9
3 Teoretisk referensram och tidigare forskning	11
3.1 Tidigare forskning	11
3.2 Rummets produktion	15
3.2.1 Begreppsparet plats och rum.....	18
3.2.2 Diversitet inom teoribildning	20
3.3 Platsidentitet	23
3.4 Sammanfattning och teoretisk problemformulering	25
4 Metod och material.....	28
4.1 Diskursteori	29
4.1.1 Begrepp inom diskursteori	31
4.2 Diskursanalys	32
4.3 Bildanalys	34
4.4 Material.....	36
5 Resultat.....	40
5.1 Diskursanalys	40
5.1.1 Rykte och fördomar	41
5.1.2 Klass och ekonomi	46
5.1.3 Trivsel och landskap	50
5.1.4 Invandring och utlänningar	58
5.2 Bildanalys	66
6 Slutsatser och diskussion.....	73
6.1 Sammanfattning av resultatet	74
6.2. Diskussion	77
Litteratur.....	
Bilaga 1. Lista på artiklar som kodats.....	
Bilaga 2. Exempel på text som kodats	

Tabell- och figurförteckning

Tabell 1: Antalet artiklar, artiklarnas språk och utgivningsår

Tabell 2: Indelning av artiklarna enligt deras huvudtematik

Figur 1: Andel urban befolkning och bruttonationalprodukt per invånare (dollar) 2015 (Laakso & Loikkanen 2018)

Figur 2: Invånarnas modersmål i Åbo och i Kråkkärret 2006 och 2016

Figur 3: Illustration av Lefebvres rumsliga triad

1. Inledning

I dagsläget bor ca. 3,8 miljoner av Finlands 5,5 miljoner invånare i städer eller tätorter (Laakso & Loikkanen 2018). Av dessa 3,8 miljoner människor bor en stor andel utanför städernas stadskärna. Många bor bara en kort bilväg från innerstan i någon förort. Förorterna som började byggas på 1960-talet är en viktig del av Finlands bostadspolitiska historia och stadslandskap. Det var efter andra världskriget som den relativt satta lantliga Finland urbaniserades på allvar och det var främst ekonomiska orsaker som låg bakom urbaniseringen, därmed även förortsbyggandet. Den ekonomiska utvecklingen möjliggjorde även att privatbilismen kunde på allvar bli den dominerande trafikformen i Finland, vilket påverkade städernas fysiska form (Kotavaara, Antikainen & Rusanen 2011). Den fortsatta utvecklingen av städerna hölls igång under hela 1900-talet. Nya innovationer bidrog till nya sätt att leva och bo. Bilens påverkan på infrastrukturen, efterkrigstidens allt snabbare urbanisering och den tunga industrins försvinnande från stadskärnorna är några aspekter som påverkat städernas form massivt under 1900-talet. Allt detta har lämnat sitt spår i hur dagens urbana population lever. Under samma tidsperiod blev massproduktion av betong och elementhus ett möjligt och dessutom förmånligt alternativ för byggnadsentreprenörer. Förorterna är ett resultat av denna utveckling. En ökad privatbilism, snabb urbanisering, tekniska innovationer i byggbranschen och omstrukturering av ekonomin var den perfekta grogrunden för förorternas uppkomst (Kotavaara, Antikainen & Rusanen 2011).

Den stora migrationen till förorterna från landsbygden på 1960-talet förorsakade tidigt diskussioner om förortslivet och om själva förorterna (Kortteinen, 1982). I denna avhandling har jag ämnat för att ta reda på hur Kråkkärret, en av de största förorterna i Åbo, representeras i tidningsartiklar publicerade år 2005 samt mellan 2010 och 2018. Utöver texterna i artiklarna har jag också analyserat fotografier. Reservationer och fördomar mot vissa, oftast utsatta, förorter kan vara svåra att ändra och de kan påverka förorten mera än kunde förväntas. Jag anser att det därför är av intresse att se hur en förortsdiskurs skapas och upprätthålls genom representationerna i tidningsartiklar.

Stadsforskning är inget nytt fenomen. Diverse former av urbansociologi har funnits så länge det har funnits sociologer intresserade av samhället och dess funktioner. Städer är inte heller något nytt fenomen och det är värt att notera att det fanns stora städer redan innan de så kallade industriella revolutionerna (Bradford De Long, Shleifer 1993). Då sociologer som Karl Marx, Max Weber, Emelié Durkheim och Georg Simmel arbetade med sin forskning i slutet på 1800-talet och i början av 1900-talet var urbana samhällen i ett brytningsskede, den industriella revolutionen var på gång på allvar. Industrialisering påverkade städerna och det medförde nya utmaningar för människorna. Något modernt, nytt och främmande höll på att skapas. Det traditionella och mer agrara samhället höll på att försvinna från områden i Europa starkast ihopkopplade med industrialisering, såsom delar av England, Holland, Belgien, Frankrike, Tyskland och Schweiz (Tilly 2010). Den ökade arbetsfördelningen i samhället och de nya samhällsklassernas uppkomst och liv intresserade sociologerna. Formerna på det sociala livet, patologierna som skakade samhällsskikten och hur det moderna livet omorganiserades och påverkade människorna var relevanta och nya jämfört med hundra år sedan. Frågor kring ekonomi, gruppernas psyke och levnadsvillkor blev allt mer av intresse (Kempainen 2017, 23). Exempelvis undersökte Georg Simmel i storstadsmänniskans mentalitet, vilket var enligt honom annorlunda än jordbrukarnas mentalitet (Simmel 1903).

Jag anser att storstaden är i dagsläget mer splittrad än under Simmels tid. På grund av tidningar, television, radio, social media och annan teknologi får vi mycket mer intryck än för hundra år sedan. Det innebär nya utmaningar för städerna. Medians rapportering, vilket innefattar tidningsartiklar, präglar vår uppfattning om samhället och vår näromgivning. Nyhetsartiklarna som analyserats i denna avhandling informerar oss om vad som sker i vår (när)omgivning och är därmed en väsentlig del i hur våra opinioner formas. Ifall nyheten eller tidningsartikeln passar läsarens världsbild finns det få orsaker till att tveka artikelns objektivitet, att vara konstant källkritisk är utmattande. Alltså är ett fenomen som beskrivs i media lättare att acceptera om det sammanfaller med ens egna uppfattning om sanningen. Detta sätt att tänka och ta för givet viss information men inte annan, kallas konfirmeringsbias och har forskats mycket om i psykologin (Nickerson 1998). Vi människor tenderar att ha förutfattade meningar och åsikter om olika städer, stadsdelar och platser. De mentala representationerna är nära kopplade till diskurser och språkbruk. Därav använder jag

mig av diskursanalys som metod för att förstå och förklara hur nyhetsartiklar påverkar vårt förhållande till förorterna.

Platsidentitet är ett viktigt tema i min avhandling. Att bo i till exempel Kråkkärret betyder ofta något för inte enbart områdets invånare själv, men även för den som betraktar området utifrån. Bostadsortens, förortens eller stadens invånare identifiera sig med staden eller förorten. En persons identitet konstrueras utifrån många detaljer, varav hemort är en (Shields 1991, 4–28). En ofta förekommande fråga när människor träffar varandra är: *varifrån kommer du?* Det gör sig givet alltså att bostadsort och plats är en del av vår identitet. Ifall representationerna är påtagande negativa finns risken att hela området stämplas och därmed även områdets invånare (Shields 1991, 4–28). Därför anser jag att det är viktigt att förstå och föra fram vissa av de mekanismer som bidrar till skapandet av representationer av platser och hur förortsdiskursen upprätthålls. Jag vill föra fram medias och nyheternas roll i skadandet av representationerna av plats och i längden identiteter och diskurser.

Syftet med denna avhandling är att öka förståelsen av representationerna som hittas i tidningsartiklar och hur innehållet i artiklarna påverkar människors attityder gentemot vissa platser. Jag vill se hur förortsdiskursen konstrueras genom representationer i nyhetsartiklar. Utöver detta är det av intresse att se ifall representationerna har ändrats under den tiden jag analyserat. Tidsintervallet är relativt kort, men en stor ökning av utomeuropeisk invandring omkring året 2015 som riktat sig främst till förorterna kan påverka hur förorterna representeras i median. Genom att visa hur tidningsartiklarna påverkar och konstruerar förortsdiskurserna, anser jag mig kunna föra fram en del av den problematik en ensidig representation kan innebära. I värsta fall stämplas människor på grund av var de bor, vilket är en stor utmaning, och som jag anser bör tas i beaktande i all beslutsfattande.

I kapitel två behandlas den relevanta historiska kontexten för min avhandling. Jag börjar med att förklara närmare de processer som bidrog till både industrialiseringen, urbaniseringen och förorternas uppkomst. Jag fortsätter med diskussionen om hur industrialiseringen och urbaniseringens påverkat den finländska stadslandskapet. Sedan skildrar jag den utveckling som skett i förorter, i praktiken alltså när förorterna byggdes och hur Kråkkärret förhåller sig till det hela. I kapitel tre kommer jag att

redogöra för de teoretiska referensramarna som denna avhandling ligger på. De huvudsakliga teorierna handlar om hur rum produceras och om platsidentitet. Jag stöder min argumentation och analys på dessa teorier. Jag kommer också att redogöra för den tidigare forskningen som gjorts inom ämnet. I kapitel fyra redovisar jag för materialet jag använt i min analys. Jag kommer också att redogöra för mina metodval: diskursanalys och bildanalys. I kapitel fem presenterar jag avhandlingens resultat, diskursanalysen av mitt material samt analysen av fotografierna. Kapitel sex är ägnad för en sammanfattning av resultatet och för en allmän diskussion kring avhandlingen och ämnet. Jag kommer att presentera en slutsats som är av värde för utredningar, undersökningar eller andra mer eller mindre vetenskapliga arbeten som tangerar ämnet.

2. Förorter och förortsbygge i Finland

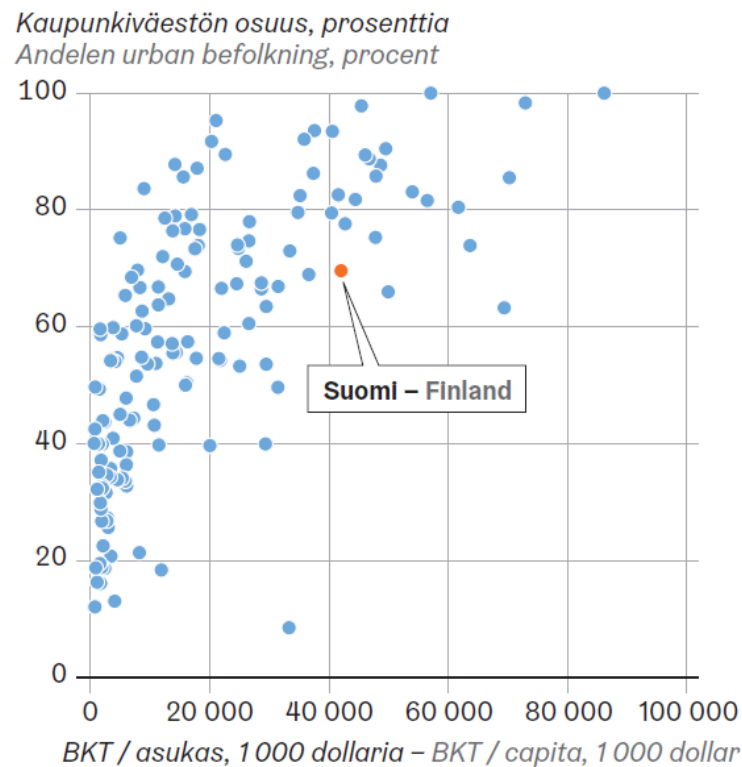
Till näst kommer jag att redovisa för begreppet *förort*. En definition av begreppet är väsentligt då begreppet är förvånansvärt komplext. Efter det kommer jag att sammanfatta de processer som bidragit till Finlands urbanisering. Urbaniseringen och den ekonomiska utvecklingen i landet hänger starkt ihop med förorternas uppkomst. Till sist kommer jag att redogöra för den förort som står i rampljuset för denna avhandling, alltså Kråkkärret i Åbo.

Forskaren Teemu Kemppainen (2017) definierar begreppet *förort*, i sin doktorsavhandling, som en "Suburban housing estate" och för vidare analysen genom att definiera förortens landskap som "a residential environment dominated by prefabricated multi-storey apartment blocks, located in the fringes of the urban structure" (Kemppainen 2017, 31). *Neighbourhood* eller grannskap är ävenså av betydelse. Kemppainen definierar grannskap som "limited residential territory within a larger urban area" (Kemppainen 2017, 22). Såsom Kemppainen fokuserar även jag på de förorter som är byggda efter andra världskriget, i mitt fall Kråkkärret som började byggas år 1975. Sjuttioalet är den årtionde då förortsbyggandet blomstrade i Finland (Kauppi 2006).

Definitionen av begreppet *förort* är inte helt så enkel som det kunde tänkas. Kemppainens definition av begreppet *förort* härstammar från det finska ordet för förort, alltså *lähiö*. Begreppet *lähiö* är i sig ett mer beskrivande begrepp än förort då det innehåller en definition om hurudan området är, alltså ofta dominerat av betonghöghus. Det svenska ordet *förort* har däremot inte samma klang och inbyggd mening som ordet *lähiö* har. En förort kan likaväl vara en villaförort men en villaförort kan inte i finskan kallas *lähiö*. En villaförort kan på finska benämnas som en *esikaupunki* eller en *puutarhakaupunki*. I svenskan används nu och då ordet *betongförort* (Ericsson, Molina & Ristilampi 2000). Begreppet *betongförort* är den som sammanfaller närmast med Kemppainens definition (Kemppainen 2017). Jag tänker ändå använda ordet *förort* då jag anser att begreppet sammanfaller bättre med de finska förorterna, än de svenska miljonprogramsförorterna.

2.1 Finland industrialiseras och urbaniseras

Städer har sedan länge varit viktiga knutpunkter för handel, kultur och religion. Städer har, i visst omfattning, funnits enligt arkeologiska utgrävningar i åtminstone 10 000 år. Ett klassiskt exempel är staden Ur i Mesopotamien. Ur hade sin guldålder för ca. 5000 år sedan med kring 25 000–30 000 invånare. Dock tog det flera tusen år innan den urbanisering vi känner idag började ske och ännu i början av 1800-talet bodde endast 3% av världens befolkning i städer (Laakso & Loikkanen 2018). Urbaniseringen hänger ihop med den ekonomiska utvecklingen. Industrialiseringen som påbörjades i Storbritannien på 1800-talet gav upphov till både ny teknik och ekonomisk tillväxt (Laakso & Loikkanen 2018). Industrialisering av Finland fick sitt startskott i slutet av 1800-talet och varade egentligen tills 1950-talet. Detta är till skillnad från många andra västeuropeiska länder där ekonomins industrialisering skedde mellan åren 1840 och 1910 (Hjerpe, 1988).

Figur 1: Andel urban befolkning och bruttonationalprodukt per invånare i 1000 dollar år 2015 (Laakso & Loikkanen 2018)

Finlands urbanisering har pågått redan länge och graden av urbanisering är än idag relativt låg jämfört med andra länder med liknande ekonomisk struktur och jämförbar BNP, vilket illustreras i figur 1. Ändå har Finland klart ändrats på de senaste 150 åren. År 1860 bodde endast 5% av Finlands befolkning i städer till skillnad från dagsläget då ungefär 70% av befolkningen bor i städer (Laakso & Loikkanen 2018). Det speciella för Finlands del har varit hur lite industrialiseringen påverkat städernas storlek och graden av urbanisering jämfört med andra jämförbara länder. Hjerppe anser att då den finländska industrialiseringen byggdes på trä-, pappers- och järnindustri blev det naturligt att dessa industrier och därmed även industriarbeten koncentrerade sig nära råvarorna. Råvarorna fanns i stor utsträckning på landsbygden (1988, 161).

Hjerppe kallar tiden efter andra världskriget till en tid av återuppbyggnad. Från och med 1950-talet till 1980-talet satsas det stort på investeringar i infrastruktur jämfört med tiden både innan och under krigen. Idag kan man se tillbaka på två storsatsningar

i bostadsbyggen, en på 1950-talet och en omkring 1970-talet. På 1950-talet fanns ett stort behov för att få bostäder till både veteranerna och inflyttarna från Karelen. En markant del av byggandet av nya hus koncentrerades till landsbygden. På 1970-talet koncentrerades byggandet till städernas utkanter som följd av den ekonomiska utvecklingen i landet och en omstrukturering av näringslivet (Hjerppe 1988, 125–126).

Nya bostadshus behövdes snabbt för en befolkning som styrde mot städer (Kemppainen 2017, 32). En av orsakerna till urbaniseringen i efterkrigets Finland och då i synnerhet på 1970-talet går att finna i omstruktureringen av näringsstrukturen i landet. Traditionellt arbetskraftsdryga skogs- och jordbruksarbeten mekaniserades i snabb takt och på grund av den teknologiska utvecklingen minskade behovet av arbetskraft på landsbygden. Andra medverkande orsaker till urbaniseringen var en ökning av utrikeshandeln och en utveckling av landets ekonomi och näringsstruktur. Utvecklingen av ekonomin bidrog till omstrukturering av arbete. Omstruktureringen och specialiseringen bidrog till ökade arbetsmöjligheter, speciellt i städerna. Då kommunikation, handel och service blev allt mer viktigt för Finlands ekonomi, koncentrerades och centraliserades näringslivet till färre ställen än tidigare (Hjerppe 1988; Kotavaara, Antikainen & Rusanen 2011; Laakso & Loikkanen 2018).

2.2 Förorternas rykte försämras

De tidiga inflyttarna till förorterna i Finland var familjer som flyttat på grund av omstruktureringen av näringslivet från landsbygden till de relativt billiga, men för tiden välutrustade förorterna och lägenheterna i stadens yttre kanter. Inom den finska urban- och stadssociologin har det forskats en del på hur livet såg ut i dessa förorter. Ett klassiskt exempel på detta är Matti Korteinens bok *Lähiö – Tutkimus elämäntapojen muutoksesta*, publicerat år 1982. Korteinen diskuterat i djup om inflyttarnas livsstil och hur förortsborna agerar med varandra (1982). Boken är av stort intresse för de som vill få en uppfattning om hur livet i förorten sett ut förr, men att dra raka paralleller till dagens förorter är inte ändamålsenligt då förorternas demografi inte mer är densamma som 50 - 60 år sedan.

Något som i dagsläget ofta diskuteras i samband med förorter är förorternas relativt sett dåliga rykte. En av de orsaker som kan ha att göra med ryktet är enligt Kemppainen (2017, 32–33) att vissa av förorterna föll av den generella samhällsutvecklingen i början av 1990-talet på grund av den ekonomiska svackan. Den svaga ekonomin och den ekonomiska depressionen syntes i synnerhet i förorter, där invånarnas socioekonomiska ställning allt som oftast redan från tidigare var, relativt sätt, sämre jämfört med andra stadsbor.

Då förorterna 1970-talet fylldes med människor från landsbygden, kommer en större andel av de som i dagsläget flyttar till förorterna betydligt längre ifrån. Något som är beskrivande för några av dessa 1970-tals förorter, inklusive Kråkkärret med sämre rykte och som fallit av den generella samhällsutvecklingen, är att förorternas befolkningsstruktur är mycket mer heterogen än övriga Finlands befolkningsstruktur (Kemppainen 2017, 32–22). Fastän mängden invandrare i Finland är relativt liten och oberoende försöken att styra invandrarnas bostadsval finns det klara antydningar på att några förorter blivit centra för invandrare (Rasinkangas 2013 a, 123–140). Det finns en hel del olika förklaringsmodeller på vad koncentrationen av invandrare på vissa områden kan beror på.

Enligt Rasinkangas är ett av de grundläggande tankesätten i den finländska integrationsdiskussionen har varit att invandrare ska bosättas splittrat på olika bostadsområden. Det här beror på att det har antagits att invandrarna integreras mer effektivt med den övriga populationen då de har regelbunden kontakt med finländare. Argumentet grundar sig på att det i länder som redan en längre tid mottagit invandrare och inte fört en aktiv bostadspolitik har bildats segregerade bostadsområden, till och med parallellsamhällen (Rasinkangas 2013 a, 123–140).

Att styra invandrarnas och kvotflyktingarnas bostadsval är inte alltid så lätt. Många väljer själva förorten som det första stället att bosätta sig på då de anländer till Finland, eller som det ställe de flyttar till då de har möjlighet att själv välja sin bostadsort. Orsakerna kan bero på exempelvis lägre lägenhetspriser samt en högre andel hyreslägenheter. Stadens hyreslägenheter och hyreslägenheter utanför den privata marknaden styr invandrades flytt. Det här beror på diskriminering på hyresmarknaden. Invandrare och de med utländska namn har svårare att få en lägenhet från den privata

marknaden. (Öblom & Antfolk 2017: Rasinkangas 2013 a, 123–140). Invandrartäta förorter fungerar även som inkörsportar till samhället. Enligt vissa tolkningar flyttar invandrare gärna till de här förorterna för att de har färdiga kontaktnätverk där. Ett område där många redan från tidigare är av samma etniska tillhörighet kan kännas tryggt i ett främmande land. Andra invandrare kan alltså fungera som stöd åt de nyinflyttade (Rasinkangas 2013 a, 123–140).

Rasinkangas poängterar ändå att ifall invandrare hade möjligheten att helt själv välja var de skulle bo, skulle de helst bo bland lokalbefolkningen, inte i invandrartäta förorter (2013 a, 127). Utöver det finns risken för att områden blir stämplade och invånarna från områden stämplande (Rasinkangas 2013 a, 123–140). Det finns tecken på att lokalbefolkningen flyttar bort eller snarare, låter bli att flytta till invandrartäta områden. Det här beror enligt Rasinkangas främst på att lokalbefolkningen är rädd för att göra en dålig investering, man är helt enkelt rädd för att gå ekonomiskt på förlust ifall man investerar i lägenheter på socioekonomiskt utsatta områden. Det är anmärkningsvärt att områden med många invandrare oftast är områden där lokalbefolkningen har det sämre ställt ekonomiskt (2013 a, 130–140). Ett dåligt rykte är alltså ett problem för förorter och kan i värsta fall försämra områdets ekonomiska möjligheter i form av tappade investeringar från den privata marknaden.

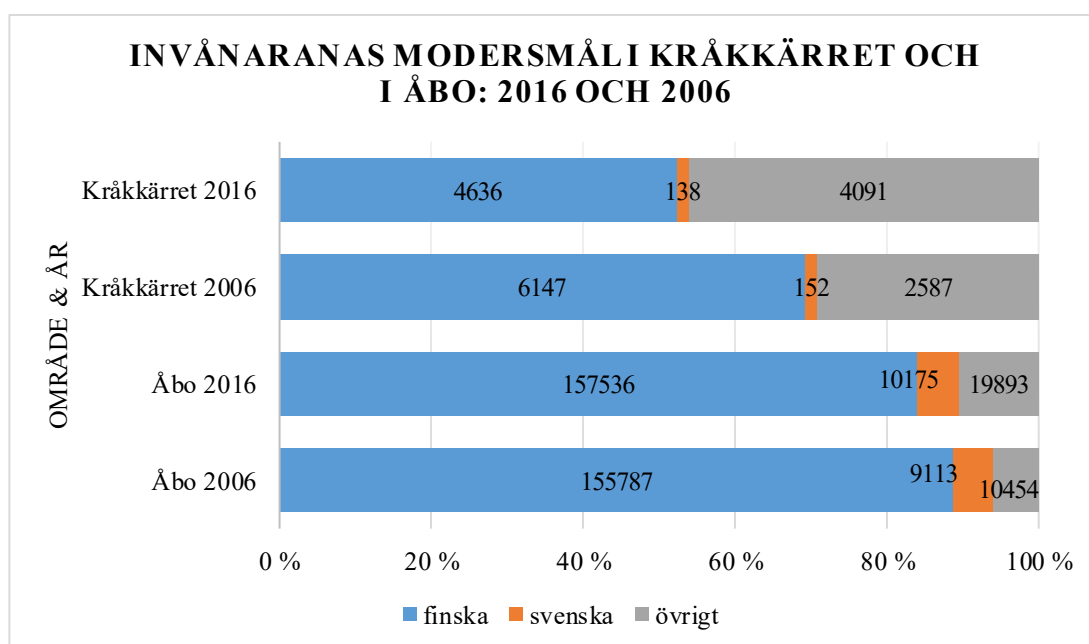
2.2 Kråkkärret och stadsdelens befolkningssammansättning

Byggandet av Kråkkärret påbörjades år 1975 och förorten med de röda tegelhusen i östra Åbo stod färdig omkring år 1987, vissa delar av förorten ännu senare. De första husen stod inflyttningsklara år 1976. Under de tre första byggnadsåren byggdes omkring 650 bostäder per år i området. Den ursprungliga planen var att Kråkkärret skulle stå färdigbyggt tills 1984. Som en del av andra större byggen, fördröjdes även detta projekt med ungefär tre år. En delorsak till fördröjningarna var enligt Kauppi (2006) den dåliga ekonomiska tillväxten i Finland från 1975 framåt.

Kråkkärret är i dagsläget ett av de mest befolkade områden i Åbo. Inom det administrativa området, Kråkkärret, bodde det år 2016 8 865 människor (Åbo stad 2018). Det har inte skett någon större förändring sedan år 2005 då befolkningen var

8 775 (Åbo stad 2009). I själva verket har Kråkkärrets befolkningsmängden minskat från vad det var under toppåren. Vid millenniumskiftet bodde över 9 000 människor i Kråkkärret (Åbo stad 2007).

Fastän Kråkkärret redan en längre tid varit ett område för nyinflyttade och invandrare har mängden invånare med annat modersmål än finska och svenska ökat konstant. Detta illustreras väl i figur 2.

Figur 2: Invånarnas modersmål i Åbo och i Kråkkärret 2006 och 2016

Det finns alltså en tydlig trend i befolkningsutvecklingen i Kråkkärret. Befolkningen i området blir allt mer heterogent vad kommer till variationen på modersmål. Samma trend i modersmålet bland invånarna gäller hela Åbo (figur 2). Något som är nämnvärt är att den absoluta mängden svenskspråkiga i Åbo ökat. Procentuellt har den finskspråkiga populationen minskat, fastän absoluta mängden har ökat. Det här beror på den totala befolkningstillväxten i staden från 175 354 människor år 2006 till 187 604 människor år 2016. Enligt den senaste statistiken från februari 2019 är befolkningsmängden i Åbo för tillfälle 191 731 personer (Blomqvist 2019).

Befolkningstillväxten både i Kråkkärret och i övriga Åbo baserar sig främst på migration i stället för en så kallad naturlig befolkningstillväxt, alltså att födelseantalet skulle vara positiv. I den senaste statistiska årsboken kan läsas att det år 2016 föddes

1831 levande barn. Samma år dog 1830 personer (Åbo Stad – Statistisk årsbok 2017, 40). Befolkningsstrukturens förändring är synligare i stadsdelar som Kråkkärret. Detta beror på att en större andel med utländsk bakgrund flyttar till Kråkkärret samtidigt som de med finska och svenska som modersmål minskar i området på grund av utflyttning, vilket kan ses i figur 2.

3 Teoretisk referensram och tidigare forskning

I detta kapitel kommer jag att beskriva de teorier som min avhandling baserar sig på. Jag börjar den teoretiska diskussionen genom att skildra de för denna avhandling relevanta tidigare forskningar inom ämnet. Kapitel 3.2 kommer att ägnas åt en diskussion om rummets produktion. Jag börjar med att redogöra för Lefebvres rumsliga triad. Den rumsliga triaden är en av de mest betydelsefulla teoretiska utgångspunkterna för denna avhandling. Kapitel 3.2.1 och 3.2.2 kommer att handla i mer detalj om begrepp och teoretisk bakgrund och hurudan teoretisk variation det finns inom fältet. Kapitel 3.3 handlar om begreppet *platsidentitet* och hur jag kan använda mig av teorier om platsidentitet. Kapitel 3.4 är en sammanfattning av den diskussionen jag fört i detta kapitel. Utöver det kommer jag att presentera avhandlingens problemformulering.

3.1 Tidigare forskning

I detta kapitel kommer jag att redogöra för den tidigare forskningen som är väsentligt för avhandlingen. Förutom den forskning som jag redogör för nedan bedrivs en hel del övrig forskning inom ämnet. Till exempel har Turun Yliopisto ett utbildningsprogram i stadsforskning. Inom forskningen bedrivs studier om urbana förhållanden i främst Åboregionen¹. Jag har valt att lyfta fram sådan forskning som inspirerat mig till denna avhandling och som fungerat som stöd för avhandlingen. Forskningen är både svensk och finsk.

¹ <https://blogit.utu.fi/kaupunkitutkimus/kaupunkitutkimus/> (hämtat 21.9.2019)

Urban Ericssons, Irene Molinas och Per-Markku Ristilammis *Miljonprogram och media: Föreställningar om människor och förorter* (2000) är ett forskningsarbete som gett mig en bra teoretisk och empirisk bas att bygga på. Till skillnad från den finska förorten har de svenska förorterna en något annorlunda utgångspunkt, det vill säga miljonprogrammet. Miljonprogrammet var i Sverige en bostadspolitisk åtgärd på den ökade urbaniseringen i samhället efter kriget. Miljonprogrammet var även ett modernistiskt program i den mån att man ansåg att man bygger ”det nya folkhemmet” (Ericsson, Molina & Ristilammi 2000). På grund av miljonprogrammet och en högre grad av invandring kan en mer polariserad bild av förorten mot innerstaden ses jämfört med de finska förorterna. Ericsson, Molina och Ristilammi hävdar att polariseringen i staden har ökat; rika områden blir rikare, fattiga fattigare och en ökad segregering äger rum (Ericsson, Molina & Ristilammi 2000, s.24–25).

Enligt Ericsson, Molina och Ristilammi finns det en etnisk hierarki i den svenska bostads- och arbetsmarknaden. Högst i hierarkin finner vi de skandinaviska och nordeuropeiska nationaliteterna och lägst ner utomeuropeiska nationaliteter. Hierarkin kan åskådliggöras även rumsligt: personer med icke-europeiska härkomst har sina arbetsplatser och bostäder koncentrerade till stadens perifera områden (Ericsson, Molina & Ristilammi 2000, s. 24–25). Det har forskats i de mekanismer som upprätthåller denna hierarki, exempelvis hur lånesystemet fungerar och hur privata hyresvärdar diskriminerar personer med icke-europeiskt ursprung. År 2017 publicerades en artikel från Åbo Akademi som handlar om diskriminering på privata hyresmarknaden. Enligt Öblom & Antfolk blir personer med arabiska namn diskriminerade på den privata hyresmarknaden jämfört med personer med finska eller svenska namn (Öblom & Antfolk 2017). Öbloms och Antfolks (2017) artikel stöder hypotesen att en rumslig dimensionen av diskriminering går att finna även i Finland.

Det som är intressant i Ericssons, Molinas och Ristilammis forskning är de underliggande orsakerna till diskrimineringen samt uppbyggandet och upprätthållandet av segregering i städer, det vill säga en förortsdiskurs som bidrar till skapandet av stigmatisering och andra mekanismer som upprätthåller eller till och med stärker polarisering i staden (Ericsson, Molina & Ristilammi 2000, s.25). Ericsson, Molina och Ristilammi har alltså i diskursanalytisk tradition genomfört en forskning om Stockholmsförorter. Forskarna har funnit att förortsdiskursen är uppbyggd på en

polariserande tanke, en tanke om *vi* och *dem*, eller *centrum* och *periferi*. På grund av denna diskurs anser Ericsson, Molina och Ristilammi att förortsdiskursen bidrar till stigmatiseringen av förorten och förortens invånare, i synnerhet de som är av icke-europeisk härkomst. Stigmatiseringen betyder i detta fall att invånarna i dessa förorter alltid är utanför svenskhetens normen. Detta försvårar integrationsprocesser och polariserar vidare staden och därmed samhället i övrigt (Ericsson, Molina & Ristilammi 2000, s. 102–106).

Av den tidigare forskningen är Irene Roivanens *Sokeripala metsän keskellä: Lähiö sanomalehden konstruktiona* (1999) antagligen den forskning som är mest likartad med min egen avhandling. Grundpremissen i Roivanens (1999) forskning är väldigt lika mina. Frågan Roivanen ställer tidningsartiklar är: ”hur konstruerar publicitetsbilden förorten?”². Roivanen utgår från tanken att fastän förorten är en helhet som är uppbyggt av infrastruktur är inte infrastrukturen den väsentliga byggklossen i hur bilden av förorten konstrueras. För Roivanens forskning (1999) blir det väsentligt att förorten är en produkt av sociala och kulturella konstruktioner. Roivanen har valt i sin forskning att analysera tidningsartiklar ur Helsingin Sanomat mellan åren 1955 och 1993 (Roivanen 1999, s. 5–31). Ett av Roivanens grundantaganden och samtidigt teoretiska perspektiv är skillnaden mellan representation och konstruktion. Sättet med vilken Roivanen förtydligar skillnaden mellan begreppen *representation* och *konstruktion* är genom att ta i bruk begreppsapparater myntad av Edward Soja. Soja antar, i likhet med Lefebvre, att rummet består av tre olika dimensioner. Dimensionerna är *förstarum*, *andrarum* och *tredjerum* och motsvarar Lefebvres begrepp: *representation av rummet*, *rumsliga representationer* och *rumslig praktik* (Lefebvre 1991, 31–46).

I sin analys använder Roivanen sig av metoden Membership Category Device. MCD är en metod myntad av Harvey Sacks och är en slags diskursanalys som tar sin grundsats i att analysera hur kategorier bildas i texter (Roivanen 1999, 26–27). I sin analys av nyhetsartiklarna i Helsingin Sanomat kan Roivanen urskilja vissa regelbundna teman, till exempel att förorten kategoriserades som problematisk. Roivanens analytiska diskussion utgår från teman ”annorlundaskap” och

² egen översättning

”marginalisering” (Roivanen 1999, s. 133). Roivanen påpekar att detta annorlunda skapas av människor som har makten att definiera. Definitionerna av förorterna kommer nästan alltid utifrån och av medias representanter, inte nödvändigtvis av förorternas invånare (Roivanen 1999, 132–133).

Jarkko Rasinkangas doktorsavhandling: *Sosiaalinen eriytyminen turun kaupunkiseudulla: Tutkimus asumisen alueellisista muutoksista ja asumispreferensseistä* (2013 b) är även den relevant för min avhandling. Rasinkangas forskning behandlar utvecklingen av socioekonomisk differentiering i Åboregionen. Rasinkangas hävdar i sin doktorsavhandling att sociala differentiering har ökat i hela västvärlden och i synnerhet i välfärdsstater. Därmed är Finland och Åboregionen inget undantag. Forskningens grundfrågor handlar om segregering samt Åbobors boendepreferenser samt hur boendepreferenserna i sin tur påverkar en vidare utveckling av segregeringen (Rasinkangas 2013 b, s.10). Enligt Rasinkangas är vissa områden i Åbo mer utsatta för framtida segregering än andra. Orsaker till detta kan exempelvis vara utbildade stadsbors boendepreferenser. Boendepreferenserna tillsammans med ökad ojämlikhet skapar sämre förutsättningar för vissa förorter. Sociala problem koncentreras allt mer på ett fåtal förorter, vilka så att säga inte ”hålls med i takten” med den övriga utvecklingen i samhället. Rasinkangas poängterar att det inte för tillfället finns några större områden eller hela stadsdelar som lider av segregering och recession. I stället finns det vissa områden, till exempel ett fåtal höghus i några förorter som är mer präglade av fattigdom och utsatthet än andra i området (Rasinkangas 2013 b, s.11).

Linda Talves (2006) har gjort en undersökning om Kråkkärret och därför är även hennes undersökning intressant för mig. Talves undersökning, *”Varissuo ei ole enää kirosana” Varissuo lehtien sivuilla vuosina 1975–2005* är en avhandling pro-gradu som omarbetats till en artikel med samma namn, publicerad i skriften *Varissuon 30 vuotta – tavoitteista todeksi* (red. Rasinkangas & Laitinen 2006). Talves analys baserar sig på artiklar från två tidningar, Turun Sanomat och tidningen Kulmakunta. Turun Sanomat är en tidning som utkommer dagligen och behandlar nyheter från hela Egentliga Finland. Kulmakunta är en regionaltidning som utkommer i Kråkkärret och i tidningen behandlas nyheter vilka är kopplade till Kråkkärret (Talve 2006, s. 108).

De skrifter som Talve har analyserat visar en tudelning i attityder. Turun Sanomat har oftare en mer negativ, eller problemorienterad syn på Kråkkärret än Kulmakunta har. Talve lyfter fram att media har en påverkan på hur Kråkkärret upplevs av allmänheten och att upplevelserna av ett område dessutom påverkar människors attityder. Därmed kan samhällelig praxis vad gäller exempelvis bostadspolitik missgynna mer utsatta områden (Talve 2006, s.141). Något som Talve även behandlar är medias roll i skapandet av platsidentitet samt hur massmedia har kraften att omforma ryktet av ett område. I diskussionen om rykten tar Talve upp begreppet ”aluetietoisuus” som kunde översättas som regional eller rumslig medvetenhet. Denna medvetenhet handlar om ett allmänt sätt att tänka om ett område. Denna allmänna insikt om området bildas i samverkan med samhällelig utveckling, exempelvis genom nyhetsartiklar (Talve 2006, s.110). Enligt Talve skapas dessa stereotyper oftast genom att tidningar och nyheter upprepar slagord som är stämplande och stereotypa. Personer som inte har en tidigare uppfattning om ett visst område skapar sin uppfattning av området genom dessa slagord och så bildas förortsdiskursen. Personers uppfattning kan även stärkas eller försvagas i och med diskurserna i media beroende på personens tidigare uppfattning. Ifall läsaren har en från början negativ attityd mot ett visst område, stärks bilden ytterligare av negativa skrivelser och tvärtemot (Talve 2006, s.111).

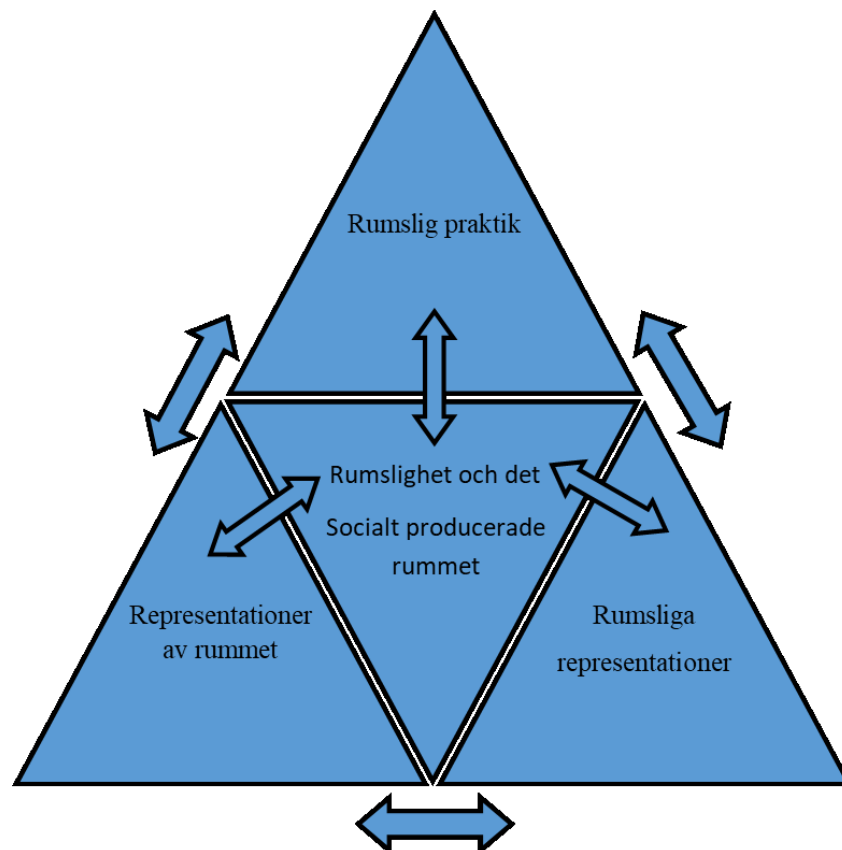
3.2 Rummets produktion

To be alive is to participate in the social production of space, to shape and be shaped by a constantly evolving spatiality which constitutes and concretises social action and relationship. This has always been true, but has remained largely outside our conscious awareness, relatively untheorized and buried under multiple illusions which have constrained the development of an appropriately materialist interpretation of spatiality and spatial *praxis*. (Soja 1985, 90)

Citatet ovan av Edward W. Soja från boken *The Spatiality of Social Life: Towards a Transformative Retheorisation* (1985) är en av ledande teoretiska utgångspunkterna för min avhandling. I citatet ovan uppmanar Soja oss att teoretisera och att forska i rumslighet. Det är grävandet fram av de gömda diskurserna och representationerna som är kärnan i min avhandling. Jag baserar denna avhandlings grundläggande

teoretiska ansatser på den teoritradition som Lefebvres och Sojas teorier representerar, alltså en slags humanistisk-marxistisk syn på plats, rum och rummets produktion.

Grunden till Lefebvres filosofi om rummet och dess produktion är den rumsliga triad han myntat (Lefebvre 1991). Det som gör Lefebvre svårtolkad är att han inte gjort den rumsliga triaden till en så att säga färdig teori eller metod för att undersöka det sociala i rummet, rumslighet eller rumslig praktik. Den rumsliga triaden är konstruerad i praktiken av enskilda klossar som kan användas vid analys av rumsliga frågor som ses i figur 2. Triaden används närmast för att komplettera de övriga teoretiska och metodologiska valen (Merrifield 2006, 99–121). Lefebvres rumsliga triad består av rumslig praktik (spatial practices), rumsliga representationer (representational space) och representationer av rummet (representations of space) (Lefebvre 1991, 33).

Figur 3: Illustration av Lefebvres rumsliga triad

Rumslig praktik (spatial practices) är det materiella och det fysiska, rummet där vi rör oss och som vi ser runtomkring oss. Rumslig praktik handlar om hur det mentala och

erfarna förs ihop till en rumslig praktik där tolkningar av plats sker, hur vi agerar i olika situationer och vilka rumsliga val som görs. Genom rumslig praktik struktureras den omgivningen vi bor i. Vi väljer att sitta på en viss bänk eller gå en viss rutt från plats a till plats b. Det är genom rumsliga praktik som nätverk etableras och där människor skapar sina kontaktband till andra människor (Lefebvre 1991, 31–46; Merrifield 2006, 99–121; Johnston 2009, 590–592).

Rumsliga representationer (representational space) är det levda och erfarna, alltså rummet vilket förändras av dem som befinner sig i och använder rummet. Rumsliga representationer kan förstås, erfaras och diskuteras av alla som använder sig av rummet, inte enbart experterna. De rumsliga representationerna är främst de känslor och symboler som hör ihop med rummet. Till exempel hör kaféer, gator, parker och alla de symbolerna som går att hitta i staden till de rumsliga representationerna. Dessa rum är inte vanligtvis teoretiserade utan har att göra med hur icke-experter tänker på platser och rum. Enligt Merrifield är rumsliga representationer både levande och flytande. Merrifield påpekar att det här gör rummet vi lever i väldigt svårfångat för mänskliga tankemönster. Därför konkurrerar diverse mänskliga koncept om hur världen ska se ut. Människorna strävar efter att äga representationerna och dominera även över rummen och platserna (Lefebvre 1991, 39; Merrifield 2006, 109–110).

Representationerna av rummet (representations of space) är abstrakt och teoretiskt, det är ideologiernas och så att säga experternas rum. Det abstrakta och mentala rummet är det rum som produceras och ockuperas av professionella och experter inom ett visst ämne. Experterna arbetar på någon nivå med rum, rumslighet och plats. Det innefattar personer som till exempel akademiker, politiker, byråkrater och ingenjörer. Alltså har dessa personer makten och kunskapen att definiera rummet enligt sitt tycke, och därmed formulera de rumsliga behoven. Begreppet representationerna av rummet hänvisar till de mentala abstraktioner som görs av rum. Det vill säga att representationerna inte är fysiska till sin natur.

Because this is the space of capital, state, and bourgeoisie, representation of space plays substantial role and specific influence in the production of space.
(Merrifield 2006, 109)

Det är genom mentala abstraktioner som experterna har makten att definiera omgivningen, eller strävar efter att definiera omgivningen. Representationer av rummet är alltså ofta även ideologiska till sin karaktär, därmed kan representationer vara kopplade till politiska dimensioner av rumslighet, det vill säga hegemonin över rummet (Lefebvre 1991, 38; Merrifield 2006, 109). Exempelvis kan en stadsplanerare eller en lokalpolitiker ha som vision att lösa problemet med hemlöshet genom att se till att hemlösa inte syns i gatubilden genom tekniska eller byråkratiska lösningar på frågan.

För denna avhandling blir det relevant att komplettera Lefbvres rumsliga triad med andra teoretiska aspekter som kan om plats och platsidentitet samt det metodologiska, alltså diskursteori, vilket jag kommer till senare under denna genomgång.

3.2.1 Begreppsparet plats och rum

Ovan presenterades min teoretiska huvudtes, att rum är totaliteten av ett trialektiskt system (figur 2). För att få en mer nyanserad bild av vad begreppet rum innebär ska jag nu presentera begreppet. Förutom begreppet rum kommer jag att presentera begreppet plats.

Begreppen plats och rum är väldigt nära förbundna med varandra. John Agnew (2011) hävdar att begreppen är så nära varandra att de inte kan lösgöras från varandra. Agnew (2011) anser att då ett av begreppen diskuteras måste också det andra presenteras. Agnew påpekar att begreppen ändå inte är synonyma och därför bör en distinktion mellan begreppen göras. Bägge begreppen är teoretiskt relevanta för denna avhandling. Jag tänker kortfattat redogöra för begreppens användning på ett historiskt plan och sedan presentera den moderna diskussionen kring begreppsparet.

Agnews (2011) poängterar att då man hänvisar till en plats talar man om ett geografiskt avgränsat område. Utöver det är plats, i likhet med rum, socialt konstruerat. Plats konstrueras genom att vi definierar gränser åt plats och ger plats olika värden, vilka är flytande (Boisen, Terlouw & van Gorp 2011). Martin Boisen, Kees Terlouw och Bouke van Gorp (2011) definierar plats som en punkt i den geografiska hierarkin.

Geografisk hierarki betyder att den plats som definieras är bunden till andra platser. Att definiera något fritt från dess omgivning och kontext är omöjligt (Pietikäinen, Mäntynen 2009). Ett exempel kunde vara städernas och kommunernas administrativa delning i mindre eller större enheter. Indelningen är i grund och botten hierarkisk och befinner sig alltid i byråkratisk-geografisk kontext. I Åbo är en av de byråkratisk-hierarkiska indelningarna en indelning där staden ligger högst upp i hierarkin varefter följer storområden, stadsdelar, postadresser och så vidare. Indelningen kan gå hur lågt eller högt som helst på den geografiska hierarkin då platsen definieras. Den nivå man teoretiskt rör sig på beror på vad som analyseras och vad som är relevant (Boisen, Terlouw & van Gorp 2011).

I likhet med Boisen, Terlouw, van Gorp (2011) konstaterar Agnew (2011) att plats kan även vara känslan av att ockupera ett geografiskt område till bruk för något ändamål. Ett bra exempel är känslan av att höra hemma någonstans. Känslan av att höra hemma någonstans är egentligen relativt mångtydigt och känslan kan bra uppkomma då man bor eller arbetar någonstans. Som exempel kan tas begreppet arbetsplats. Ordet arbetsplats är ett känslomässigt laddat uttryck och innefattar en i ordet inbyggd definition av vad man gör där. Känslor kan även uppkomma i genomfart, då man förflytta sig genom något område. Det är alltså genom känslor som människor skapar mening till olika platser (Agnew 2011). Agnew (2011) hävdar att plats är mer konkret än rum i människors tankar. Det här beror på att plats befinner sig alltid i tids-rummet och är kontext- och tidsbunden. Rum är däremot på en högre abstraktionsnivå och mer flytande än plats. Det här betyder att rummet kan existera fastän plats skulle förändras eller försvinna (Agnew 2011).

En hel del av diskussionen angående begreppsparet plats och rum är i dagsläget kopplat till begreppet modernitet. Senmoderna samhällsutvecklingens påverkan på begreppsparet plats och rum har väckt synnerligen mycket diskussion. Dessa diskussioner handlar om de grundläggande skillnaderna mellan plats och rum. Den grundläggande idén är att begreppet rum skulle representera det moderna och plats det föråldrade (Agnew 2011, 7). Diskussionen har att göra med resonemanget om att plats inte längre är väsentligt, eller iallafall lika väsentligt som förr. Det här beror enligt argumenten på att människors sociala liv förflyttas till en ny rumslig dimension. Ett exempel på detta är tanken om cyberrymden, det vill säga att människorna lever

allt mer genom och i rum vilka inte är fysiska utan tekniska, uppbyggt av nollar och ettor. Förflyttningen av de rumsliga dimensionerna har alltså att göra med teknologi och globalisering. Det är otvivelaktigt att både teknisk utveckling och globalisering påverkar våra liv och på hur vårt rumsliga levnadsmönster ser ut (Agnew 2011, 7). I vissa fall har det till och med talats om att platsen förlorat sin mening i människors dagliga interaktioner.

3.2.2 Diversitet inom teoribildning

I kapitel 3.2 beskrev jag den huvudsakliga teoretiska referensramen jag använder mig av i denna avhandling. Men utöver Sojas och Lefebvres teori finns en hel del andra relevanta teoretiska tankesätt som jag kan dra nytta av i denna avhandling. Enligt Agnew (2011, 17) har det under de senaste åren funnits fyra primära teoritraditioner vilka alla är nära kopplade till plats, rum och rumslighet. Dessa är den nymarxistiska traditionen, den humanistiska eller aktör-baserade traditionen, den feministiska traditionen och den performativa traditionen.

Den nymarxistiska traditionens främsta teoretiker är Henri Lefebvre och Edward Soja. Utöver dessa två teoretiker har också David Harvey utmärkt sig främst inom den marxistiska geografin. Det är denna teoritradition som jag främst baserar det teoretiska i min avhandling på. Både Soja och Harvey bygger sina egna teorier om plats, rum och rumslighet främst på Lefebvres teori. En av huvudteserna inom den nymarxistiska argumentationen är att under ett kapitalistiskt samhällssystem har det så kallade abstrakta rummet, alltså ideologier och kapitalistiska diskurser, tagit över både rumslig verksamhet och representationerna av rummet (Agnew 2011, 18). Maarja Saar och Hannes Palang beskriver i deras artikel "The Dimensions of Place Meanings" (2009) Lefebvres och Sojas nymarxistiska teori som trialektisk. Trialektiken är en hänvisning till marxistisk dialektik och dialektisk materialism. Teorin om dialektisk materialism härstammar från Hegels dialektik. Det som skiljer Lefebvres trialektik från dialektiken är alltså det att trialektiken inte har någon syntes utan att alla tre delar är i konstant växelverkan. Som konstaterades i kapitlet om rummets produktion, innefattar den nymarxistiska teorin tre olika dimensioner av rum.

Dessa rum bildar tillsammans den så kallade rumsliga helheten (Elden 2004, 181–192).

Den andra av teoritraditionerna är den humanistisk-aktörbaserade teorin. Teoritraditionen baserar sig på Yi-Fu Tuans och Robert Sacks diskussioner om begreppsparet rum och plats. Inom denna teoritradition skiljs plats och rum åt genom individens handlingar, både i tid och rum. Grundtesen är alltså att för att rum skall bli plats krävs mänsklig handling och mänskliga handlingar är tidskrävande. Detta betyder att plats skapas då människor investerar tid i en plats. Denna plats ska även befinna sig i det fysiska rummet. Inom denna teori knyts plats och rum ihop genom skapandeprocessen. Det är i rummet som platser skapas och skapandet sker genom mänsklig handling. Det är alltid rummet som är ramen för mänsklig handling (Agnew 2011, 19–20).

Place implies space, and each home is a place in space. Space is a property of the natural world, but it can be experienced. From the perspective of experience, place differs from space in terms of familiarity and time. A place requires human agency, is something that may take time to know, and a home especially so. As we move along the earth we pass from one place to another. But if we move quickly the places blur; we lose track of their qualities, and they may coalesce into the sense that we are moving through space (Sack 1997, 16).

Citatet ovan förklarar väl den humanistisk-aktörbaserade synen på plats och rum, framförallt tidsperspektivet som finns i begreppsparet. Platser är alltså bundna till rum genom tid och kontext.

Inom den humanistisk-aktörbaserade teorin blir plats och rum något som konstrueras främst av människorna själva, genom deras upplevelser samt deras kulturella kontext. En av de viktigaste aspekterna av denna teoritradition är att platser är kopplade med varandra i rummet (Agnew 2011, 19), vilket framgår väl i Sacks citat ovan (Sack 1997, 16). Plats kan således vara rum och rum kan vara plats. Dock är detta kontextbundet och regleras av mänsklig handling, alltså om vi har möjlighet att ge platsen den tid som det krävs för att vi ska uppfatta rummet som plats (Sack 1997, 16). Yi-Fu Tuan sammanfattar humanistisk-aktörbaserade teorin väl genom att konstatera följande:

for space, to me, is a cultural and experiential construct, the meaning of which can vary widely from people to people, and from individual to individual. (Yi-Fu Tan 2012, 12)

Den tredje teoritraditionen som jag redogör för är den feministiska traditionens perspektiv på rum och plats (Agnew 2011, 17–19). Inom denna tradition försöker man framhäva problemet med stora, allomfattande beskrivningar och teorier om plats och rum. Detta är på grund av att feministisk teori strävar efter att ta till beaktande platsens temporalitet. Feministiska traditionen hävdar att plats och rum är pluralistisk till sin grund. Med temporalitet menas att plats alltid är tillfälligt till sin grund. Feministisk teori tar avstånd till både det humanistiska perspektivet vilket sätter individens aktioner i fokus och det nymarxistiska perspektivet som diskuterar representationer och rumslig praktik som ett sätt att föra ihop plats och rum. I stället för detta anser man inom den feministiska perspektivet att det är flödet av sociala relationer som skapar plats. Plats skapas genom mellanmänniskliga kontakter. Dessa kontakter finns i rummet. Feministiska perspektivet poängterar att olika människor och grupper upplever rummet på olika sätt. Detta är utgångspunkten i tanken om att rummet är pluralistisk till sin karaktär. Denna teoritradition sätter stor vikt i pluralitetsdiskursen och kritiserar hårt de resterande perspektiven för att de inte tar till beaktande rummets pluralitet. Kvinnor, minoriteters och andra undertryckta gruppers upplevelser av plats tas inte till beaktande i politiskt beslutsfattande enligt det feministiska perspektivet (Agnew 2011, 17–19).

Det sista teoretiska perspektivet är den performativa traditionen. Agnew (2011) anser att denna tradition är den mest radikala av alla de fyra teoritraditioner som jag kort redogjort för. Enligt teorin är plats associationellt. Detta innebär att begreppsparet plats och rum förs ihop genom alla aspekter av rumslighet och tid, men begreppsparet plats och rum blir aldrig klart definierat. Platser skapas alltså inom detta perspektiv genom associationer och då det alltid förekommer nya associationer blir platsen aldrig klart definierad. Platser befinner sig endast i en viss tids-rums konfiguration som i sin tur är beroende av aktörerna. Teorin bygger på den så kallade aktör-nätverksteorin myntad av bland annat Bruno Latour (Agnew 2011, 20–21).

Agnew (2011) konstaterar att plats konstrueras genom system av mänsklig handling i alla av de ovannämnda teoretiska traditionerna. Plats är alltså inte enbart något där vi befinner oss i och agerar igenom. Plats är inte oföränderligt eller historiskt givet. Plats är inte heller något som kommer i framtiden befinna sig i en given punkt som en självklar utveckling från det tidigare. Människor har alltså möjligheten att påverka utvecklingen av plats. Det här betyder att plats inte är deterministiskt till sin natur. Plats är dynamiskt och platser befinner sig i ett nätverk fyllt med andra platser. Platser har inte heller fasta gränser. De gränser platser har kan konstant töjas.

Platser är till sin karaktär mycket mer heterogena än vad som antagits, olika grupper har olika uppfattningar om platsen och olika motiv att agera i platsen (Agnew 2011, 22). Platsens heterogenitet och pluralitet har förts väl fram av den feministiska forskningen, då de poängterar diversiteten av platsens användare och användning. Den marxistiska teorin för väl fram ideologiers och representationers påverkan på plats och de resterande teorierna redogör väl för det mänskliga agerandes roll i rummets produktion.

3.3 Platsidentitet

Platsidentitet handlar om de säregna egenskaperna som formar en viss plats. Begreppet identitet handlar om hur individer ser på sig själv i relation till andra. Begreppet identitet är flytande och i ständig förändring. Identitet och självuppfattning formas i stort av omvärldens och självets interaktion (Kinnvall 2003, 11–12). Egenskaper som kopplas ihop med identitet är till exempel normer, värden och kulturella yttringar som individen omfattat som egna. Platsidentitet formas genom den identitet som människor ger platsen. Identitet kan alltså beskrivas, konstrueras och stärkas utifrån, som exempel kan ett område beskrivas som fattigt eller rikt, fult eller vackert, rent eller smutsigt (Giddens 2003, 43–44). Det handlar alltså om beskrivningar som blir stereotyper som kopplas ihop med olika platser. I vissa fall kan människor börja handla i enlighet med de stereotyper som kopplas ihop med platsen. Platsen kan alltså stämpla en invånare, och en invånare kan anamma denna stämpling.

Diskussionen om gemenskap, likadana normer och beteendekoder är väsentlig för diskussionen om platsidentitet. Platsidentitet handlar mycket om hur människorna beskriver olika rum. Det är typiskt att då plats och rum beskrivs görs det genom gränsdragningar och uteslutning. Då en grupp definierar sig själv genom en viss plats innebär det att någon annan grupp blir utanför definition (Saar & Palang 2009). Gränsdragningarna handlar inte enbart om mentala gränserna. Gränsdragningarna kan vara även fysiska och dessa fysiska gränser kan lika väl vara relevanta för platsens platsidentitet. Populära forskningsområden inom gränsdragningarna är exempelvis forskning gällande grindsamhällen, på engelska gated communities. Som en introduktion till ämnet kan till exempel Setha M. Lows artikel; "The Edge and the Center: Gated Communities and the Discourse of Urban Fear" (2001) läsas.

Då platsidentitet och gränsdragningar diskuteras vill jag även nämna begreppet segregering. Generellt sagt finns det två olika sätt enligt vilka boendesegregering sker. Det första sättet är att en viss grupp systematiskt ser till att någon annan grupp inte får vistas på någon plats. Det andra sättet är så kallad självsegregering. Självsegregering kan leda till ett systematisk uteslutande av andra grupper (Saar & Palang 2009) och är av intresse för mig i denna avhandling. Saar och Palang (2009) poängterar att orsaken till uteslutningen ofta beror på den kollektiva känslan av historia och folkminnen. Historia och folkminne kan kopplas ihop med en hög grad av platsidentitet. På platser där den kollektiva identiteten är från början starkare och det finns en klar historisk dimension av identitet blir risken av uteslutning större för grupper som inte är bundna till platsen från tidigare. Saar och Palang (2009) anser att en stark känsla av kulturell identitet bunden till en plats eller region kan leda till försök av närmast total kontroll över platsen.

Att en plats kan definiera sin relation till andra platser blir allt viktigare. Det här beror på att världen blir allt mindre på grund av allt mer effektiva kommunikationsverktyg. Det blir allt friare för företag och människor att lösa sig från den så kallade platsens tvång. Människor kan och vill ha en bredare identitet än de tidigare kunde (Giddens 2001, 42 – 44). I ett samhälle där människor och företag frigörs från platsens tvång och där ett marknadsorienterat sätt att tänka blir allt mer dominerande, måste platser konkurrera sinsemellan för att säkerställa att de inte hamnar i den sociala och/eller geografiska periferin.

Platser är idag varumärken och de marknadsförs som vilka som helst andra produkter (Boisen, Terlouw, van Gorp 2011). Dock är platser mer komplexa än många andra varumärken. Att skapa ett speciellt varumärke är redan i sig invecklat men att skapa ett varumärke av en plats är otroligt komplicerat. I varumärkets skapandeprocess används, ifall möjligt, platsens historia. Platser som redan finns i folkminne och är kopplade till vissa fenomen eller särdrag har från början en stark platsidentitet. Det är precis denna platsidentitet som ofta används som grund för att skapa platsens varumärke (Boisen, Terlouw, van Gorp 2011).

Platsidentitet i likheter med andra identitetskonstruktioner kan vara positiv, neutral eller negativ. Platser rykte påverkas och skapas inte enbart av vad Lefebvre (1991) skulle kalla representationer av rummet, av alltså de så kallade experterna. Experterna i Boisen, Terlouw och van Gorps (2011) artikel om *place branding* är företagen som håller på med marknadsföring och konsulterna vilkas tjänster kommuner och städer köper för att göra staden mer lockande. Hur platser uppfattas och deras representationer skapas av alla aktiva men också passiva aktörerna i ständig samverkan med varandra. Platsidentitet och plats skapas av experterna, av mannen på gatan, av de som vistas på platsen och de som väljer att inte vistas på en viss plats.

Platsidentitet kan också skapas av personer som inte vet något om platsen. Personen behöver inte nödvändigtvis ens känna till att platsen existerar. Människors kunskap om plats och rum är oftast relativt vaga. Informationen man får av platser kommer ofta från sekundärkällor såsom social media, andras erfarenheter och nyheter. Allt detta innebär att total kontroll över en plats är omöjlig (Boisen, Terlouw, van Gorp 2011). Men en lyckad marknadsföring kan ändå påverka platsen mycket.

3.4 Sammanfattning och teoretisk problemformulering

I denna avhandling utgår jag såsom Edward W. Soja (1985) från att begreppet rumslighet hänvisar till det så kallade socialt producerade rummet. Rumslighet är alltså något som människor skapar och återskapar genom olika sorter av integration. John Urry påpekar att rumslighet är både den arena där människors sociala liv utspelas

samt den rumsliga dimensionen i vilket socialt liv utspelar sig i (Urry 1985, 3). Rumslighet är alltså inte enbart något som bara finns passivt runt omkring oss utan är även något som vi agerar i och därmed påverkar det oss och våra handlingsmönster. Rumslighet skapas av alla klossar och i ständig samverkan av den rumsliga triaden (Lefebvre 1991, 31–46).

Till näst kommer jag knyta ihop avhandlingens teoretiska diskussion och presenterar avhandlingens forskningsfråga.

Det som intresserar mig och vad jag undersöker i denna avhandling är hur Kråkkärret representeras i media. Jag anser även att en viss tidsram behövs för att göra en klar skiljedragning med denna avhandling och tidigare forskningar som tangerar samma ämne. Därav lyder min forskningsfråga som följande:

- Hur representeras Kråkkärret i nyhetsartiklar år 2005 samt mellan 2010 och 2018?

För att fördjupa mig teoretiskt i ämnet och inte bara ge exempel från tidningarna, använder jag mig av Lefebvres rumsliga triad (Lefebvre 1991, 31–46) och de andra teoretiska begreppen vilka jag i detta kapitel presenterat.

Jag börjar med att sammanfatta den rumsliga triaden. Den rumsliga triaden består av tre olika delar. Då dessa tre delar samverkar skapas rumslighet. De tre olika delarna är *rumslig praktik*, *rumsliga representationer* och *representationer av rummet*. *Rumslig praktik* är det både fysiskt utformade rummet samt handlingar och mönster. *Rumsliga representationer* är det levda rummet. I detta rum finns symboler, kultur och historia. Diskurser om rummet skapas i detta rum. *Representationer av rummet* är där makt och ideologier finns. I representationerna av rummet skapas planer och tankar om vad rum ska vara. I detta rum skapas diskurser av rummet (Lefebvre 1991, 38). Den rumsliga triaden är till nytta i analysen av nyhetsartiklarna. Men att få tematiken i nyhetsartiklarna så att säga inkorporerade i den rumsliga triaden kan dock te sig besvärligt. Jag tror ändå att triadens användning är ändamålsenligt, då en mer utvidgad tolkning av triaden görs. Nedan presenterar jag hur jag kan använda mig av Lefebvres (1991) triad i denna avhandling.

Jag anser alltså att nyhetsartiklarna påverkar rumsliga praktiker, alltså sättet hur vi människor agerar rumsligt. Nyhetsartiklarnas innehåll kan påverka hur människor rör sig och betar sig, eller vem som flyttar vart och av vilka orsaker. Jag anser att nyhetsartiklarna påverkar hur och varför människor väljer vissa saker framför andra. Utöver det är redan själva handlingen av att läsa en rumslig praktik. Om en person väljer att läsa exempelvis tidning i en park eller pub ockuperar personen ett visst utrymme för en begränsad tid. Handlingen av att läsa har även effekt för den omgivande rumsligheten. Personen signalerar för omgivningen till exempel att ett visst ställe är bra för att läsa tidning.

Rumsliga representationer eller diskurser om rummet är sammanfattningsvis symboler, normer och traditioner i rummet. Detta rum är egentligen det mest teoretiska och svårbegripliga rummet av den rumsliga triaden. Med det är genom symboler, normer och sätt att tala om rummet som det skapas en diskurs om rummet. Detta rum är alltså medborgarnas rum, i praktiken det levda och erfarna rummet (Lefebvre 1991, 31–46). Representationer av rummet är den sista biten i den rumsliga triaden. Det är alltså experternas rum där teorier, det tekniska och det ideologiska skapas i och av. I praktiken skapar experterna en diskurs av rummet (Lefebvre 1991, 31–46), diskursen ska sedan implementeras i rummet genom verkliga åtgärder.

Diskurserna *av* och *om* är svårare att skilja från varandra i materialet som jag analyserat. Nyhetsartiklar verkar ofta kunna vara både diskurser av rummet, alltså representationer av rummet men också diskurser om rummet, det vill säga rumsliga representationer. Därför hävdar jag att nyhetsartiklarna har bägge funktionerna, vilka sedan samverkar konstant, helt i enlighet med den samverkan som kan ses även i den rumsliga triaden (Lefebvre 1991, 31–46). Artiklarna och tidningarna är i sig själva representationer av rummet. Före en artikel blir publicerad går den genom ett maskineri av experter och byråkrater. Men artiklarna är också rumsliga representationer. Rummets symbolvärld kommer fram i artikeln och journalistens personliga åsikter kan inte åsidosättas när artikeln analyseras.

Av extra intresse blir då att se hurudan Kråkkärrsdiskurs det går att hitta från nyhetsrapporteringen och ifall denna diskurs har förändrats under min analysperiod.

Frågor kring invandring och segregering är också av intresse, i synnerhet då den så kallade flyktingkrisen påverkade Europa och därmed även Finland under perioden för analysen. Den förortsdiskurs och rumslighet som kan härledas från nyheterna som analyserats har en stor påverkan på förortens platsidentitetskonstruktion. Ett bra eller ett dåligt rykte är av yttersta vikt för stadsdelar i dagens samhälle där människor och företags bundenhet till plats är relativt svag jämfört med tidigare. Människor har möjlighet att röra sig väldigt mycket mellan platser och då även undgå andra platser om området ifråga har ett dåligt rykte.

Rumslighet, plats, diskurser, platslöshet och ekonomiska ideologier har alla en påverkan på hur vi ser och hurudan mening vi ger åt vår omgivning. Det är därför jag valt denna kombination av teorier, vilken egentligen är relativt bred. Jag anser också att jag kan föra fram intressant ny information om både Kråkkärret och förortsdiskurser i allmänhet.

4 Metod och material

Without discourse, there is no social reality, and without understanding discourse, we cannot understand our reality, our experiences, or ourselves. (Phillips & Hardy, 2002, 2)

Sociologi handlar om studiet av vardagliga ting och om hur vi lever och agerar i samhället som sociala varelser. Det handlar också om att problematisera vardagliga ting (Giddens 2001, 17). Frågan *hur* blir viktig för sociologin och denna avhandling. Det här är grunden även för denna avhandling som har ett vardagligt tema, det vill säga en förort i Åbo och hur förorten representeras i nyhetsrapportering. Forskningsobjektet är i sin enkelhet språket vi använder oss av för att förstå och organisera verkligheten. Det är språket som till en stor del formar våra liv. Med hjälp av språket beskriver vi vår vardag för oss själva och för andra. Det är genom språket som vi gör vår omgivning förstådd. Det är också genom språket vi skapar mening till tingen som vi är omringade av (Pietikäinen & Mäntynen 2009).

I detta kapitel kommer jag att redogöra för vad diskursteori är och för diskursanalys som metod. Jag börjar med att redogöra för själva begreppet diskurs samt för diskursteori i allmänhet. Efter det presenterar jag hur jag använder mig av diskursanalysen som metod i denna avhandling. Då jag använder mig av bildanalys presenterar jag några allmänna teser om bildanalys. Jag presenterar kortfattat hur bildanalys kan användas som metod i sociologi och i samhällsvetenskaper i allmänhet. I slutet av kapitlet presenterar jag mitt material.

4.1 Diskursteori

Enligt Winther Jørgensen & Phillips är diskurser: ”ett bestämt sätt att tala om och förstå världen (eller utsnitt av världen)” (Winther Jørgensen, Phillips 2000, 7). Diskurser är alltså större helheter än bara en mening, eller ett stycke text. Diskurser kan definieras som texter som är kopplade ihop med varandra. Det är även viktigt att analysera hur texterna produceras, sprids och tas emot. I skapandet av en diskurs är det alltså viktigt att inse att språk och texter blir meningsfulla när de är i en kontext, alltså när de hänvisar till någon annan text och till det omgivande samhället. (Phillips & Hardy 2002, 82–86).

Diskursteorin är en socialkonstruktivistisk teori (Winther Jørgensen, Phillips 2000, 7–9). Det här betyder att det är genom vårt språkbruk som vi ger ting betydelse. Betydelsen är dessutom alltid kontextbundet. Vi kan använda begreppet bok som ett exempel. En bok kan vara olika saker beroende på kontexten. Den kan vara till exempel en kanal för att sprida information, man kan använda en bok för att tända en eld, man kan använda en bok som en tyngd eller ett inredningselement (Bergström och Boréus 2005, 305–362). Det är alltså språkbruket och språk som står i centrum för teorin.

Enligt Pietikäinen och Mäntynen har språk tre primära funktioner: språk som medel för kommunikation, språk som redskap för representationer och språk som verktyg att skapa sociala relationer och identiteter (Pietikäinen & Mäntynen 2009, 15). I och med detta blir det allt klarare att språket och diskurserna är kopplade till varandra.

Diskursanalys och -teori handlar om att analysera språkets mening och funktion. Pietikäinen och Mäntynen (2009) påpekar att diskursanalys handlar om att forska i relationen mellan språkbruk och dess kontext, det vill säga hur vi använder språket för att representera verkligheten, i vilken språklig form våra handlingar beskrivs i och hur identiteter och normer skapas beroende på vårt och språkbruk.

Detta betyder inte att socialkonstruktivism eller diskursteori nekar existens av föremål utanför vårt språkbruk och våra sinnen, men att det är språket och diskurserna som ger föremålen betydelse. Diskurs bör inte ses som det enda teoretiska verktyget eller förklaringen då vi tolkar något fenomen, jag använder mig till exempel av den rumsliga triaden och platsidentitet för att komplettera analysen. I diskursteoretiskforskning finns alltid risken att forskaren anser att diskurserna har en alldeles för stor roll i skapandet av verkligheten (Pynnönen 2013, 34–35). Att enbart utifrån de nyhetsartiklar jag analyserat ge en helhetsbild av Kråkkärnsdiskursen eller förortsdiskursen är inte möjligt. Men det jag kan visa är hur området i fråga representeras i nyheterna och hur detta kan bidra till skapandet av diskursen, jag kan således visa en del av diskursen genom analysen av nyhetsartiklar.

Diskurser är ständigt föränderliga. Föränderligheten betonas i diskursteori med hjälp av begreppet *diskursiv kamp* (Winther Jørgensen & Phillips 2000, 36). Diskursiv kamp och diskursernas föränderlighet handlar om att diskurser omformas och ändras konstant. Det finns inte bara en diskurs, utan många diskurser som konkurrerar och/eller samverkar med varandra. Då diskursteori innehåller ett begrepp som *diskursiv kamp* ter det sig förståeligt att diskursteori användas som ett verktyg i att förstå och problematisera samhället samt olika maktpositioner i samhället. Genom att analysera diskurser analyseras även samhällets skiftande opinioner (Winther Jørgensen & Phillips 2000, 11–36). Diskursernas makt kommer från idén att diskurser konstruerar och rekonstruera vår verklighet, vilket sker på grund av att vi genom diskurserna och språket ger meningen till världen och de ting som omringar oss (Pynnönen 2013).

I diskursteoretiskforskning ligger mitt primära intresse i hur människor formar sin verklighet och sig själva. Genom att använda språket formas också uppfattningen om samhället. Språkbruk är alltså inte enbart en reflektion av verkligheten utan ett verktyg

som används, medvetet eller omedvetet för att forma verkligheten (Pynnönen 2013, 4–5). De olika diskursteoretiska traditionerna har olika uppfattningar om vad diskurser är. Pynnönen (2013, 6–9) anser att det som forskaren menar med diskurs bör alltid förklaras åt läsaren. Det här ska göras för att begreppet inte är klart definierad och det inte finns någon etablerad sanning om hur begreppet diskurs ska användas.

4.1.1 Begrepp inom diskursteori

Genre är ett centralt begrepp inom diskursteorin och -analysen. Genren är normativa sätt att använda språket i vissa kulturer i givna situationer eller i vissa typer av texter. Språk användas inte utanför en genre, det vill säga att all text och språk går att finna i någon genre (Pietikäinen & Mäntynen 2009, 79–87). I denna avhandling är den övergripande genren alltså nyhetstexter. Utöver det kan vi dela upp nyhetsgenren till förslagsvis insändare, recensioner, kåserier eller nyheter. Genren är en viktig del i att kommunikation ska fungera och det finns även hierarkier mellan olika genren. Hur hierarkierna ser ut beror mycket på kontext. Därför skapas stor förvirring då genrens gränser bryts eller töjs. Inom politik, nyhetsartiklar eller utbildning förväntas en viss typ av språkbruk. När språkbruket ändras eller utmanas av språkbruk väcker det stora känslor (Pietikäinen & Mäntynen 2009, 80–92).

Då frågeställningen i denna avhandling handlar om representationer är det av yttersta vikt för mig att förklara representationernas roll i diskursanalysen. Diskurser har en stor roll i hur vi förklarar världen omkring oss. När vi organiserar världen och dess fenomen i diskurser bidrar det till att göra representationer av omgivningen. Diskursen som vi använder bidrar till skapandet av ett perspektiv till fenomenet, vilka aktörer är kopplade till detta fenomen, deras interna förhållanden och ger en bild ”hur saker är” (Pietikäinen & Mäntynen 2009, 55). Representationerna är inte lika med den objektiva verkligheten, det är alltså inte fakta. Men diskurserna representerar ändå ett fenomen, ett sätt att tala om verkligheten. Det här innebär givetvis att de representationer som går att hitta i diskurserna bidrar mycket till formandet av den sociala verkligheten. Representationerna skapas genom att namnge fenomenet samt hur fenomenet beskrivs. Representationerna innehåller hierarkier och är nära kopplade med frågor kring diskursernas makt. Som i många andra teman, relevanta för diskursanalys, är det

intressant att se vad som lämnas utanför representationen av ett fenomen (Pietikäinen & Mäntynen 2009, 53–72).

I diskursteori och i synnerhet den kritiska diskursanalysen är frågor kring makt och ideologier i viktig roll (Pynnönen 2013, 4–17). Som redan kommit fram så är vi sociala varelser och språket är socialt konstruerat. I och med att språket är socialt till sin karaktär, alltså att vi för vidare information och kommunicerar och att vårt samhälle styrs mycket av språk, finns det en klar maktaspekt inblandat i det hela. Språket kan användas för att ändra på människors attityder, identiteter och sätt att agera. Språket och dess makt är även intressant då alla inte har lika möjligheter till att använda sig av språk. En opinionsbildare, som till exempel en journalist, har mer språklig makt än en svetsare. Möjligheterna att komma åt diskurserna varierar alltså och alla har inte samma förutsättningar att påverka diskurserna. De människor som är närmare maktens centrum har mer makt att påverka diskurserna och därmed hålla sig i en position med makt (Pynnönen 2013, 4–17).

Språklig och diskursiv makt kan användas genom att exempelvis manipulera andra för att nå sina egna mål. Sättet som manipulationen kan synas på kan vara väldigt diskret. Manipulation ses som något som stärker samhällets ojämlika förhållanden. Ett typexempel på manipulation är att tala om vi och dom för att skapa motsättningar och genom det stärka ens egna position. Utöver det synliggörs makten som tidigare sades i till exempel representationer då vissa saker lämnas utanför texten och andra tas med (Pynnönen 2013, 4–17).

4.2 Diskursanalys

Enligt Pynnönen (2013) finns det inom diskursanalys olika traditioner och förhållningssätt till text och språk. En grov uppdelning av de olika traditioner är den lingvistiska traditionen, den tolkande och den kritiska traditionen (Pynnönen 2013, 23–34). Den lingvistiska traditionen kan ännu uppdelas i en kritisk och en sociolingvistisk tradition (Phillips & Hardy 2011, 18–19).

I uppdelning är den första nivån av analys den lingvistiska diskursanalysen (Pynnönen 2013, 25–27). Denna nivå av analys handlar om att analysera diskurserna, texten och språket inom ramen av själva materialet. Forskaren rör sig på en mikronivå och strävar efter att ha en så liten roll i texten som möjligt. Forskaren strävar efter att inte lägga sina egna tolkningar i texten utan arbetar enbart utifrån vad som är skrivet eller sagt i det som analyseras. Intertextualiteten begränsas och fokuset ligger inom denna tradition på hur enskilda texter bidrar till konstruktionen av något fenomen och/eller diskurs (Pynnönen 2013, 25–27).

Den tolkande traditionen inom diskursanalys är intresserad av en mer bred helhetsbild än den ovannämnda lingvistiska diskursanalysen (Phillips & Hardy 2011, 18–39). I denna teoritradition är forskaren intresserad av att större sociologiskt fenomen och strävar efter att förklara fenomenet genom att redogöra för dess utveckling och de diskurser eller den diskurs som upprätthåller eller beskriver fenomenet. Inom denna tradition brukar exempelvis nyhetsartiklar inte vara det enda analysmaterialet. Intervjuer och arkivmaterial används ofta för att få en allt mer bred kunskap om ämnet. Inom den tolkande diskursanalysen är man intresserad hur ett fenomen kommer till och konstrueras (Phillips & Hardy 2011, 18–39).

Enligt van Dijk (1993) är den kritiska diskursanalysens och diskursanalytikerns uppdrag att påvisa vilka orättvisor som existerar i vårt samhälle. För att lyckas med sitt uppdrag bör analysen främst förhålla sig till aktuella händelser. Genom en kritisk diskursanalys kan forskaren föra fram nya insikter och kunskap om maktförhållanden. Diskursanalysens uppgift blir alltså att inte enbart påvisa maktförhållanden och hur de skapas och upprätthålls, utan även att motarbeta dessa maktförhållanden. På grund av att den kritiska diskursanalytikern gör ett politiskt ställningstagande bör diskursanalytikern redogöra för sin egen ståndpunkt i analysen (van Dijk 1993). Kritisk diskursanalys handlar alltså om att analysera hur diskurserna påverkar och strukturerar det sociala rummet där människor och grupper agerar i med varandra. Den kritiska diskursanalytikern är intresserad av hur en given diskurs kan vara till nytta för en grupp och samtidigt missgynna en annan grupp (Phillips & Hardy 2011, 24–26).

Jag utgår från ovannämnda teoretiska och analytiska sätt i min diskursanalys av nyhetsartiklar som har att göra med Kråkkärret. De diskursteoretiska begrepp som jag

nämnde ovan i kapitel 4.1.1 blir viktiga för min avhandling. I min analys rör jag mig konstant i genren av nyhetsartiklar och pressfoton. Det innebär att texten och språket i texterna kommer att relativt mycket följa ett givet system.

Vad gäller min egen position och diskursanalytiska angreppssätt vill jag hävda att det närmast liknar kritiskdiskursanalys. Mitt forskningsintresse är att se hur Kråkkärret representeras i de nyhetsartiklar jag analyserat. Utöver det är jag intresserad av hurudan Kråkkärrediskurs och i en vidare bemärkelse förortsdiskurs representationen konstruerar. Detta kräver en bred tolkning och diskuterande angreppssätt på problemet.

En generalisering av avhandlingens resultat kan ändå medföra vissa osäkerheter gällande undersökningens validitet. Därav anser jag att i stället för att presentera en lösning är det mer relevant för mig att presentera nya synsätt och tilläggsfrågor i anknytning till tematiken. Då avhandlingen är en diskurs- och bildanalys är det främst frågan om en kvalitativ studie med ett socialkonstruktivistiskt synsätt på omvärlden. Diskursanalysens och socialkonstruktivismen är, som redan tidigare nämnt, väldigt sammanflätade (Winther Jørgensen, Phillips 2000, 7–9). Således kommer inget tal eller någon definitiv slutsats presenteras som fakta utan snarast som en tolkning av en process som kan åskådliggöras genom den nyhetsartiklar jag analyserat. Därav är min fråga hur, i stället för varför eller vad. För att få så hög validitet som möjligt har jag strävat efter att beskriva forskningsprocessen så noggrant som möjligt. I diskursanalys är det i synnerhet viktigt att beskriva sin egen position och egna uppfattningar om avhandlingens tematik. Det här beror på att ens egna värderingar givetvis påverkar analysens slutsatser.

4.3 Bildanalys

I Roland Barthes text om bildanalys, *Rethoric of the Image* ställs frågorna: “How does meaning get into the image? Where does it end? And if it ends, what is there beyond?” (Barthes 1977, 32). Frågorna ovan ger en fascinerande inblick i hur djupgående bildanalys kan vara. Då jag analyserar foton som finns i nyhetsartiklarna ger Barthes

frågor en bra början och grund till analysen. Frågor som: hur skapas mening i bilderna? Och varför tolkas bilderna på ett visst sätt? blir väsentliga för min analys.

Barthes (1977) analyserar i sin välkända essä en reklambild där bildmotivet är varumärkets Panzanis pasta. I bildens syns diverse olika produkter och ingredienser som alla har att göra med matlagning (Barthes 1977). Denna reklambild används som motiv för analysen och som exempel på grund av ett enkelt skäl: En reklam innehåller med säkerhet olika nivåer av mening och idéer som fotografen försöker förmedla till läsaren (Barthes 1977). Tanken med en reklam är att sälja en produkt och detta kan göras genom att skapa en berättelse och en historia. Enligt Barthes (1977) finns det tre olika nivåer av information, meddelanden, som Barthes kallar dem. Meddelandena är för det första de lingvistiska meddelanden, alltså den text som finns i bilderna. För det andra finns det ikoniska meddelande med kod, även kallade symboliska meddelanden. Dessa meddelanden hänvisar till information som är mer undangömt och kräver en analys eller djupare förståelse av ett fenomen. Som det sista meddelandet identifieras ikoniskt meddelande utan kod, även kallad bokstavligt meddelande vilket innebär alltså att objektet i bild representerar bara objektet, inget annat (Barthes 1977; Andersson 2016).

Såsom språk och skrift är fotografier och processen av fotografering i grund och botten en form av kommunikation. Olika tolkningar av, i synnerhet, det symboliska meddelandet sker beroende på kultur- och tidsbundenhet. Hur ett foto tolkas beror på tolkarens bakgrund, världsbild och tidigare erfarenheter och personliga egenskaper, såsom ålder (Hietaharju 2006, 21; Andersson 2016). Bilderna jag analyserar i nyhetsartiklar är inte att likställas med reklambilderna som Barthes analyserade. I princip bör journalistiska foton vara ikoniska meddelanden utan kod, alltså bokstavliga meddelanden. Fotojournalistik borde endast dokumentera fakta och därmed vara en representation av verkligheten utan desto mer koder (Becker 1995). Hur detta förverkligas är en annan fråga. Läsaren av en artikel som ser ett fotografi tolkar med stor sannolikhet bokstavliga meddelanden som symboliska meddelanden. Detta sker oberoende fotografens vilja (Barthes 1977).

Som Howard S. Becker (1995) konstaterar är fotografier socialt konstruerad och konstrueras på ett liknande sätt som texter. Enligt Barthes (1977) är fotografier

kontextbundna, det vill säga att symboliken i fotografin tolkas på olika sätt beroende på åskådarens egna värderingar, kulturbundenhet och kunskap. Dessutom ska, i synnerhet pressfoton och reklambilder vara relativt snabbt tolkningsbara av läsaren, alltså måste fotografierna berätta en relativt uppenbar och simplificerad historia för läsarna (Becker 1995). Fotografen själv blir därmed viktig i analysprocessen då hen projicerar sin egen förståelse av nyhetshändelser och sin världsbild i själva bilden (Becker 1995).

I bildanalysen kommer jag att föra fram de lingvistiska meddelandena i fotografierna, ifall sådana finns. Utöver det och kanske ännu mer av relevans för analysen blir de symboliska och de bokstavliga meddelandena i bilderna. Som jag redan nämnde är tolkningen av de symboliska meddelandena kultur- och kontextbundna, därav är det värt att påminna att tolkningarna är mina personliga. Jag strävar efter att sätta mig utanför och analysera bildernas symboliska meddelanden från olika infallsvinklar. Kortfattat kunde man kanske konstatera att jag strävar efter att använda mig av den så kallade sociologiska fantasin för att analysera fotografierna. Som C. Wright Mills (1959) påpekar kan detta göras genom att ta ett steg tillbaka och se en bredare kontext för att förstå en helhet, men även kunna peka och synliggöra detaljerna som gömmer sig någonstans i helheten.

4.4 Material

För min diskursanalys använder jag mig av nyhetsartiklar publicerade år 2005 och mellan åren 2010 och 2018. Nyhetsartiklarna är från Yle, Svenska Yle, Åbo Underrättelser och Turun Sanomats websidor. Som ett komplement till en regelrätt textanalys gör jag en bildanalys. Bilderna som jag använder mig av finns med i de artiklar jag använt mig av i den textbaserade diskursanalysen. Nyhetsartiklarna som jag använder mig av hittades genom att använda sökordet "Varissuo" och "Kråkkärret" på hemsidorna för Yle, Svenska Yle, Åbo Underrättelser och Turun Sanomat. Jag har inte använt mig av alla artiklar som jag hittade med sökorden, utan har valt de som har en klar anknytning till Kråkkärret. De artiklar som jag valt för både den övergripande analysen och diskursanalysen har en klar anknytning till Kråkkärret och hur området representeras. Det som var relevant för materialvalet var

att nyheten bidrar till skapandet av en Kråkkärrediskurs. Med andra ord är det väsentligt att texterna och bilderna jag valt hänger ihop med representationer som påverkar förorten.

Tabell 1: Antalet artiklar, artiklarnas språk och utgivningsår

År	Artiklar	Finska	Svenska
2005	5	5	-
2010	6	6	-
2011	4	4	-
2012	2	1	1
2013	9	7	2
2014	-	-	-
2015	4	4	-
2016	15	9	6
2017	12	10	2
2018	4	2	2
Totalt	61	48	13

Materialet består av 61 artiklar publicerade år 2005 samt mellan åren 2010 och 2018. Av dessa är majoriteten finskspråkiga och endast 13 artiklar är svenskspråkiga vilket ses i tabell 2. Jag har funnit några övergripande teman som jag använder som redskap i min analys. Innan jag redovisar för mitt resultat, redovisar jag för de tre relevanta representationerna eller teman som jag funnit i nyhetsartiklarna. Efter det analyserar jag fotografierna som fanns med i artiklarna. Jag började min analys med att gruppera nyhetsartiklarna i olika analyskategorier.

I analysen av nyhetsartiklarna fann jag fem huvudsakliga teman. Dessa teman fungerar som så kallade grundteman för min analys vilka jag använder mig av i analysen av hela materialet. Genom att se hur maktförhållanden, representationer och frågor kring den fysiska verkligheten beskrivs i nyhetsartiklarna av Kråkkärret kan jag komma med ett förslag om hur den så kallade Kråkkärrediskursen ser ut och beskriva hur Kråkkärret representeras i media. Teman jag hittade var: Beskrivningar och identitetskonstruktioner, utlänningar och invandrare, sociala problem och kriminalitet, infrastruktur och miljö samt maktutövning (tabell 2).

Tabell 2: Indelning av artiklarna enligt deras huvudtematik

År	Antalet artiklar	Beskrivningar och identitetskonstruktioner	Utlänningar och invandrare	Sociala problem och kriminalitet	Infrastruktur och miljö	Maktutövning
2005	5	2	2	3	2	1
2010	6	3	2	3	2	-
2011	4	3	2	1	1	-
2012	2	-	1	-	-	1
2013	9	4	2	5	2	1
2014	-	-	-	-	-	-
2015	4	2	1	1	-	-
2016	15	10	5	5	2	1
2017	12	4	3	5	5	-
2018	4	1	2	4	-	2
Totalt	61	29	20	27	14	6

Dessa teman är i ett närstående förhållande till varandra och kan inte alltid skiljas från varandra. Utöver det har en del av artiklarna två eller fler huvudteman. Därav är antalet så kallade huvudteman större än det totala antalet artiklar. Huvudteman som ses i tabell 2 och vilka användes i analysen av materialet var alltså beskrivningar och identitetskonstruktioner, utlänningar och invandrare, sociala problem och kriminalitet, infrastruktur och miljö samt som den sista kategorin maktutövning. I beskrivningar och identitetskonstruktioner tas upp ämnen som hur det talas om eller genom vilka adjektiv Kråkkärret representeras. Till kategorin utlänningar och invandrare räknas artiklar där fokus läggs på frågor som har att göra med invandring och minoriteter. Kategorin sociala problem och kriminalitet tar i sin tur upp frågor som tangerar social desorganisation och brottslighet i förorten. Infrastruktur och miljö har att göra med beskrivningar om hur det fysiska landskapet ser ut. Kategorin maktutövning är i sig aningen mer teoretisk och handlar främst om både politisk maktutövning och styrning samt polisiär maktutövning och säkerhet.

Jag ansåg att kategorin maktutövning kan bra läggas ihop med de andra kategorierna. Det här beror främst på att alla de andra kategorierna kan också innehålla spår av maktutövning, men också för att maktutövningskategorin har minst med egna artiklar. Därav har diskursanalysen omarbetats till fyra teman vilka är rykte och fördomar, klass och ekonomi, trivsel och landskap samt invandring och utlänningar. Det är genom dessa teman som jag strukturerade och organiserade innehållet i artiklarna jag analyserat. Jag använder mig av samma grundteman genom hela analysen på grund av att det möjliggör en analys av diskursernas förändring i tid.

I de kommande kapitlen redogör jag mer noggrant för vad dessa representationskategorier är och visar hur de kommer fram i de nyhetsartiklar jag analyserat. Efter att jag analyserat nyhetsartiklarna analyserar jag även fotografierna som fanns i artiklarna. I slutet av kapitlet redogör jag för och presentera avhandlingens resultat.

Diskussionen kring hur förorter representeras är jämt på tapeten i materialet jag analyserat. Ett återkommande tema var platsidentitet. Platsidentitet som jag tolkat och analyserat i mitt material grundar sig på både Kråkkärrens egna identitet som en reflektion av Kråkkärret, men också på hur Kråkkärret uppfattas av andra. Identitet, i detta fall platsidentitet, konstrueras alltså internt och extern, i enlighet med både Giddens och Kinnvall, som bägge anser att identitet är flytande och föränderligt (Giddens 2003, 43–44; Kinnvall 2003, 11–12). Identitetskonstruktion är något som omprövas genom representationerna av området. Platsidentitet handlar alltså om frågor och yttringar kring makt. Maktfrågorna kommer fram i politikens yttringar om Kråkkärrets utveckling. Frågorna kring makt är intressanta för mig då jag söker fram den förortsdiskurs som gömmer sig bakom representationerna och yttringarna i nyhetsartiklarna. Det som både identitets- och maktperspektivet hade gemensamt var yttringarna om framtidstro och en vilja att förändra området för det bättre. Jag kallar den första stora representationshelheten som jag hittat i nyhetsartiklarna för: *framtidstro, identitet och makt som representation*.

Teorimässigt tangerar denna representationshelhet frågorna kring skapandet av platsidentitet som jag tangerade ovan. I representationshelheten tas i beaktande hur personer i maktställning uttrycker sig gällande frågor kring förortens

platsidentitetskonstruktion och hur de vill utveckla området. Representationshelhetens olika delar kan givetvis placeras i den rumsliga triaden. Identitet, makt och framtidstro är begrepp vilka är nära kopplade med både representationer av rummet och rumsliga representationer, det vill säga både ideologiernas och känslornas rumsliga representationer, men också experternas och makthavarnas representationer av rummet (Lefebvre 1991, 31–46).

5 Resultat

I kommande kapitel presenterar jag resultaten av diskursanalysen och bildanalysen. Jag knyter även ihop resultaten med min teoretiska problemformulering.

5.1 Diskursanalys

Till näst presenterar jag både citatutdrag och analys av artiklarna jag använde mig av i diskursanalysen. Av de fem teman som presenterats i kapitel 4.4 strukturerades fyra huvudteman till själva diskursanalysen. Huvudteman är rykte och fördomar, klass och ekonomi, trivsel och landskap samt invandring och utlänningar. Denna uppdelning sammanfaller väl med de teman jag fann i materialet (tabell 2). Jag har valt att begränsa antalet artiklar som jag gjort diskursanalys på till 17. I praktiken har tematiken från den övergripande genomgången förfinats och att göra en diskursanalys av alla artiklar vore ett alltför omfattande jobb. De artiklar som kommit med i diskursanalysen är enligt mig representativa för materialet i sin helhet. Artiklarna innehöll de relevanta teman som jag fann i genomgången. Jag bestämde mig även att använda artiklar som var mer av den beskrivande sorten. Artiklar som inte kom med i diskursanalysen var korta notiser om exempelvis ett brott eller om att polisen ber allmänheten om mer information gällande något som hänt.

5.1.1 Rykte och fördomar

Kråkkärret kämpade sig ifrån att ha en slums rykte.

Lektor Anne Virtanen från yrkeshögskolan Laurea bekräftar att områdets rykte ändras oftast väldigt långsamt i utomståendes ögon. Virtanen som disputerat i ämnet stadsforskning anser att det är i synnerhet främst renovering av byggnader, aktivering av lokalinvanare och uppiffningen av den lokala miljön som har en positiv inverkan på områdets rykte. När ortsbornas möjligheter att påverka lokalt ökar, ökar även motivationen för att ta hand om den egna livsmiljön.³ (Nurminen 2005)

Citatet ovan från en artikel i Turun Sanomat (Nurminen 2005) är ett förträffligt exempel på problemet som analyseras i denna avhandling, alltså representationer och diskursskapande och ifall representationerna verkligen kan ändras? Artikelns rubrik ”Kråkkärret kämpade sig ifrån att ha en slums rykte”⁴ (Nurminen 2005) är av betydande intresse för diskursskapande. Rubriken tyder på att Kråkkärret som förort har lyckats med att komma bort från något negativt, i detta fall ifrån att ha ett dåligt rykte. I artikeln framkommer att man arbetat för att förbättra områdets rykte och det verkar ha lyckats. Enligt rubriken likställs Kråkkärret inte mera med en slum i dagsläget. Men å andra sidan kopplas Kråkkärret ihop med slumdiskursen även i artikeln presenterad ovan, detta genom att använda en gammal metafor, alltså att Kråkkärret har varit en eller haft iallafall ryktet att vara en slum.

För att fortsätta analysen med att titta på rykten, framkommer då även ett annat intressant fenomen. Det är att rykten förändras i långsam takt, något som även Nurminen (2005) påpekar i artikeln. ”[...] områdets rykte ändras oftast väldigt långsamt i utomståendes ögon.”⁵ (Nurminen 2005) Rykten är svåra att ändra, i synnerhet då det är människor som inte bor själv i själva området som konstant producerar och reproduceras områdets rykte. Här har vi en klar koppling till den rumsliga triaden, i synnerhet den delen som handlar om diskurser av och om plats, det

³ Varissuo pyristeli irti slummin maineesta [...] Lehtori Anne Virtanen Laurea amk:sta vahvistaa, että alueen maine muuttuu yleensä hyvin hitaasti ulkopuolisten silmissä. Kaupunkitutkimuksesta väitellyt Virtanen arvioi, että alueen maineeseen vaikuttavat ennen kaikkea rakennusten kunnostaminen, asukasaktivointi ja ympäristön siistiminen. Kun asukkaiden vaikutusmahdollisuuksia lisätään, lisääntyy myös omasta elinympäristöstä välittäminen. (Nurminen 2005)

⁴ Varissuo pyristeli irti slummin maineesta (Nurminen 2005)

⁵ alueen maine muuttuu yleensä hyvin hitaasti ulkopuolisten silmissä. (Nurminen 2005)

vill säga rumsliga representationer och representationer av rummet (Lefebvre 1991, 31–46). Utöver det är ett dåligt rykte väldigt bekymmersamt för områden i dagsläget. Olika områden tävlar mot varandra för att locka invånare och investeringar. Områdets anseende är en stor faktor som påverkar människors flyttmönster och företagens investeringar i området (van Ham 2001, 1). Därav kan vi konstatera att den rumsliga triadens tredje hörn blir aktuell, det vill säga den rumsliga praktiken (Lefebvre 1991, 31–46).

Som jag nämnde skapas ryktet ofta utifrån. Det här innebär att ortsbor har begränsade möjligheter att påverka områdets rykte. Det här handlar om den så kallade diskursiva makten, det vill säga vem som har makten att definiera, i mitt fall förorts- och Kråkkärrediskursen (van Dijk 1993). Då en kritisk diskursanalys av Kråkkärrets representationer görs, är det viktigt att definiera vem som har makten att bestämma över den dominerande Kråkkärrediskursen. Kråkkärrets representation byggs i en relativt stor utsträckning utifrån, inte endast av Kråkkärresborna själv. Invånarna i förorten har en begränsad möjlighet att definiera sin levnadsmiljö utåt mot övriga stadsbor. Enligt Lefebvre sker en del av konstruktionen av definitionen på den administrativa nivån, genom stadsplanering och -utveckling (Lefebvre 1991, 31–46). Men då lokalinvånarnas påverkningsmöjligheter ökar, har detta en positiv inverkan på området enligt Nurminen (2005), något som lyfts upp i citatet nedan från en artikel i Turun Sanomat.

När ortsbornas möjligheter att påverka lokalt ökar, ökar även motivationen för att ta hand om den egna livsmiljön.⁶ (Nurminen 2005)

Det finns alltså ett behov av lokaldemokrati för att skapa en förändring så att säga från gräsrotsnivån. En utökning av lokaldemokrati och lokala påverkningsmöjligheter kan förbättra områdets rykte. Områdets rykte förbättras på grund av att mer påverkningsmöjligheter i förorten aktivera invånarna. Förortsborna har möjligheten att ta en mer aktiv roll i sitt lokalsamhälle och då antas det att invånarna blir mer intresserade för att utveckla området de bor i. Lokalinvånarna kan genom en utökad lokaldemokrati skapa sin egen diskurs om plats och förort. I den rumsliga triadens

⁶ Kun asukkaiden vaikutusmahdollisuuksia lisätään, lisääntyä myös omasta elinympäristöstä välittäminen. (Nurminen 2005)

termer skulle definitionen och produktionen av rummet skjutas från de professionella till de som verkligen använder utrymmet (Lefebvre 1991, 31–46).

Renoveringar skapar framtidstro [...] det är i synnerhet främst renovering av byggnader, aktivering av lokalinvånare och uppbyggningen av den lokala miljön som har en positiv inverkan på områdets rykte. [...] Uppskattningen av området ökar också då bostadspriserna har stigit. Förutom stadens hyreshus, har många andra bostadsbolag gjort stora fasad och andra renoveringar.⁷ (Nurminen 2005)

I citatet ovan från samma Turun Sanomats artikel skriven av Nurminen (2005) finner man en viktig aspekt som påverkar områdets rykte, alltså att positiva associationer om området skapas genom rena och hela fasader. Enligt Nurminens artikel innebär ett städat landskap positiv inverkan på områdets anseende. Det här har att göra med teorin om att omgivningen har en påverkan på människors beteendemönster, vilket är av intresse för min avhandling. Ett ypperligt teoretiskt exempel är den så kallade broken windowsteorin (Kelling & Wilson 1982). Enligt teorin påverkar söndriga fönster eller annan opassande beteende, omgivning på ett icke önskvärt sätt. Kriminellt beteende, såsom att söndra fler fönster, blir vanligare då möjligheten för sådant beteende uppenbarar sig (Kelling & Wilson 1982). Utöver det som kan läsas rakt kan det tolkas att det finns ett behov att renovera husen i Kråkkärret för att lyfta upp områdets uppskattning. I Kråkkärret är en av de tyngande orsakerna för renovering förbättring av områdets trivsamhet samt ökandet av områdets bostadspriser. Alltså vill staden och investerarna förbättra områdets rykte och därmed skapa framtidstro för områdets invånare. Det som blir klart är att det fysiska landskapets utseende är viktigt för områdets rykte, och blir därmed en central del av området representation. En parallell kan även dras till den rumsliga praktiken i Lefebvres triad alltså att områdets fysiska form har en inverkan på hur rummet används (Lefebvre 1991, 31–46).

Begreppet landskap är alltså ett centralt begrepp då man analyserar hur invånarnas identitet och även platsidentitet skapas. Landskap är en term som används för det mesta i geografin och hänvisar till omgivningens fysiska attribut, såsom skog, stigar,

⁷ Remontit luovat tulevaisuudenuskoa [...] Alueen maineeseen vaikuttavat ennen kaikkea rakennusten kunnostaminen, asukasaktivointi ja ympäristön siistiminen. [...] Alueen arvostustahan nostaa myös se, että asuntojen hinnat ovat nousseet. Kaupungin vuokratulojen lisäksi monet muutkin asunto-osakeyhtiöt ovat tehneet isoja julkisivu- ja muita remontteja. (Nurminen 2005)

höghus och åkrar. Landskap är alltså en slags totalitet av det fysiska, en ram där sociala ting sker (Atkins, Simmons & Roberts 1998, 274 – 287). Landskap kan ses nästan som synonymt med begreppet rumslig praktik i Lefbvre's rumsliga triad (Lefebvre 1991, 31–46; Merrifield 2006, 99–121).

Extreme-resa till Åboförrort

Nästa år är det möjligt att delta i guidade rundturer till olika delar av Åbo, till exempel till Kråkkärret, Pansio och Martins. På rundturerna vill man visa att det finns intressanta kulturfenomen i hela Åbo. Målet är även att ersätta med något nytt de fördomar som skapats av förrorterna. [. ...]

För de som besöker Åbo erbjuder rundturerna en möjlighet att se något mer än den officiella Åbo-bilden. Rundturerna i förrorterna är för människor som är äventyrliga och villiga att testa på nya saker.⁸ (Laakkonen 2010)

Tanken med dessa extreme-resor var att bekämpa de etablerade och ofta negativa bilderna av vissa Åboförrorter. I citatet ovan lyfts tanken om att det finns intressanta besöksmål även utanför de etablerade besöksmålen i Åbo centrum upp. Rundturernas mål var att visa hur mångfaldigt Åbo egentligen är. Enligt artikel känns stadsdelen Martins sydeuropeiskt, på grund av att ”där parkeras bilarna hur som helst”⁹ (Laakkonen 2010). I nyhetsartikeln ovan hänvisas till områdets speciella säregenskaper som attraktionerna som ska locka folk till förrorterna och till rundturerna. Det känns närmast som om att en kallad *genius loci* marknadsförs. Enligt Maria Lewicka (2019) syftar begreppet *Genius loci* i modern mening till platsens mening eller känsla, alltså en känsla av att något är äkta eller speciellt som inte riktigt går att beskriva. Begreppet härstammar från antikens rom och från att romarna trodde att alla platser har en ande som skyddar platsen (Lewicka 2009). Det är alltså platsens känsla som i dessa förrorter bidrar till skapandet en egen, unik, platsidentitet. Många av särdragen som i nyhetsartikeln lyfts upp är ihopkopplade med adjektiv vilka kan läsas ha negativ innebörd. Exempel på dessa är orden ”outo”, ”kumma” och ”epämääräinen” alltså ovanlig, bisarr och suspekt. Vilket i sig är fascinerande då dessa egenskaper, i artikeln ovan, försöker karakteriseras som lockande och positiva.

⁸ Extreme-matkalle Turun lähiöön

Ensi vuonna on mahdollista osallistua opastetuille nähtävyyksierroksille Turun eri kaupunginosiin, esimerkiksi Varissuolle, Pansioon ja Marttiin. Kierroksilla halutaan näyttää, että mielenkiintoisia kulttuuri-ilmiöitä on ympäri Turkua. Tavoitteena on myös uudistaa lähiöistä muodostuneita ennakkoluuloja. [...] Turussa vieraileville se tarjoaa mahdollisuuden nähdä jotain muutakin kuin virallisen Turkukuvan. Kaupunginosiin tehtävät nähtävyyksierrokset on tarkoitettu seikkailun- ja vaihtelunhaluisille ihmisille. (Laakkonen 2010)

⁹ koska autot parkkeerataan siellä miten sattuu. (Yle 2010)

Kråkkärret associeras alltså inte ens i själva artikeln med positiva egenskaper. Snarare representeras det som något annorlunda i jämförelse med det som vi är vana vid. I analysen av citatet ovan kan vi dra nytta av begreppsparet centrum och periferi. Det blir klart att periferin ockuperas av *dom andra*. Det här är alltså i kontrast mot centrum, alltså den referenspunkt som läsaren antas ha. Vad detta innebär är att *dom andra* besitter en position i den geografiska hierarkin och därmed ingår även ett maktperspektiv i analysen. Kanske kan det då konstateras att genom perspektivet skapas ett tankemönster som bidrar till i synnerhet fördomar och till att Kråkkärret bebos av människor som inte är som vi. I detta fall blir det påtagligt tydligt att platsen konstrueras genom hur politiker eller experter anser att området är, vilket sammanfaller återigen med Lefebvres rumsliga triad (Lefebvre 1991, 31–46).

Maktperspektivet som går att finna i artikeln är tydlig i synnerhet i artikelns rubrik: ”Extrem-resa till Åboförrort” (Laakkonen 2010). Ordet extrem definieras i Svenska Akademiens ordbok som något ”som går ytterligt långt i någon riktning [...] driven till ytterlighet, ytterlig; måttlös”. Alternativt som ”det yttersta, ytterlighet; vanl. i fråga om tvenne föremål l. begrepp som ställas i motsats till varandra” och som ”om de yttersta punkterna på samma föremål”¹⁰. Alltså är det föga överraskande att tankarna förs till att det är något spännande, annorlunda och till och med farligt att åka till förorten. Dessa resor till förorten är för resenärerna resor till ställen som är i fullständig kontrast med resten av hur de anser att stadslivet är och ska vara, det kan till och med hända att de här resorna är i stor kontrast med resenärerna dagliga liv överlag.

Ett annat fascinerade diskursivt och representationsmässigt fynd är hur artikeln kopplar ihop resan till förorten med ett annat, lite annorlunda, men ändå klart maktperspektiv. Alltså att det är möjligt att delta på guidade rundturer i grupp för att se hur man lever på andra ställen. Centrum – periferi tanken är även här påtagande. Resenären reser till periferin, i detta fall i Kråkkärret, för att se hur *deras* vardag ser ut. Det är alltså en vardag som är någonstans *där borta*. I artikeln konstrueras ändå Kråkkärrets representation genom ytterligheter.

¹⁰ Svenska Akademiens Ordbok, Spalt E 879 band 7, 1922. Uppslagsord ”extrem”. Tillgänglig på <<https://www.saob.se/artikel/?seek=extrem&pz=6>> [Hämtat den 10.11.2019]

Man hölls som fånge i Kråkkärret – lyckades fly
 Polisen fick undertorsdagskvällen larm om att en halvnaken man sprang med kniv i Kråkkärret. Det visade sig att mannen tagit sig ut ur en privat bostad där han hållits instängd och misshandlats. Mannen med kniv misstänks inte för något brott utan är ett offer enligt polisen. Han är skadad, men polisen avslöjar inte vilken typ av skador det handlar om eller om han vårdas på sjukhus. Händelsen utreds som grov misshandel och grovt frihetsberövande. Två personer har gripits i samband med händelsen. Polisen meddelade om händelsen på Instagram under kvällen. (Häggman 2017)

Citatet ovan från en artikel skriven 2017 är även den av intresse för representationsskapandet och Kråkkärrediskursen. Denna typ av artikel sätter sin prägel på Kråkkärrets representation främst genom upprepning. Citatet hör till artikelgenren notiser, vilka är relativt vanliga, men som jag inte analyserat desto mera. Notiserna i de texter jag analyserat handlar ofta om brott, ävenså artikeln ovan. Då många av de korta notiserna handlar om brott finns alltså risken att läsaren allt mer kopplar ihop Kråkkärret främst med de korta notiserna. Detta innebär i sin tur att de redan från början negativa associationerna av Kråkkärret är svåra att bryta eller ändra. Ryktet av Kråkkärret som ett ställe med mycket brottslighet kan lätt fastna i läsarnas huvuden då dessa nyheter konstant upprepas.

5.1.2 Klass och ekonomi

Var tredje arbetslös i Pansio

Det finns stora skillnader i arbetslöshetsgraden mellan bostadsområden i Åbo. Den hösta arbetslöshetsgraden kan hittas i Pansio, där var tredje i arbetsförålder är arbetslös. Arbetslöshetsprocenten närmar sig 30 även i Kråkkärret och Lauste, i Halis ligger procenten på 24 procent. [...] Uppgifterna kommer från Åbo stad, ELY-Centret och Statistikcentralens statistik. Den lägsta arbetslöshetsgraden hittas på Prästholmen, i Parkbacken, Kaistarudden och i norra delar av Kähäri, där endast 4% är arbetslösa. ("Pansiossa joka kolmas on työtön" 2010)¹¹

¹¹ Pansiossa joka kolmas on työtön

Työttömyydessä on suuria asuinalueiden välisiä eroja Turussa. Korkein työttömyysaste on Pansiossa, jossa joka kolmas työikäinen on työttömänä. Myös Varissuolla ja Lausteella työttömyysaste on lähellä 30 prosenttia ja Halisissäkin 24 prosenttia. [...] Tiedot selviävät Turun kaupungin, ELY-keskuksen ja Tilastokeskuksen tilastoista. Pienin työttömyysaste on Papinsaaren, Puistomäen, Kaistarniemen ja pohjoisen Kähärin alueilla. Siellä asukkaista työttöminä on vain 4 prosenttia. (YLE TURKU 2010)

En bild av social utslagning skapas i samband med nyhetsartiklarna. Sociala klyftorna görs särskilt tydliga genom att jämföra bostadsområden som toppar arbetslöshetssiffrorna med bostadsområden som har väldigt låga arbetslöshetssiffror. Detta görs exempelvis i artikeln citerad ovan. I artikeln jämförs stadsdelar som Pansio, Kråkkärret och Lauste med områden som Prästholmen, Parkbacken och Kaistarudden. Prästholmen, Parkbacken och Kaistarudden är förstäder där arbetslöshetsgraden är extremt låg. Jämförelsen ger en klar bild av den relativt stora skillnaden i arbetslöshetsgraden mellan olika stadsdelar i Åbo. Nyhetsartikeln strävar inte ändå till att förklara något om situationen i Kråkkärret, eller för den delen på Prästholmen. Beroende på läsarens förutfattade meningar på förorten i fråga kommer läsaren att använda denna statistik som grund för andra antaganden som läsaren har.

Artikeln i fråga baserar sig på statistik från både Närings-, trafik- och miljöcentralen. En arbetslöshetsgrad på 30 procent är alarmerande hög, men några bakomliggande orsaker till denna höga arbetslöshet nämns inte. Att sätta Kråkkärret och Prästholmen i jämförelse kan vara av intresse då en statistisk undersökning av stadens olika stadsdelar görs. Jämförelsen sätter ändå Kråkkärret i en svår position i synnerhet då en diskursanalys om områdets representation görs.

Prästholmen är Åbos överlägset mest välbärgade stadsdel (Pärty 2011). Utöver detta är det värt att notera att då Kråkkärrets invånarantal ligger på närmare 9000 mellan åren 2010 och 2015 är invånarantalet på Prästholmen mellan 300 och 400 under samma tid. Antalet som är i arbetsförålder är alltså markant mindre på Prästholmen jämfört med Kråkkärret. Detta kan påverka den låga arbetslöshetsgraden på Prästholmen. Ett annat intressant kuriosum om Prästholmen är att 0,6% av stadsdelens invånare år 2010 hade annat modersmål än svenska eller finska jämfört med Kråkkärrets 36,6% under samma tid (Pärty 2011). Att dra slutsatser om hur livet ser ut i Kråkkärret utifrån detta sätter Kråkkärret i en svår situation.

Klyftorna växer mellan Åbos stadsdelar

De sociala skillnaderna mellan stadsdelarna i Åbo fortsätter att växa. Det visar Jarkko Rasinkangas doktorsavhandling vid Åbo Universitet. [...]

Hög arbetslöshet och låg levnadsstandard är egenskaper som ofta förknippas med stadsdelen Kråkkärret, men Petra Mattsson, som bott där med familjen i drygt tre år, tycker inte det är så illa.

Rasinkangas avhandling visar att segregeringen har ökat ända sedan den tog fart under recessionen på 1990-talet. Medan de flesta stadsdelarna sakta återhämtade sig, fastnade vissa i ett träsk av arbetslöshet och utslagning.

– Skillnaderna är rätt så stora, med tanke på att vissa områden inte just alls har problem med arbetslöshet och andra stannat på en hög nivå. En del av befolkningen har blivit efter i den allmänna utvecklingen, säger Rasinkangas. På samma områden finns stora koncentrationer av invandrare och det förklarar delvis den högre arbetslöshetsgraden, men definitivt inte helt och hållet, poängterar Rasinkangas. De stadsdelar som klarar sig sämst i jämförelsen i Åbo är Kråkkärret, Lauste, Pansio och Perno.

”Kråkkärret bättre än sitt rykte”

Rasinkangas har märkt att invånarna i de sämst ställda stadsdelarna trots allt är relativt nöjda med tillvaron. Det bekräftar Petra Mattsson, som bott i Kråkkärret i tre och ett halvt år.

– Jag måste säga att det inte syns i gatubilden, här är inte äldre bilar än annanstans och folk går inte omkring klädda i trasor direkt. Det är bättre än sitt rykte, säger Pargasbördige Mattsson som bor i Kråkkärret med sin man och två små bam.

– När jag flyttade till Åbo sa alla att du absolut inte ska flytta till Kråkkärret, så jag flyttade till Hannunnittu, som har ett bra rykte. Ett halvt år senare blev min bil stulen. Här har det inte hänt nånting brottsligt åt oss. Jag har varit nöjd med det mesta. (Isaksson 2013)

Att göra jämförelser med bostadsområden är vanligt i de artiklar som jag analyserat. Yle Åboland publicerade år 2013 en artikel med namnet ”Klyftorna växer mellan Åbos stadsdelar” (Isaksson 2013) där denna jämförelse är åter synlig. Jämförelsen mellan stadsdelarna är inbyggd i själva artikelns rubrik. Artikeln hänvisar till en doktorsavhandling skriven av Jarkko Rasinkangas som behandlar segregering i Åbo. Diskursen som byggs upp i citatet ovan taget från Isakssons (2013) artikel om Kråkkärret är inte smickrande. I ett tidigt skede påpekas att ”Hög arbetslöshet och låg levnadsstandard är egenskaper som ofta förknippas med stadsdelen Kråkkärret” (Isaksson 2013). Förvisso handlar det om representationer och med vilka egenskaper människor förknippar Kråkkärret med. Detta är åter en hänvisning till den diskussionen som fördes tidigare om hur områdets rykte förändras väldigt långsamt.

Något som är intressant att notera är, att alla inte associerar Kråkkärret med enbart negativa termer. Det ser ut som att insändare eller kommentarer av ortsbor är för det mesta positiva. I vissa fall kan dessa insändare vara till och med hyllningar av själva förortslivet. Att lokalbefolkningen tänker i mer positiva tankebanor kring det egna bostadsområdet jämfört med människor utifrån verkar vara vanligt, och redan etablerat i tidigare forskning (Roivanen 1999).

Den stora överraskningen i artikeln kommer från uttalandet ”Medan de flesta stadsdelarna sakta återhämtade sig, fastnade vissa i ett trask av arbetslöshet och utslagning” (Isaksson 2013). Kråkkärret är alltså enligt forskning sämre ställt än många andra områden och även andra förorter. I artikeln citerad ovan lyfts sociala problem fram, som arbetslöshet och utslagning. Det påpekas även att största delen av Åbos förorter återhämtade sig, men för Kråkkärret gick det inte så väl. Denna kommentar bidrar till att skapa en klar negativ representation av området för läsarna, i synnerhet då kommentaren kommer från en forskare.

I artikeln intervjuas Petra Mattsson, som år 2013 bott i Kråkkärret i tre och ett halvt år (Isaksson 2013). Det går att uppfatta sarkasm i Mattssons uttalande om brinnande bilar och om att folk skulle gå klädda i söndriga trasor. Det kan även tolkas som så att hon gör narr av personer som tror sig veta hur det är att bo i Kråkkärret. Det som Mattsson vill uttrycka är att Kråkkärresbor inte lever i extrem fattigdom eller att det är speciellt dåligt att vara bosatt i området (Isaksson 2013). Förortsbor är klart trötta på att deras förortsidentitet konstrueras utifrån och det verkar som att vissa ortsbor vill ta tillbaka makten att själv kunna bestämma hur platsidentitet och i förlängning deras egen identitet konstrueras. Det här har en klar koppling till Lefebvres rumsliga triad och den relationen rummets representation och rumslig representation har för varandra. Rummet och därmed även rummets representationer produceras i samverkan med hela triaden. Därmed är hur och vem som talar om rummet otroligt viktigt för dess produktion (Lefebvre 1991, 31–46).

5.1.3 Trivsel och landskap

Citatet nedan är en del av en insändare taget från Yle år 2015. Insändaren innehåller relativt typisk argumentation som tar ställning för förorten. Insändaren tar ställning till att ta tillbaka makten för att själv få definiera sitt bostadsområde. Argumentationen är ett exempel på de rumsliga representationerna. Det är alltså ett exempel på en person som dagligen erfar och ockuperar rummet som definierar rummet ur sitt eget synsätt (Lefebvre 1991, 31–46; Elden 2004, 181–192). Inom diskursanalytisk teori handlar det främst om den så kallade diskursiva kampen, alltså att man arbetar på något sätt emot den etablerade diskursen (Winther Jørgensen & Phillips 2000, 11–19).

Perspektiv: Det är bra att bo i förorten.

Jag är från *Vakke*¹². Alltså är jag Kråkkärrsbo och jag skäms inte alls över det. Många av oss bor i förorterna och verkligen trivs i där. Kråkkärret är bättre än sitt rykte. Det kan låta som en kliché, men så är det. Någon har till och med rakt frågat mig om det inte är farligt att bo där. Tja, nej det är det inte. Visst finns det problem i vår förort, det kan jag erkänna. Men jag är av den åsikten att så är fallet i varje bostadsområde. Men flera problem går att hitta i områden där det bor många människor, såsom i förorter. ("Näkökulma: Lähiössä on hyvä asua" 2015)¹³

Citatet börjar med meningarna: "Jag är från *Vakke* [slangord för Kråkkärret (egen. Anm.)]. Alltså är jag Kråkkärrsbo och jag skäms inte alls över det."¹⁴ Det finns helt klart en stolthet i att vara från Kråkkärret, vilket tydligt kommer fram i skribentens yttring i citatet ovan. Kråkkärrsbon som skickat insändaren anser att det är viktigt att inte skämmas över ens egna ursprung och hemort. Det här är relevant för platsidentitetskonstruktionen samt den optimistiska framtidstro Kråkkärrsbon som skickat insändaren har.

¹² Finskt slangord för Kråkkärret

¹³ Näkökulma: Lähiössä on hyvä asua. Olen Vakkelta. Olen siis varissuolainen, enkä häpeä sitä yhtään. Moni meistä asuu lähiössä ja oikeasti viihtyy sellaisessa. Turun Varissuo on mainettaan parempi lähiö. Kuulostaa kliseeltä, mutta näin on. Joku jopa kysyy suoraan, eikö siellä ole vaarallista asua. No, ei ole. Lähiössämme on ongelmia, myönnän sen. Mutta väitän, että niitä on jokaisella asuinalueella. Ongelmia vain on enemmän alueilla, joissa asuu enemmän ihmisiä, kuten lähiöissä. ("Näkökulma: Lähiössä on hyvä asua" Yle 2015)

¹⁴ Olen Vakkelta. Olen siis varissuolainen, enkä häpeä sitä yhtään ("Näkökulma: Lähiössä on hyvä asua" Yle 2015)

I insändaren kommer det starkt fram att skribenten ogillar bilden som präglar Kråkkärret och skribenten anser att Kråkkärret är bättre än sitt rykte.

De stora förorterna rymmer mängder av olika fenomen, såsom arbetslöshet, utslagning och brottslighet. Detta är dock bara hälften av sanningen av livet i förorten. Förorter lider av dåligt rykte. Detta dåliga rykte har fastnat i huvudet på människor som bor någon annanstans. ("Näkökulma: Lähiössä on hyvä asua" 2015)¹⁵

I citatet ovan kommer ändå fram även en annorlunda platsidentitetskonstruktion och en viss motsägelse. Insändarens skribent medger att arbetslöshet, kriminalitet och social utslagning förekommer i Kråkkärret, helt på samma sätt som i andra förorter och i samhället överlag. Skribenten påpekar att sociala problem bara är en del av livet i förorten. Skribenten anser att det egentligen är utomstående personer som orsakar Kråkkärrets dåliga rykte då de inte känner till någon annan verklighet.

Vid en snabb överblick ser Kråkkärret ut som en dyster betongförort. Men så ser många områden med höghus från 1970- och 80-talen ut. Närmare tittat är Kråkkärrets bostadsbestånd mycket mångsidigt. Förutom bostadshus finns det radhus, egnahemshus, parhus.¹⁶ ("Näkökulma: Lähiössä on hyvä asua" 2015)

Förortens mångsidighet lyfts fram i insändaren. Enligt insändaren är Kråkkärret inte enbart gråa höghus, som lätt fäster uppmärksamheten. Kråkkärret är mer än så, förorten är en salig blandning av egnahemshus, radhus och parhus. Dessutom är förorten nära till naturen och utöver det går det att hitta bra service från området. Enligt finländarnas bostadspreferenser är dessa alla egenskaper som uppskattas högt, dock verkar bostadspreferenserna allt mer skifta från förortsboende till ett mer urbant sätt att leva (Strandell 2017, 108–110).

¹⁵ Suureen lähiöön mahtuu kaikenlaista, kuten työttömyyttä, syrjäytyneisyyttä ja rikollisuutta. Tämä on kuitenkin vain yksi puoli lähiöelämää. Lähiöt kärsivät huonosta maineesta. Tämä huono maine on iskostunut muualla asuvien ihmisten mieliin. ("Näkökulma: Lähiössä on hyvä asua" Yle 2015)

¹⁶ "Nopealla vilkaisulla Varissuo näyttää ankealta betonilähiöltä. Mutta niin näyttää moni alue, jossa on kerrostaloja 1970- ja -80-luvuilta. Lähemmin tarkasteltuna Varissuon asuntokanta on hyvin monipuolista. Kerrostalojen lisäksi alueella on rivitaloja, omakotitaloja, erillisiä taloja." (Varissuo, Turku 16.4.2015 klo 14:34)

Skridskoåkamas hobbymöjligheter förbättras i Åbo
 Ishockeyhallen i Kråkkärret öppnas på måndag efter en större renovering. [...] Förutom idrottsföreningar kan hallen användas av alla Åbobor. Det tillgängliga gymmet är öppet dagligen och det finns också många för allmänheten öppna skridskoåkningsturer.
 ("Luistelijoiden harrastusmahdollisuudet parantuvat Turussa" 2010)¹⁷

Renoveringar förknippas starkt ihop med Kråkkärret i de artiklar jag analyserat. Det kan bero på att de artiklar jag analyserat är från en tid då mycket av byggnadsståndet var i behov av renovering i Kråkkärret. Utöver det här kan det också handla om att lyfta upp en positiv utveckling i området. En positiv utveckling av Kråkkärret kan vara att Kråkkärret konstant utvecklas och görs trevligare genom att renovera och bygga nytt eller helt enkelt förbättra infrastrukturen och möjligheterna att ha olika hobbyer. Detta förtydligas i citatet ovan gällande ishockeyhallen. Genom att artikeln lyfter fram aspekter som har gjorts för att göra Kråkkärret mer attraktivt kan förorten även bli mer attraktiv i utomstående ögon. I citatet poängteras att det finns för allmänheten öppna turer i hallen, vilket ytterligare stärker känslan av att det finns en stark gemenskap i förorten.

Grundrenoveringen börjar i Kråkkärret
 Grundrenovering av fem höghus i Åbos största förort Kråkkärret påbörjas. På vårvintern påbörjas renoveringen av de två första byggnaderna. Målet är att renovera lägenheterna i husen för att matcha nivån på ägarboende, säger servicechef Erja Ylitalo. [...] Det vill säga, en viss typ av ansiktslyftning pågår här. Modern och god boendekvalité är målet, säger Ylitalo. ("Lähiöt ovat kotoisia" 2011)¹⁸

I citatet ovan från en artikel publicerad 2010 framkommer att det finns fem hus i Kråkkärret som kommer att renoveras. Alla husen är stadens hyreshus. Förutom det

¹⁷ Luistelijoiden harrastusmahdollisuudet parantuvat Turussa
 Varissuon jäähalli avataan maanantaina mittavan remontin jälkeen. [...] urheiluseurojen lisäksi hallia voivat käyttää kaikki turkulaiset. Hallin esteetön kuntosali on avoinna päivittäin ja tarjolla on myös runsaasti maksuttomia yleisöluistelu-aikoja. (YLE TURKU 2010)

¹⁸ Varissuolla alkaa peruskorjaus
 Turun suurimmassa, Varissuon lähiössä, on käynnistymässä viiden vuokra-kerrostalon peruskorjaus. Kevätlvella pääsee käyntiin kahden ensimmäisen rakennuksen peruskorjaus. Tavoitteena on korjata asunnot omistusasuntojen tasoa vastaavaksi, kertoo palvelupäälikkö Erja Ylitalo TVT-asunnot Oy:stä. [...] Eli tietynlainen kasvojen kohotus tässä on tekeillä. Hyvä nykyajan asumisen laatu on tavoitteena, luonnehtii Ylitalo (YLE TURKU 2011).

påpekas att det handlar om ett ansiktslyft för hela området. Utöver det poängteras att målet är att se till att lägenheternas utrustning i huset ska motsvara moderna standarder. Men då det påpekas att dessa hus som ska renoveras ska få en uppdaterad och moderniserad utrustningsnivå är det värt att fundera på vad det betyder. Lägenheterna i dessa fem hus har således tidigare varit dåligt utrustade. Detta är något som säkert sänker områdets anseende i utomstående ögon. Utöver det kan det ha en inverkan på flyttmönster. Vill de som har möjlighet att välja flytta till områden där bostäderna och husen måste renoveras så att det uppnår samma standard som kan hittas från andra bostadsområden?

Artikelutdraget nedan kommer från en artikel med namnet ”Förorterna är hemtrevliga¹⁹” (”Lähiöt ovat kotoisia” 2011). I samma artikel diskuteras utöver renoveringsbehoven grundligt förorternas utseende och varför finländare överlag trivs bra i förorter fastän många förorter kan kännas gråa och tråkiga i utomstående ögon.

Förorterna är hemtrevliga

Förorterna är trevliga områden att bo i, anser Samuli Saarinen som studerat förorter i Åbo. Enligt en forskare från Åbo Miljöbyrå har förorterna som fördel, närheten till naturen, prisvärda bostäder och att tjänster går att hitta i närheten.

- Naturligtvis är många förorter betongiga och gråa, men det beror på att de är byggda i betong och för att vara gråa. Ett sådant uttryck är emellertid utbytbar till ett allt ljusare och mer mänskligt intryck. Intervjuer av invånarna har tydligt visat att de är fästa till sina egna hem och deras grannskap i förorten.

- De viktigaste faktorerna för trivsel är enligt invånarna: bra bussförbindelser, en närbutik samt en skola och ett daghem. Bra miljö och vacker natur är också viktigt för trivseln. (”Lähiöt ovat kotoisia” 2011)²⁰

¹⁹ Lähiöt ovat kotoisia (YLE TURKU 2011)

²⁰ Lähiöt ovat kotoisia [...] Lähiöt ovat mukavia kotiseutuja, arvioi turkulaislähiöitä tutkinut Samuli Saarinen. Turun ympäristöviraston tutkijan mukaan lähiöiden etuja ovat luonto, edullinen asuminen ja läheltä löytyvät palvelut. - Tottakai monet lähiöt ovat betonisia ja harmaita, mutta se johtuu siitä, että ne on rakennettu betoniseksi ja harmaiksi. Sellainen ilme on kuitenkin vaihdettavissa valoisammaksi ja ihmisystävällisemmäksi. Asukkaiden haastatteluissa on selvästi tullut ilmi, että he ovat kiintyneitä omaan kotiinsa ja kotiseutuunsa lähiössä. - Viihtyvyyden tärkeimmiksi tekijöiksi asukkaat kiteyttävät: hyvät bussiyhteydet, lähikaupan sekä koulun ja päiväkodin. Hyvä ympäristö ja kaunis luonto ovat myös oleellisesti vaikuttamassa viihtyisyyteen. (YLE TURKU 2011)

När jag läste artikeln ovan förs tankarna till Irene Roivanens forskning, med titeln ”en sockerbit mitt i skogen”²¹ (1999). Förorternas goda egenskaper är till en viss del sammankopplade med de egenskaper som sätter dem i den så kallade periferin. Närheten till natur är något som uppskattas. Utöver det är en bra skola, daghem och en närbutik viktiga att ha i närheten. Invånarna uppskattar även så goda trafikförbindelser till och från förorten. Samtidigt konstateras ändå att förorterna ofta är gråa och dominerande av ett landskap byggd i betong. Det är en viss tudelning som går att hitta från citatet ovan och det är just begreppsparet *betong* och *natur*. Begreppsparet verkar i sin tur känneteckna förorterna i stort. Förorterna beskrivs som kolosser av betong byggda i skogen, eller mitt på en åker.

En annan skildring om vad som gör förorter och Kråkkärret attraktivt i citatet ovan handlar om boendets relativa förmånlighet. Enligt artikeln ovan (2011) är hyresbostäder mer förmånliga att hyra i Kråkkärret än i centrala Åbo. Det kan vara positivt men det kan även kopplas ihop med beskrivningar om hur förortens hyreshus kräver renovering, vilket jag diskuterades tidigare i min analys. Utöver det kan det också kopplas ihop med den övriga diskussionen om Kråkkärrets sämre rykte och att det kan inverka på bostadspriserna och hur attraktivt området är. Att koppla ihop förmånligt, periferalit och i behov av renovering kan ha negativa konsekvenser för områdets image i stort.

²¹ Sokeripala metsän keskellä (Roivanen 1999)

Bostadsminister: Fler gemensamma vardagsrum till förorterna

Under de senaste månaderna har bostads- och kommunikationsminister Pia Viitanen besökt förorter runt om i landet för att samla konkreta idéer för förortspolitik. På gården av Turun Varissuon Normaalikoulu fick ministern träffa elever från skolan.

Piia Viitanen blev inte förvånad över faktumet att invånarna i förorten anser att deras bostadsområde är mycket bättre än vad ryktet utanför förorten säger att det är.

När tjänster i förorterna fungerar och naturen är nära, barn har vänner och lekplatser finns, då kommer invånarna vara lyckliga. I Kråkkärret lyftes fram även möjligheten för gemensamma utrymmen för invånarna som kunde bidra till att stärka gemenskapen i området. [...]

- De kan vara sådana gemensamma vardagsrum där både äldre och små barn trivs tillsammans. (Lähtenmäki, Toivonen 2013)²²

I artikelutdraget ovan lyfts åter igen fram hur personer med makt strävar efter att definiera Kråkkärret utifrån, vilket återigen har en klar koppling till Lefebvres teori om den rumsliga triaden (Lefebvre 1991, 31–46). Något som bör noteras och mer uppmärksamhet fästas vid är begreppet *förortspolitik* i citatet ovan. Det här är återigen ett exempel på hur opinionsbildare, i detta fall politiker, strävar efter att styra och därmed även definiera förorten genom att ha en specifik förortspolitik. För att en speciell förortspolitik ska bildas måste det bero på något. Det kan vara bara en benämning på en viss sort av politik, eller ett sätt att lyfta fram vissa problem. Jag ser det som ett sätt att tackla och lyfta fram de speciella förortsproblemen som finns. Dock innebär det här att politiker och opinionsbildare, som tidigare sagt, strävar efter att bygga om förorten enligt de synsätt som de anser är bäst.

22 Asuntoministeri: Lähiöihin lisää yhteisiä olohuoneita

Asunto- ja viestintäministeri Pia Viitanen on vierailut viime kuukausina lähiöissä eri puolilla maata keräämässä konkreettisia ideoita lähiöpolitiikkaa varten. Turun Varissuon normaalkoulun pihamaalla ministerin vastaanottivat koulun oppilaat.

Piia Viitanen ei ihmetellyt sitä, että lähiön asukkaat pitävät kotiseudustaan paljon enemmän kuin mikä Varissuon maine on alueen ulkopuolella.

Silloin kuin lähiöissä palvelut pelaavat ja luonto on lähellä, lapsilla on kavereita ja leikkikavereita, kyllä silloin ihmiset viihtyvät. Varissuolla nousi esiin myös yhteiset asukastilat, jotka voisivat parantaa yhteisöllisyyttä. (Lähtenmäki, Toivonen 2013)

Kråkkärret i särskild övervakning

Under september kommer polisen att synas mer än normalt i Kråkkärrets gatubild. Med ökad patrullering strävar man efter att minska antalet misshandel och stölder på allmänna platser, vilka har växt i antal i Kråkkärret. Kai Loukkaanhuhta, kommissarie för Sydvästra Finlands polisinspektion, påpekar emellertid att detta inte är frågan om en explosiv tillväxt. Antalet fall har inte ökat med tusentals eller ens med hundratals fall, ökningen kan räknas i tiotals fall.²³ (YLE Turku 2011)

Några av de artiklar jag analyserat hade en koppling till polisen och jag har valt att klassa det i min analys med trivsel och landskap. Vissa av artiklarna var vädjan till publiken av polisen för att hjälpa polisen hitta gärningsmannen. Andra artiklar var mer informativa, egentligen notiser om brott som skett. Men en av de mer intressanta artiklarna som jag hittade i materialet handlar om övervakning av Kråkkärret. Artikelnen har en klar koppling till Kråkkärrets representation. Nyhetsartikelnen har namnet ”Kråkkärret i särskild övervakning”²⁴ (YLE Turku 2011). I artikelnen framkommer hur polisen och stadens ledning såg på situationen i Kråkkärret år 2011 och vad deras åtgärder var för att förbättra situationen. Enligt polisen var det viktigt att minska på brottsligheten i Kråkkärret. Dock kommer det fram i artikelnen att brottsligheten i området inte ökat markant. I själva verket har endast ett fåtal fall över det vanliga registrerats. Oberoende av detta sattes området i specialövervakning.

I citatet ovan framkommer att polisen med denna särskilda övervakning strävar efter att minska brott i synnerhet på allmänna platser, genom att aktivt vara på plats. Då det hävdas att kriminalitet sker på allmänna platser påverkar detta en hel del på områdets rykte. I citatet ovan är det alltså en kommissarie, det vill säga en person med makt att påverka medians rapportering och med hjälp av det påverka i diskursens konstruktion, som informerar att brottsligheten ökat i förorten. Han anser att det därmed behövs mer övervakning av det offentliga rummet i Kråkkärret. Då en person med denna ställning i samhället uttalar sig så är sannolikheten relativt stor att läsarna litar på

²³ Varissuo erityisvalvontaan. Poliisi näkyy syyskuun aikana Varissuon katukuvassa normaalia enemmän. Lisääntyneellä partioinnilla pyritään vähentämään erityisesti yleisellä paikalla tapahtuvia pahoinpitelyjä ja varkauksia, joiden määrä on ollut Varissuolla kasvussa. Varsinais-Suomen poliisilaitoksen komissario Kai Loukkaanhuhta tosin huomauttaa, että kyseessä ei ole mikään räjähdysmäinen kasvu. Tapausten määrä ei ole noussut tuhansilla tai edes sadoilla, vaan koko luokan on kymmenistä. (YLE TURKU 2011)

²⁴ Varissuo erityisvalvontaan (YLE Turku 2011)

opinionsbildarens omdöme, i synnerhet ifall artikeln och kommentarer stärker folkets egna, redan tidigare formulerade meningar. Artikeln ovan är alltså ett ypperligt exempel på den så kallade representationen av rummet (Lefebvre 1991, 31–46; Merrifield 2006, 109–121).

Åter rån och överfall av ett gäng män i Kråkkärret i Åbo
Enligt polisen verkar fallet vara relaterad till en större serie av händelser. Samma gäng av unga män har rånat åtminstone tre personer i Kråkkärret i mitten av april. [...] I alla dessa fall har tre till fyra omkring 20-åriga utrikesfödda män på natten anfallit män som gått ensamma nära Varissuon Itäkeskus [Som köpcentret i Kråkkärret hette innan år 2011].²⁵ ("Turun Varissuolla jälleen miesporukan tekemä ryöstö ja pahoinpitely" 2005)

Som tidigare nämnt lyfts kriminalitet och oroligheter upp i nyhetsartiklarna relativt ofta. Många av de nyheter som jag analyserat handlade om brott. I vissa artiklar kopplas oroligheterna ihop med invandrare. I artikelutdraget ovan från artikeln med rubriken "Åter rån och överfall av ett gäng män i Kråkkärret i Åbo"²⁶ ("Turun Varissuolla jälleen miesporukan tekemä ryöstö ja pahoinpitely" 2005) lyfts upp ett problem som enligt artikeln präglade Kråkkärret år 2005. Det visar sig att en grupp utländska män har rånat och misshandlat åtminstone tre personer under en väldigt kort tid på samma ställe i Kråkkärret. Ifall gärningsmannens etnicitet ska lyftas upp i artikel som ovan citerat diskuteras i dagsläget relativt mycket. Det kan vara värt att fundera ifall det överhuvudtaget är väsentligt att lyfta fram brottslingarnas etnicitet då detta kan och antagligen också leder till generaliseringar. Utöver det är det ingen stor överraskning att utlänningar begår fler brott i Kråkkärret då omkring 40% av områdets invånare talar andra språk än finska eller svenska (figur 2). Tillsammans med fler artiklar och notiser som handlar om brott i Kråkkärret bidrar denna artikel till att skapa en bild av Kråkkärret som en otrygg förort.

²⁵ Turun Varissuolla jälleen miesporukan tekemä ryöstö ja pahoinpitely [...] Poliisin mukaan teko näyttäisi liittyvän laajempaan tapahtumasarjaan. Samainen nuori miesporukka on pahoinpidellyt ja ryöstänyt ainakin kolme ihmistä Varissuolla huhtikuun puolivälissä. [...] Kaikissa tapauksissa 3-4 parikymppistä ulkomaalaissyntyistä miestä on hyökännyt yöllä Varissuon itäkeskuksen lähistöllä yksin kulkevien miesten kimppuun. ("Turun Varissuolla jälleen miesporukan tekemä ryöstö ja pahoinpitely" 2005)

²⁶ Turun Varissuolla jälleen miesporukan tekemä ryöstö ja pahoinpitely ("Turun Varissuolla jälleen miesporukan tekemä ryöstö ja pahoinpitely" 2005)

5.1.4 Invandring och utlänningar

En stor del av artiklarna handlar om en slags förändringsprocess som präglar Kråkkärret. I förändringsprocessen framkommer klart att invandrare lämnar en tydlig stämpel i förorterna och att i synnerhet Kråkkärrets profil, redan en längre tid, varit en invandrarförort. Till näst kommer jag att behandla och lyfta fram hur frågor kring invandring och i utlänningar kommit upp i det material jag analyserat.

Ett bra exempel på förändringsprocessen är citatet nedan ur mitt material från år 2010.

Finlands första basarområde öppnas i Åbo i Kråkkärret innan påsk. Till försäljning kommer exotiska varor från olika delar av världen och nästan alla företagare har invandrabakgrund. [...] Basaren förvaltas av ett Åbo baserat företag, som hyr ut affärslokaler till företagare som importerar exotiska produkter från olika delar av världen. Nästan alla företagare har invandrabakgrund.²⁷ ("Suomen ensimmäinen basaarialue avataan Varissuolla" 2010)

Artikelutdraget är ett ypperligt exempel på hur det fysiska och sociala landskapet förändras på grund av invandring och invandrare. I artikeln lyfts tydligt fram aspekter av främlingskap och förorter som perifera områden. Läsaren antar en position där det som beskrivs i artikeln känns obekant eller främmande. Enligt artikeln är nästan alla av basarens försäljare invandrare. Företagaren bakom basaren Ali Chibib säger att det speciella med basaren är att den ska ha "exotiska varor från olika delar av världen"²⁸ ("Suomen ensimmäinen basaarialue avataan Varissuolla" 2010). I artikeln nämns också att basaren är det första av sitt slag i Finland. Unikheten är enligt Chibib något som kan locka kunder från hela Finland till Kråkkärret för att handla (2010).

I artikeln lyfts tydligt fram att denna basar är en ändring, något annat än det så att säga gammalmodiga förortslivet i Finland som beskrevs av Kortteinen i boken *Lähiö: tutkimus elämäntapojen muutoksesta* (1982). I basaren ska det säljas varor som är

²⁷ Suomen ensimmäinen basaarialue avautuu pääsiäiseen mennessä Turun Varissuolla. Myyntiin tulee eksoottisia tuotteita eri puolilta maailmaa, ja lähes kaikki yrittäjät ovat maahanmuuttajataustaisia. [...] Basaarista vastaa turkulainen yhtiö, joka vuokraa liiketiloja sellaisille yrittäjille, jotka tuovat keskuksen eksoottisia myyntituotteita eri puolilta maailmaa. Lähes kaikki yrittäjät ovat maahanmuuttajataustaisia.

("Suomen ensimmäinen basaarialue avataan Varissuolla" 2010)

²⁸ Myyntiin tulee eksoottisia tuotteita eri puolilta maailmaa ("Suomen ensimmäinen basaarialue avataan Varissuolla" 2010)

exotiska och att företagarna är från, för läsaren, främmande kulturer. I artikeln lyfts fram invandrarnas företagsamhet och de utländska varorna samt basarkomplexet som något unikt och exotiskt. Det jag anser är det intressanta i textutdraget ovan är hur man använder begrepp som exotisk, som ett sätt att skapa en särpräglad image för och av området. Då basaren befinner sig i centrala delar av Kråkkärret blir basaren automatiskt en central del av områdets representation. Genom att öppna företag som denna basar strävar ortsborna att från sitt eget perspektiv och genom sina egna erfarenheter producera rummet. Det här nappar tidningarna på och bidrar med representationer av Kråkkärret.

Det är inte enbart exotiska shoppingmöjligheter som lyfts fram i tidningarna. Till en viss del representeras Kråkkärret genom en blandning av olika kulturer. Som en slags melting-pot av traditioner och religioner. Som följande har jag valt att lyfta fram en artikel som behandlar julfirandet i en skola i Kråkkärret. I YLE:s artikel beskrivs skolan som en invandrarskola, vilket redan i sig är en representation av området.

Traditionell julfest i invandrarskola

I Kråkkärrets skola firades en purfinsk julfest, fastän en stor del av skolans elever är barn till invandrare. Skolans beslut var modigt, då diskussionen om behållande av julfesttraditionerna varit på tapeten under de senaste veckorna i Finland.²⁹ ("Maahanmuuttajakoulussa vietettiin perinteinen joulujuhla" 2010)

I en förort med stor invandrarbefolkning kan ordnandet av kristna traditioner innebära meningsskiljaktigheter. En av tvisterna ägde rum år 2010 och berörde hur julfesten ska se ut i en skola där största delen av eleverna är invandrare eller har en annan invandrarbakgrund. Skolan bestämde då att julfesten ska vara enligt den finska kristna traditionen, det vill säga att skolan bestämde sig att inte ändra på de gamla traditionerna.

²⁹ Maahanmuuttajakoulussa vietettiin perinteinen joulujuhla

Varissuon koulussa vietettiin perisuomalaista joulujuhlaa, vaikka suurin osa koulun oppilaista on maahanmuuttajien lapsia. Koulun päätös oli rohkea, sillä Suomessa on viime viikkoina keskusteltu vilkkaasti koulujen joulujuhlaperinteiden säilyttämisestä. ("Maahanmuuttajakoulussa vietettiin perinteinen joulujuhla" 2010)

Artikeln rubrik med titeln ”Traditionell julfest i invandrarskola³⁰” innehåller ett antagande. Antagandet är att det finns motsättningar mellan traditionella julfester och invandrare. Det blir klar i synnerhet då vi ser på meningen: ”I Kråkkärrets skola firades en purfinsk julfest, fastän en stor del av skolans elever är barn till invandrare” (”Maahanmuuttajakoulussa vietettiin perinteinen joulujuhla” 2010), vilket klart antyder att det finns en skillnad mellan oss och dem, alltså mellan det finska och det som kommer utifrån. Den andra diskussionen som intresserar mig och bidrar till skapandet av områdets representation handlar om graden av invandrarnas integrering och hur mycket invandrarna skall behöva integrera sig i det omgivande samhället. Från artikeln framgår att eleverna och invandrarna i skolan klart accepterar de så att säga ”purfinska” traditionerna. Oberoende denna relativt klara integration lyfts motsättningarna mellan invandrare och det finska fram.

Artikeln fortsätter med följande mening ”Invandrarfamiljerna har inte blivit arga på Kråkkärsskolans beslut. Tvärtom: julfirandet flyttades till kvällen så att alla släktingar kunde komma på plats.”³¹ (”Maahanmuuttajakoulussa vietettiin perinteinen joulujuhla” 2010). Som kan ses ovan är invandrarna nöjda med den finska och traditionella julfesten i skolan. I artikeln framkommer att familjerna inte firar jul hemma, men evenemanget har ändå blivit så populärt att det flyttades till kvällen, så att en större andel av elevernas familjemedlemmar kan ta del i barnens julfest. Utöver det har julfesten i fråga blivit så populär att skolan har hamnat begränsa antalet gäster som eleverna får ta med sig till skolan (”Maahanmuuttajakoulussa vietettiin perinteinen joulujuhla” 2010).

I artikeln framkommer även att en namninsamling har påbörjats för att bevara de traditionella julfesterna i skolorna (”Maahanmuuttajakoulussa vietettiin perinteinen joulujuhla” 2010). Enligt den representation som nyheten ger, verkar det som om att den stora motsättningen mellan de olika traditionerna är mindre än vad som kanske kunde tänkas. Men det finns ändå klart en oro över att de gamla jultraditionerna blir

³⁰ Maahanmuuttajakoulussa vietettiin perinteinen joulujuhla” (”Maahanmuuttajakoulussa vietettiin perinteinen joulujuhla” 2010)

³¹ Maahanmuuttajaperheet eivät Varissuon koulun päätöksestä ole pahastuneet. Päinvastoin: joulujuhla siirrettiin iltaan, jotta kaikki omaiset pääsisivät paikalle. (Maahanmuuttajakoulussa vietettiin perinteinen joulujuhla 2010)

mindre viktiga och slopas. Namninsamlingar är antagligen främst en reaktion mot en ökad invandring till området. En del av invånarna är antagligen rädda att deras barn och invandrarskolors elever inte får samma upplevelser om julfirandet i skolan som de själv har fått.

Utflyttning från invandrartäta stadsdelar sker snabbt
Under de senaste åren har det uppstått stadsdelar i Finlands största städer där klart över en femtedel har utländsk bakgrund. Invånarna byts [...] i dessa områden snabbt, men lokalbefolkningens mängd fortsätter att minska. Lågavlönade invandrares flytt koncentrerar sig på vissa områden där det finns mängder av stadens hyresbostäder och till lokalbefolkningen hörande minskar i dessa stadsdelar vilka präglas av hög andel av invandrade. Invandrare är oftast till en början nöjda med att flytta till ett område där det finns många andra invandrare, som är i samma livssituation som de själv.³²
(Lukinmaa 2011)

Citatet ovan från Tuukka Lukinmaas artikel i YLE (2011) visar på ett alarmerande sätt vad motsättningar och så kallade invandrartätaområdets uppkomst kan i värsta fall leda till. Det handlar alltså om ett fenomen som kan till en viss grad likställas med den så kallade *white flight*-fenomenet, vilket är i synnerhet väldokumenterat i USA.

I USA har motsättningen mellan de vita och de afroamerikanska invånarna varit mer betydande än vad motsättningarna i de nordiska länderna varit mellan invandrare och lokalbefolkningen, alltså är begreppet *white flight* bättre anpassat till den amerikanska kontexten. Begreppet har sin grund i att då afroamerikanernas och/eller latinamerikanernas populationsmängd i ett område med tidigare eller traditionellt huvudsakligen vit population stiger över en viss gräns, börjar de vita flytta bort från området i en allt raskare takt (Crowder 2000, 223). Detta har i sin tur lett till att bostadssegregation på dessa områden ökat. I de nordiska länderna och i Finland är begreppet mer teoretisk och är ofta som hänvisning till den amerikanska kontexten.

³² Maahanmuuttajien kaupunginosista muutetaan nopeasti muualle.

Suomen suurimpiin kaupunkeihin on syntynyt muutamassa vuodessa kaupunginosia, joissa selvästi yli viidennes asukkaista on ulkomaalaistaustaisia. Aasukkaat vaihtuvat [...] Kaupunginosat eteisenä yhteiskuntaan [...] näillä alueilla nopeasti, mutta kantaväestön osuus jatkaa vähenemistään. Pienituloiset maahanmuuttajat keskittyvät jatkossakin tietyille alueille, joissa on paljon kaupungin vuokra-asuntoja, ja kantaväestöön kuuluvat vähenevät kaupunginosista, joita leimaa maahanmuuttajien suuri määrä. Etenkin alkuva ihessä maahanmuuttajat ovat usein tyytyväisiä siihen, että naapurustossa asuu paljon samassa elämäntilanteessa olevia. (Yle Lukinmaa 2011)

Begreppet har inte etablerat sig i den dagliga diskursen, i synnerhet då begreppets ursprung är så nära kopplad med den afroamerikanska historien.

Yles artikel med namnet ”Utflyttning från invandrartäta stadsdelar sker snabbt”³³ (Lukinmaa 2011), beskriver utflyttnings-problemet i finländsk kontext. Artikeln är även en av de första som jag hittat som tar upp och behandlar utflyttnings fenomen i Finland. I artikeln förklaras, att det har bildats stadsdelar i de största finländska städerna, där en stor minoritet av invånarna har invandrabakgrund. Utöver det kommer det fram att rörligheten bland områdets invånare är stort. Enligt Lukinmaas artikel (2011) är det i synnerhet fattiga invandrare som dras till dessa områden. Till områdets säregenskaper hör, att där är många av städernas hyresbostäder belägna och att andelen finsk- eller svenskspråkiga invånare minskar hela tiden. Ett fenomen som ses även i Kråkkärrets utveckling (se figur 1 och figur 2 i kapitel 2.1).

Det som är intressant är att det framkommer i artikeln att dessa områden är populära bland invandrarna själva. Invandrarna vill alltså flytta till just dessa områden, då de anländer till det nya landet, åtminstone till en början (Rasinkangas 2013 a, 123–140). Artikelns skribent Lukinmaa (2011) kallar dessa områden ”Samhällets entréhallar”, vilket är ett bra begrepp för fenomenet. Lukinmaa menar att invandrarna känner sig relativt trygga i dessa områden då de inte är ensamma i ett tämligen utsatt livsskede. För invandrarna är det bra att få stöd av andra personer i liknande livsskeden.

Mångkulturalitet gick in i skolan

Turun normaalikoulu, verksam i Kråkkärret, gör banbrytande arbete gällande utbildning av mångkulturella barn. Till lika har skolans rektor, Annika Hongisto blivit en uppskattad expert av multikulturell utbildning. Turun normaalikoulu, som är belägen i Kråkkärret, har ungefär 600 grundskoleelever. Ungefär hälften av skolans elever talar annat modersmål än finska. Det finns över 40 olika modersmål i skolan, de mest talade språken är albaniska, arabiska, ryska, kurdiska och vietnamesiska. Skolan är Finlands mest multikulturella enhetliga grundskola.³⁴ (”Monikulttuurisuus käveli kouluun” 2011)

³³ ”Maahanmuuttajien kaupunginosista muutetaan nopeasti muualle” (Yle 2011)

³⁴ Monikulttuurisuus käveli kouluun [...] Varissuolla toimiva Turun normaalikoulu tekee uranuurtavaa työtä monikulttuurisessa lasten opetuksessa. Samalla koulun rehtorista, Annika Hongistosta on tullut arvostettu monikulttuurisen opetuksen asiantuntija. Varissuolla sijaitsevan Turun normaalikoulun ala- ja yläkoululuokilla on noin 600 oppilasta. Oppilasta puolet puhuu äidinkielenään muuta kuin suomea. Eri äidinkieliä koulussa on yli 40, eniten puhutaan albaniaa,

Utbildningsväsendet är något som finländare oftast är stolta över. På grund av detta är det inte alls överraskande att se att Kråkkärrets skola är i centrum för en hel del av artiklarna som jag analyserat. Skolan har helt klar en central roll i Kråkkärret och även i representationen av Kråkkärret. Artikeln ”Mångkulturalitet gick in i skolan” (Monikulttuurisuus käveli kouluun 2011) handlar om både skolans elever samt livet i Finlands mest mångkulturella skola. Ungefär hälften av skolans elever har annat modersmål än finska och det talas över 40 olika språk i skolan. Det här gör Turun normaalikoulun ala- ja yläkoulu till Finlands mest multikulturella skola. Tack vare detta har även skolans rektor Annika Hongisto blivit en självlärd expert på frågor som gäller mångkulturalitet i skolor. Representationsmässigt är det fascinerande att se att Finlands mest mångkulturella skola finns i Kråkkärret. Denna representation kan, som tidigare konstaterat, påverka invånarnas flyttmönster.

Många av skolans elever har uppgivit att i Kråkkärret är man tolerant. Ingen lägger märke på annorlundahet, man har redan blivit van i det. I skolan studerar barn från familjer där barnen är den enda länken till det finska samhället. I framtiden kommer skolan att påverka livet i förorten ännu mer kraftigt.

- Vi vill vara en skola mitt i byn. En skola som både barn och familjer är välkomna till.³⁵ (”Monikulttuurisuus käveli kouluun” 2011)

Textutdraget ovan från samma artikel är ävenså av representationsmässigt intresse. Enligt artikeln är skolelever i Kråkkärret toleranta mot elever från andra kulturer. Detta kan bero på att mångkulturalitet är ett faktum i Kråkkärret och att eleverna är vana i att ha konstant kontakt med människor från andra kulturer. Utöver det handlar det också om att många av skoleleverna även själv hör till någon minoritet. Oroväckande nog konstateras att skolan kan vara elevernas familjers enda länk till det finska samhället. Då det skrivs att barnet och skolan är den enda länken till det finska samhället för familjerna kan det lätt uppfattas som att Kråkkärret är segregerad från

arabiaa, venäjää, kurdia ja vietnamia. Koulu on Suomen monikulttuurisin yhtenäinen peruskoulu. (YLE TURKU 2011)

³⁵ Monet koulun oppilaat ovat todenneet, että Varissuolla ollaan suvaitsevaisia. Kukaan ei kiinnitä huomiota erillaisuuteen, siihen on jo totuttu. Normaalikoulussa opiskelee lapsia, jotka ovat perheidensä ainoa todellinen linkki Suomalaiseen yhteiskuntaan. Tulevaisuudessa koulu vaikuttaa lähiön elämään vieläkin voimakkaammin. (”Monikulttuurisuus käveli kouluun” 2011)
- Me haluamme olla koulu keskellä kylää. Sellainen koulu, johon voi tulla sekä lapset että vanhemmat. (”Monikulttuurisuus käveli kouluun” 2011)

det övriga samhället. Detta är i sig problematiskt då det stärker representationen av Kråkkärret som en avskild och relativt segregerad förort, oberoende om det faktiskt är sant eller inte.

Som ses i artikeln blir skolans roll allt viktigare i förorten. Skolan kan i extrema fall bli det enda stället i Kråkkärret där integration till det övriga finska samhället sker. Därför hoppas rektorn att skolan blir ett centralt ställe i förorten dit alla kommer tillsammans för att lära och för att ha diskussioner, oberoende ålder och kön.

Nästan alla partier ställer upp kandidater med utländsk bakgrund.

Fler Åbabor med utländsk bakgrund har rösträtt i det kommande kommunalvalet jämfört med valet för fyra år sedan. Den ökande mångkulturalismen syns också på valfältet och nästan samtliga partier i Åbo ställer upp kandidater med utländsk bakgrund.

Det är viktigt att invandrarnas röst blir hörd säger Parviz Lutfi som äger cafét Aida i köpcentret i Kråkkärret. Han är glad att många med utländsk bakgrund är uppställda och hoppas många invandrare tar sig till valbåset. Samtidigt är han orolig att de många kandidaterna ska göra att rösterna blir utspridda. (Ventus 2012)

Det är inte enbart demografin i stadsdelarna och i skolorna som ändras på grund av en ökad invandring, invandring innebär även att det politiska landskapet förändras. Förändringens syns till en början främst på den lokal nivå till. Under den tiden som jag har granskat publicerades två artiklar som handlade om invandrare och politik i Kråkkärret. Den första var från Svenska Yle från år 2012 med namnet ”Viktigt att invandrare röstar” (Ventus 2012) och den andra var från Turun Sanomat publicerad 2015 med namnet ”Valpanel för invandrare i Kråkkärret” (”Maahanmuuttajilla vaalipaneeli Varissuolla” 2015) ³⁶.

Svenska YLE:s artikel handlar om att det politiska fältet har blivit allt mer mångkulturell då mängden invandrare ökat i Finland och därmed har allt fler med utländsk bakgrund rösträtt. I artikeln kommer fram att nästan alla partier i Åbo har åtminstone en kandidat på sina partilistor med utländsk bakgrund (Ventus 2012).

³⁶ Maahanmuuttajilla vaalipaneeli Varissuolla (Turun Sanomat 2015)

I en av artiklarna intervjuas Parviz Lutfi som är kaféföretagare i Kråkkärret. Lutfi hoppas på att allt fler invandrare röstar. Lutfis kommentar kombinerat med artikelns rubrik: ”viktigt att invandrare röstar” antyder på att invandrare inte deltar aktivt i den demokratiska processen. Enligt Borg och Pikkala (2017) stämmer Lutfis observation. I deras forskning om valdeltagande i kommunalval deltar finska medborgare över tre gånger aktivare än medborgare med annan nationalitet, vilket klart missgynnar invandrare, då de inte får deras röst hörd.

Valpanel för invandrare i Kråkkärret

En riksdagsvalspanel speciellt inriktad åt invandrare ordnas nästa fredag i Kråkkärret. [...] Evenemanget börjar klockan 17 med information där invandrarna blir informerade om Finlands politiska system.³⁷ (”Maahanmuuttajilla vaalipaneeli Varissuolla” 2015)

Den andra artikeln har fokus på ett evenemang, som ordnades i Kråkkärret innan riksdagsvalet 2015, riktat för invandrare. Evenemanget var en valpanel samt ett utbildningsevenemang för invandrare. I fokus var grundläggande utbildning om det politiska systemet i Finland och hur valen fungerar. Evenemanget ordnades av Turun kanava nuorisoyry och Nuorten muslimien foorumi i samarbete med Turun normaalikoulu. Av organisatörerna att döma var evenemanget riktat för unga med utländsk bakgrund.

Att utbilda invandrare för att förstå det finländska politiska systemet är viktigt för att invandrarna skall kunna integreras. Men då artikelns innehåll analyseras mer noggrant kan artikeln upprätthålla eller konstruera en bild av invandrare som människor som inte riktigt förstår sig på hur det finländska demokratiska systemet fungerar. Ifall bilden av invandrarna som oförstående inför demokrati är sant eller inte är i sig irrelevant, i synnerhet då det finns mycket att lära sig, även för icke-invandrare av det finländska statsskicket. Det relevanta är hur representationen ser ut för den som läser artikeln. Detta bidrar ytterligare till att skapa en bild av Kråkkärret som ett ställe som är annorlunda från det normala.

³⁷ Maahanmuuttajilla vaalipaneeli Varissuolla [...] Erityisesti maahanmuuttajille suunnattu eduskunta vaalipaneeli järjestetään ensiperjantaina Varissuolla. [...] Tilaisuus alkaa kello 17 infolla, jossa maahanmuuttajille kerrotaan Suomen poliittisesta järjestelmästä. (Maahanmuuttajilla vaalipaneeli Varissuolla, Turun Sanomat 2015)

5.2 Bildanalys

Utöver den textbaserade diskursanalysen har jag även analyserat en del av fotografierna som är med i nyhetsartiklarna. Jag har inte analyserat varje bild som var med i de artiklar jag fördjupat mig i utan i stället jag har jag valt några olika typer av kategorier av foton vilka allt som oftast var med i artiklarna. Bilderna jag valt representerar en slags urtyp av bilder som jag märkt representerar förorterna i bild. Jag har valt att komplettera diskursanalysen med en bildanalys för att få en mer nyanserad blick av hur representationer skapas.

Det visuella är alltså en viktig del i skapandet av representationen för den som läser artikeln, i synnerhet då man tar Lefebvres rumsliga triad (Lefebvre 1991, 31–46) i beaktande. Det förekommer alltså en hel del information om de olika delarna av triaden genom att se hur området ser ut fysiskt. Ett foto kan berätta relativt mycket åt oss om omvärlden. Till exempel kan ideologier synliggöras i gatubilden genom foton. Utöver det hittas det i fotografierna likheter med representationerna som jag funnit i texterna. Nedan kommer jag presentera sju bilder, vilka alla har lite olika motiv, men vilka alla har en koppling till Kråkkärret.

Det finns egentligen tre olika element i bilderna som fäste min uppmärksamhet. Det första elementet är hus och en stark fokus på själva infrastruktur och foton av byggnaders fasader, bilden nedan av Rydenfelt (2017) är ett bra exempel på det här. Våldigt många av de fotografier som är med i artiklarna jag analyserat har som motiv just höghus, delar av infrastruktur eller bilder på fasaden.

(RYDENFELT 2017)

I bilden ovan av Rydenfelt (2017) är själva höghuset i fokus, medan resten av bilden är oskarp. Oskärpan i bilden har gjorts genom bildmanipulation, i efterhand med dator eller genom att använda sig av ett objektiv som skapar en sådan effekt. Oskärpan i bilden bidrar till att skapa en illusion av att höghuset är större, än det kanske i verkligheten är. Enligt Becker (1995) använder inte en läsare av nyhetsartikeln tid på att analysera pressfoton i nyhetsartiklar. Det första intrycket läsaren får av fotografien är den som med stor sannolik blir kvar hos personen som ser bilden. I Rydenfelts (2017) fotografi är det exempelvis ”stora röda monotona tegelhus på en parkeringsplats” som blir kvar i läsarens minne.

Utöver det har bilden på grund av de dämpade färgerna en tämligen dyster stämning. Av bilden utstrålas inte en glad och välkomnande atmosfär, närmast känns det som om att höghusen är placerade ut på ett parkeringsfält som en mur dit obehöriga inte är välkomna. Om fotot skulle ha tagits en somrig och solig dag eller från ett annat perspektiv skulle känslan som förmedlas förmodligen vara väldigt annorlunda.

(Immonen 2017)

Ett annat relativt vanligt sätt att visa förorten för läsaren är att ta en bild av höghusets fasad. Bilden är oftast inramad på ett sätt där endast fasaden syns och att fasaden skulle vara mer massiv än i verkligheten. Genom att inrama fotografiet på detta sätt väljer fotografen att visa endast en viss del av verkligheten. I bilden ovan av Immonen (2017) visas endast vad kan anses som en enformig fasad. Fasaden i Immonens (2017) foto är typisk för den stil av modernistisk arkitektur som präglar många av förorternas arkitektur. Höghuset i fråga kunde vara från vilken stad eller vilken förort som helst. Utöver den anonymiseringen som inramningen ger upphov till, har läsaren inte heller någon möjlighet att lägga bilden i ett större kontext. Läsaren vet inte hur stort eller litet huset är eller hur omgivningen ser ut.

Genom att representera förorten genom denna typ av fotografier väljer fotografen och tidningen att göra huset till endast en stor massa av betong och fönster. De fördragna gardinerna stärker bilden av att förorten ska vara anonymt. Läsaren får inte veta vad som sker innanför lägenheterna. Det privata ska hållas borta från läsarens synfält.

(Isaksson 2013)

En blandning av betong och grönska är också ett relativt allmänt motiv bland nyhetsfoton på Kråkkärret. Det som blir speciellt i dessa bilder är den stora kontrasten mellan naturen och det som människan byggt. I bilden ovan av Isaksson (2013) ser läsaren en övergångsväg av betong och betongmurar som skyddar en från att falla ner. Bilden avgränsas både till höger och vänster av träd eller skog. I bilden syns även små byggnader på övergångsstället. Känslor som väcks när man ser på bilden är ganska annorlunda jämfört med de tidigare bilderna. Bilden är tagen en solig dag och objektet, fastän av betong, känns nästan naturnära och lockande. Denna naturnärhet är något som finländarna enligt forskning uppskattar (Strandell 2017, 108–110). Den bild man får av Kråkkärret är klart en mer positiv än från de tidigare foton.

Vad som är intressant är att bilden ovan av Isaksson (2017) är taget på ett sådant sätt att de grönskande detaljerna syns extra bra. Isaksson har valt att ta med björkstammen och björkens blad med i bilden. I verkligheten befinner sig fotografen helt invid köpcentret Varissuon liikekeskus och bilden är högst antagligen tagen från köpcentrets parkeringsplats, alltså ett ställe där man knappast vill stanna och njuta av en solig sommardag. Bilden är alltså ett ypperligt exempel på hur man med mindre justeringar kan ändra hur området representeras.

(Perera 2018)

Bilden ovan av Perera (2018) är tagen nästan från samma ställe som Isakssons (2013) bild, endast cirka 50m uppåt mot Kråkkrärets skola från den plats Isaksson tog bilden ifrån. Dock har bilden ett helt annat motiv. I Pereras (2018) bild är motivet kvinnan på vänstra sidan av bilden. Till höger, ur fokus, i bilden ses Kråkkrärets köpcentrum. I bilden ovan visas en annan vanlig representationen av Kråkkräret, alltså en person med huvudduk och därmed en normavvikelse från det övriga finska samhället. Huvudduken kan antas vara en hijab, alltså en huvudduk som bärs främst av troende muslimska kvinnor. Bilden är relativt solig och färgglad, tack vare kvinnans huvudduk. Men huvudduken kan även den representera ett visst främlingskap som går att hitta speciellt i Kråkkräret.

Artikeln som Pereras (2018) bild är från har rubriken "Forskare: viktigt att minska på sociala klyftor för att öka tryggheten i förorter" (Engström 2018). Då artikelns rubrik och bilden kopplas ihop finns risken att invandring, sociala klyftor och otrygghet kopplas allt starkare ihop med varandra. Fotot stärker även klart representationen om Kråkkräret som en invandrarförort.

(Jakonen 2016)

I bilden ovan av Jakonen (2016) förs många av de representationer jag redan diskuterat om ihop. Det finns den tämligen positiva aspekten om grönskan och närheten till naturen, och bilden avgränsas både till höger och vänster av träd, buskar och natur. Även längre bak ses några träd. Naturnärheten förs även tydligt fram då bilden är tagen på sommaren, en solig dag.

I bilden representeras, om än i mindre grad än i Rydenfelts (2017) och Immonens (2017) bilder, det närmast klassiska förortshusen och förortslandskapet. I mitten av bilden kan man se en lekpark och till vänster en röd byggnad som kunde vara en skola. I bakgrunden ser vi de stora höghusen. Höghusen är alla likadana och står i en prydlig rad. Det som fäster blicken i fotot är människorna i bilden. I bilden ovan är det frågan om två svartklädda kvinnor med huvudduk, den andra med en barnvagn och ett barn samt en man. Människorna i bilden är sannolikt invandrare eller har utländsk bakgrund, vilket återigen förstärker representationen av Kråkkärret som en invandrarförort. Utöver det finns det några andra aspekter som jag anser mig se fotot representera. Det är för det första en naturnära förort där det är lätt att spendera en solig sommardag. För det andra antyder lekparken och barnvagnen i bilden att området är familj- och barnvänligt.

(”Extreme matkalla turun lähiöön” 2010)

Ett annat exempel på representationen av Kråkkärret hittas från bilden ovan från artikeln ”Extreme-resa till Åboförort” (”Extreme matkalla turun lähiöön” 2010). Motivet för fotot är ett förortsområde i vintertid. I fotot händer väldigt mycket och det finns en hel del som fäster läsarens uppmärksamhet. Blicken fästs genast mot polisbilen som ligger i centrum av bilden. Perspektivet på fotot är uppbyggt på ett sätt att blicken faller ner längs med backen och den långa gatan mot polisbilen. I bildens högra kant ser vi ett elementhus som har graffiti, eller klotter på väggen. Utöver det har vi i bildens andra huvudmotiv, kvinnan med barnvagn som går ryggen vänd mot fotografen neråt mot polisbilen.

Den huvudsakliga färgen i fotot ovan är grå. Det är en grå dag, kvinnan i bilden har en mörk jacka. Marken är gråvit av sandningssand och snö på trottoaren. Elementhuset har ävenså tre olika gråa färger på sig. Bildens stämning kan definitivt anses som dyster. När man kopplar ihop bilden med den artikel som den är tagen från, höjer det inte Kråkkärrets anseende i läsarens ögon. Det kan kanske konstateras efter att man tittat på bilden att det faktiskt är extremt att flytta till Kråkkärret, eller någon annan förort i Åbo.

(Kokkola 2016)

Sista bilden jag har med är en bild som ofta är med i notiser. Av bilden ovan tagen av Kokkola (2016) finns många olika varianter. Ofta förekommer ett foto på en polisbil med sirenerna på eller ett foto på polisens logo. Logon syns faktiskt även i bilden ovan på polisens dragkedja. I mitt material fanns 11 artikelbilder som hade en bild med polisen i någon form representerad i. Då myndigheterna och i synnerhet polisen konstant är representerad i bilderna i de artiklar som handlar om Kråkkärret kan det skapa en tanke om oroligheter och om att polisen behövs allt oftare i Kråkkärret.

6 Slutsatser och diskussion

I det kommande kapitlet redovisar jag för resultaten i denna avhandling. I kapitel 6.1 sammanfattar jag avhandlingens resultat, i kapitel 6.2 diskuterar jag vidare kring ämnet och kring de slutsatser som jag funnit. Jag begrundar möjligheterna att generalisera avhandlingens resultat och diskuterar vilken nytta denna avhandling har för sociologin och i synnerhet urbansociologi. Jag för fram tankar kring fortsatt forskning och vidare vad gäller avhandlingens ämnesval och teoretisk tematik.

6.1 Sammanfattning av resultatet

Efter en läsning och kodning av alla artiklar samt en diskursanalys av de mest relevanta artiklarna, vilka jag presenterade i resultatkapitlet, kan det utan större tvivel konstateras att det finns tre huvudteman som oftare än andra teman står i grunden för representationerna i mitt material. Dessa representationer illustrerades i både fotografierna och i nyhetsartiklarna på ett relativt likartat sätt. Jag påstår att materialet jag analyserat i avhandlingen ger en tydlig bild på hur Kråkkärret representeras i nyhetsartiklar, under den tidsram jag valt för analysen. Jag anser att det är fullt möjligt att få en tillräcklig och heltäckande bild av hur Kråkkärret representeras i nyhetsartiklar och fotografier genom det material jag valt.

Kråkkärret representeras i mitt material primärt genom följande grundteman:

- Platsidentitet och rykten som grund för representation
- Landskap och den byggda omgivningen som grund för representation
- Invandring och främlingskap som grund för representation

Av de nyhetsartiklar jag analyserat framkom invandring och främlingskap, platsidentitet och rykten samt landskap och den byggda omgivningen oftast som en del av konstruktionen av Kråkkärretsrepresentationen i mitt material. Tabell 3 på sidan 38 stöder även detta argument. I artiklarna kom multietnicitet och mångkulturalism att bli helt klar en av de mest omtalade och bidragande faktorerna igenom vilket Kråkkärrets representation i nyhetsartiklarna byggs upp. Att Kråkkärret representeras i mitt material genom en så kallad invandrings- eller främlingskapsrepresentation är ingen överraskning, i synnerhet då omkring 40% av områdets invånare har annat modersmål än finska eller svenska. Detta konstaterades redan i figur 2 på sidan 10. De teman som kopplas ihop med mångkulturella och invandrartäta förorter är inte alltid särskilt positiva men inte heller alltid entydigt negativa. Mångkulturalitetsdiskursen används, beroende på vem som skriver om det, som positiv eller negativt.

Något annat som ständigt dyker upp är att förorter och i synnerhet Kråkkärret har ett relativt dåligt rykte. Det dåliga ryktet Kråkkärret har är något som både lokalinvånare och de så kallade experter är villiga att ändra. Alltså kan det anses att i enlighet med

Lefebvres (1991, 31–46) rumsliga triad arbetar både experter och lokalinvånare med att ändra förortsdiskursen, alla från sin egen synvinkel och utgångspunkt. Ett tydligt exempel på detta är artikeln av Lähteenmäki och Toivonen som behandlar kommunikation- och bostadsminister Pia Viitanens besök till Kråkkärret. Under besöket samlades information från lokalinvånarna för att stå som grund för en så kallad nationell förortspolitik. Förortspolitiken var menad för att stärka och förbättra förorternas ställning i samhället genom att ta till vara den kunskap som finns i förorten från tidigare (Lähteenmäki, Toivonen 2013).

Kråkkärrets relativt sett dåliga rykte kan åskådliggöras genom ett tidsperspektiv, vilket illustreras tydligt i Turun Sanomats artikel från år 2005 med rubriken ”Kråkkärret kämpade sig ut ur att ha ett rykte som slum³⁸” (Varissuo pyristeli eroon slummin maineesta 2005). Rubriken innefattar redan i sig ett tidsperspektiv och ett antagande om Kråkkärrets rykte, det vill säga att Kråkkärret har redan en längre tid haft ett tämligen dåligt rykte. Utöver det görs i rubriken antagandet att Kråkkärrets rykte i dag är bättre än det var tidigare. Det illustreras genom användning av begreppsapparat som att *kämpa sig ut ur* i hänvisning till områdets tidigare rykte som en slum. Detta har även att göra med Kråkkärrets platsidentitetskonstruktion. De insändare som var med i mitt material var i regel skickade av Kråkkärresbor och ofta ansåg de att Kråkkärret var bättre än ryktet säger, ett bra exempel på en sådan artikel är Petra Ristolas artikel ”Näkokulma: Lähiössä on hyvä asua” (2015). Alltså kan det konstateras att rykten som till exempel att Kråkkärret är en slum kommer utifrån, och beskrivningarna om de positiva egenskaperna om bostadsområdet kommer inifrån. Detta avspeglar de stora skillnaderna i hur området representeras beroende på vem som skrivit artikeln. Detta tankesätt som lyfter upp skillnader i representation stöder sig väl på Lefebvres teori om hur rummet produceras i växelverkan med andra i en rumslig triad. I synnerhet kan de rumsliga representationer och representationer av rummet synliggöras i fallet ovan (Lefebvre 1991, 33).

I avhandlingens inledning nämnde jag att det blir intressant att se ifall det uppkommit någon större ändring i hur Kråkkärret representeras under den tidsperioden jag valt att undersöka. Ingen markant ändring går att hitta. Dock är det värt att notera att i mitt

³⁸ Varissuo pyristeli eroon slummin maineesta (Turun Sanomat 2005)

material framkom klart mindre svenskspråkiga artiklar än finskspråkiga, alltså rapporterades det klart mindre om Kråkkärret på svenska än finska. Utöver det går det att utläsa från tabell 1 att i början av tidsperioden då jag granskat publicerades inga, eller få, artiklar på svenska.

Hänvisning till landskap och infrastruktur framkom ofta i materialet som en av Kråkkärretrepresentationens byggklossar. I artiklarna jag analyserat redogörs för renoveringar av höghus och annan infrastruktur i området. Byggnadsentreprenörerna strävar efter en ökning i värde samt en förbättring i Kråkkärrets rykte genom renovering av husen ("Lähiöt ovat kotoisia" 2011). Då det skrivs så mycket som om renoveringarna i Kråkkärret kan läsaren bli osäker om husens skick. Kråkkärret representeras även i bild av dessa stora och monotona höghuskomplex, ofta i behov av renovering. Utöver renovationer av höghus är även skogen och naturen överraskande ofta med i artiklarna som en del av representationen. Det handlar främst om notiser och längre artiklar om att ett visst skogsområde huggs ner eller om någon större ändring som staden gör i den lokala naturen (Setälä 2005; Lundqvist 2013). Att frågor om infrastruktur och landskap lyfts upp är ingen överraskning då dessa teman är viktiga för finländare överlag då bostadsområde väljs (Strandell 2017).

Det är värt att komma ihåg att dessa tre representationer inte på något sätt är separata från varandra, utan bildar tillsammans en helhet. I likhet med den rumsliga triaden (Lefebvre 1991, 31–46) är även representationerna i ständig och ömsesidig samverkan med varandra. Representationerna av landskap och främlingskap bidrar väldigt mycket till områdets platsidentitet och rykte, vilket fungerar även omvänt. Kråkkärrets rykte kan bidra till hur nyhetsartiklarna tolkas och därmed hur den så att säga subjektiva representationen kan se ut.

Kråkkärret representeras som en invandrarförort i både text och bild. I materialet framkommer de ökade sociala klyftorna och att polisen har satt Kråkkärret i särskild övervakning på grund av en ökad kriminalitet i området. Men å andra sidan betraktas Kråkkärret också som hemtrevligt. Kråkkärret, som många andra förorter är nära till naturen och har ett stort utbud av tjänster med en skola som är mångkulturell men ändå väl fungerande. Kråkkärret representeras i mitt material som ett område där invandrare har integrerats väl i det finländska samhället.

I denna avhandling har jag ämnat svara på frågan hur Kråkkärret representeras i nyhetsartiklar publicerade år 2005 och mellan åren 2010 och 2018. Resultatet var relativt förväntat, alltså att Kråkkärret representeras mycket genom områdets stora antal invandrare. Kråkkärret har klart en särställning som en mångkulturell invandrarförort i en finländsk kontext. Till denna representation hör klart dikotomin centrum-periferi, i detta fall främst som en del av invandrardiskursen. Kråkkärret representeras stundvis som främmande eller till och med exotiskt för dem som läser artiklarna. I många fall har Kråkkärrensborna själv satsat på positiva representationers mångfald och anser att det är positivt, fastän nu och då utmanande. Det är värt att notera den straka platsidentiteten och stoltheten som Kråkkärrensborna helt klart har, alltså går det att hitta diskurs av stolthet i det att man kommer från Kråkkärret.

6.2. Diskussion

I ett tidigt skede av denna avhandling konstaterades att Soja (1985, 90) uppmanat oss att gräva i det dolda för att hitta svar på frågor som är relevanta för denna avhandling och samhället i stort. Det är diskurserna som jag har velat lyfta fram, genom att se hur ett område som inte i folkmun alltid varit så populärt, behandlas och representeras i media. Jag fann en hel del olika men ändå relevanta representationer i artiklarna. Vissa var från experternas synvinkel, andra från ortsbornas och de tredje handlade om det fysiska landskapet omkring oss, helt i enlighet med den rumsliga triaden (Lefebvre 1991, 31–46) som jag använt mig av som teoretiskt stöd genom avhandlingen. Jag fann både diskurser om och diskurser av förorten och Kråkkärret. En del vill förklara vad som händer i deras näromgivning och en hel del andra vill utöva någon sort av makt på rummet, det vill säga göra en ändring på det som sker i deras näromgivning.

Redan en längre tid har opinionsbildandet allt mer flyttat bort från det fysiska nyhetspappret, radiosändningen eller kvällsprogrammen på television till nätet. Visserligen befinner sig de traditionella nyhetsbyråerna också på nätet men det finns även många andra mer eller mindre pålitliga källor som påverkar människorna. Det här lägger en viss press på att den traditionella median sköter sig väl och opartiskt, men lyckas ändå skriva intressanta artiklar. Därmed har nyhetsbyråerna och

journalisterna en central roll i representationsskapande och vidare platsidentitetsskapande. Den bild som media ger av ett område kan i värsta fall stämpla området och dess invånare, i synnerhet ifall detta stärks genom diskurserna på social media. Dock kan det inte krävas att journalisterna inte skulle få rapportera om vad som sker på vissa områden, bara för att de sker i till exempel mer utsatta områden. Jag ser ändå att journalisterna och fotograferna borde aktivt tänka på hur deras rapportering påverkar områdets rykte.

Ett försök att generalisera avhandlingens resultat kan givetvis göras. Efter att jag analyserat avhandlingens material och formulerat avhandlingens resultat gjorde jag en sökning på nätet på begreppet *lähiö*, det vill säga *förort*. En av de första träffarna var en Youtube-serie med namnet *Rakas lähiö* gjord av Kirkko ja kaupunki (2017) som handlade om förorter i huvudstadsregionen. I videoklippen presenterade någon, oftast känd, ortsbo förorten. Personen berättade även om sig själv och sin koppling till området och hur personen själv ser på förorten i fråga. Likheterna mellan personernas presentationer och mellan den representation jag redovisat för är slående. Teman som natur, identitet och platsidentitet, invandring och även sociala problem kom upp. Men även i dessa videon, såsom i en del av de artiklar jag analyserat var den bärande tanken att ortsborna verkligen gillar sitt bostadsområde. Hur representationen ser ut beror sedan på vem som frågas och vilken agenda personen i fråga har. Ifall en generalisering utifrån mitt material görs, påstår jag att ingen förort i Finland representeras endast i nervärderande ton eller som en problemförort. Även de mer utsatta områdena representeras nu och då med positiva attribut.

Fastän Kråkkärret representeras till en viss del i positiva ordalag bör ändå avhandlingens resultat hållas i tankarna. Då en förort representeras som en invandrarförort förs tankarna snabbt till de uppmärksamhet som de svenska förorterna fått i media. Förorter som Rosengård i Malmö och Rinkeby i Stockholm har blivit kända även utanför Sverige, främst på grund av de så kallade upploppen i stadsdelarna, mängden ungdomsbrottslighet och den långtgående segregeringen (Hallin, Jashari, Listerborn & Popoola 2010, 7–16). För att undvika en dylik utveckling i Finland bör diskussionen om segregering tas mer aktivt på agendan i politiskt beslutsfattande. I enlighet med avhandlingens resultat förespråkar jag att detta görs på gräsrotsnivån. Att aktivera förortsborna att själva ta del av lokalpolitiskt beslutsfattande och ta över

bestämmanderätten om förortsdiskursen skulle enligt mig gynna Kråkkärret och förorter i överlag. Genom att aktivt integrera förortsbor av alla socioekonomiska grupper i lokalt beslutsfattande och aktivitet för det egna bostadsområdet kan det ha positiva effekter för både invånarna och områdets representation.

Experternas roll är även den viktig i skapandet, upprätthållandet och ändrandet av representationerna och diskurserna. I och med att jag skrivit denna kommer det högst sannolikt att påverka någons på ett eller annat sätt bilden av Kråkkärret. Det här kan bra kopplas till Lefebvres teori om rummets produktion (Lefebvre 1991, 31–46). I och med att jag tar ställning till hur Kråkkärret representeras, påverkar även jag representationen på något vis. Därmed har jag själv ett visst ansvar över det jag skriver. Jag har genom hela avhandlingen strävat efter att vara öppen i det jag arbetat med och hur jag kommit fram till de resultat jag gjort. För dem som läser denna avhandling bör poängteras att resultatet reflekterar en viss tidpunkt i historien och en bråkdel av den fullständiga representationen som sist och slutligen skapar rumslighet. Artiklarna och fotografierna är bara en del av en större helhet. Men i en avhandling pro gradu känns det närmast omöjligt att kunna ta precis allt i beaktande. Avhandlingen bör förstås i sin egen kontext och då det är fråga om en diskursanalys bör även skribentens möjliga förutbestämda åsikter eller tankar kring ämnet tas i beaktande då man generaliserar utifrån dessa resultat.

Jag anser att mitt teorival fungerat relativt bra för avhandlingens syfte, men det kunde ändå ha varit mer fokuserat. Teoretiska fokuspunkten kunde enligt mig ha varit mer kring platsidentitet, och det kunde ha gärna ha fått en allt större roll i avhandlingen. Fastän Lefebvres (1991, 31–46) rumsliga triad fungerade relativt väl som hjälp i att konstruera en bild av vad allt, och hur diverse diskurser från olika vinklar påverkar rummets produktion och därmed rumslighet, blir den teoretiska slutsatsen relativt vag. En djupare analys i hur platsidentitetskonstruktionen påverkar Kråkkärrens sätt att se sig själv och sitt bostadsområde skulle gynna vår förståelse av representationsproblematiken.

Att ha haft med lokaltidningar i analysen skulle ha bidragit till en allt mer nyanserad analys av den självkänsla som finns i Kråkkärret. Men det var inte min uppgift. Därmed var det en fullständigt relevant avgränsning att titta på främst hur Kråkkärrets

representation konstrueras så att säga utifrån, alltså av större tidningar och media. Utöver det skulle det vara i dagsläget problematiskt att göra en diskursanalys av lokaltidningen i Kråkkärret. Det här beror på att den tidigare lokaltidningen *Kulmakunta* sökte sig till konkurs år 2015 (Ahola 2015).

Då ett vidare arbete görs med denna tematik anser jag att mer fokus bör läggas på representationens och identiteternas samverkan. Det blev klart i denna avhandling att medias representation av Kråkkärret inte alltid är så smickrande. Det vore av stort intresse att förstå hur denna representation i sin tur påverkar Kråkkärrensbornas interna självbild i reflektion till förortens platsidentitet.

I denna avhandling har jag undersökt med hjälp av diskursanalys hur Kråkkärret representeras i både text och bild i nyhetsartiklar år 2005 och mellan 2010 och 2018. Jag har även varit intresserad av att se ifall denna representation kan ge oss ny information om förortsdiskursen. Det jag funnit är att Kråkkärret representeras på ett, för mig, överraskande varierande sett. Representationen domineras av det stora antalet invandrare och deras inverkan på förorten och dess faciliteter, så som till exempel antalet invandrarbarn i skolan och hur det påverkar vardagen i förorten. Jag anser att Kråkkärrensrepresentationen berättar historien om det mångkulturella Finland i det nya årtusendet. Representationerna handlar om vardagliga ting, helt enkelt om hur livet ser ut om för tusentals människor i förorter där de socioekonomiska förutsättningarna inte alltid är de bästa, men där man är stolt över sitt hem och sitt grannskap

Litteratur

Agnew, John (2011) *Space and Place* in J. Agnew and D. Livingstone (eds.) (2011) *Handbook of Geographical Knowledge*. Sage: London

Ahola, Harri (2015) "Konkurssi vie paikallislehti Kulmakunnan". Turun Sanomat

16.9.2015. Tillgängligt på

<<https://www.ts.fi/uutiset/paikalliset/815475/Konkurssi+vie+paikallislehti+Kulmakunnan>> [Hämtat 3.5.2019]

Bergström, Göran & Boréus, Kristina (2000) *Textens mening och makt: Metodbok i samhällsvetenskaplig textanalys*.: Studentlitteratur: Lund

Boisen, Martin, Terlouw, Kees & van Gorp, Bouke (2011) *The selective nature of place branding and the layering of spatial identities*. Journal of Place Management and Development 4 (2): 135–147. Tillgängligt på:

<<https://doi.org/10.1108/17538331111153151>> [Hämtat 7.4.2019]

Borg, Sami & Pikkala, Sari (2017) *Kuntavaalitrendit*. KAKS – Kunnallisalan kehittämissäätiön julkaisu. Tillgängligt på:

<<https://kaks.fi/julkaisut/kuntavaalitrendit/>> [Hämtat 27.4.2019]

Bradford De Long, J & Shleifer, Andrei (1993) *Princes and merchants: European city growth before the industrial revolution*. National bureau of economics research. Cambridge, MA

Crowder, Kyle (2000) The Racial Context of White Mobility: An Individual-Level Assessment of the White Flight Hypothesis. Social Science Research 29 (2): 223–257. Tillgängligt på: <<https://www-sciencedirect-com.ezproxy.vasa.abo.fi/search/advanced?docId=10.1006/ssre.1999.0668>> [Hämtat 27.4.2019]

Dijk van, Teun A. (1993) *Principles of critical discourse analysis*. Discourse & society. 4 (2): 249–283.

Elden, Stuart (2004) *Understanding Henri Lefebvre: Theory and the possible*. Continuum: London

Ericsson Urban, Molina, Irene & Ristilampi, Per-Markku (2000) *Miljonprogram och media: Föreställningar om människor och förorter*. Riksantikvarieämbetet, Integrationsverket, Norrköping – Stockholm.

Johnston Ron (2009) I Gregory Derek, Johnston Ron, Pratt Geraldine, Watts Michael J. & Whatmore, Sarah (red.) *The Dictionary of Human Geography*. Wiley & Sons Ltd, West Sussex, UK.

Hallin Per Olof, Jashari Alban, Listerborn Carina & Popoola Margareta (2010) *Det är inte stenarna som gör ont Röster från Herrgården, Rosengård – om konflikter och erkännande*. Malmö University Publications in Urban Studies (MAPIUS) 5, Malmö

Hjerpe, Riitta (1988) *Suomen talous 1860-1985: Kasvu ja rakennemuutos*. Suomen Pankki, Helsinki

Kauppi, Sanna (2006) *Tuliko Varissuosta hyvä lähiö?* I Rasinkangas, Jarkko. & Laitinen, Marjukka (red.) *Varissuon 30 vuotta – tavoitteista todeksi*. Digipaino, Turun Yliopisto, Turku

Kemppainen, Teemu (2017) *Disorder and insecurity in a residential context*. Helsingfors stad, stadskansliet, stadsforskning och -statistik: Helsingfors.

Kirkko ja kaupunki (2017) *Rakas lähiö*. Tillgängligt på
<https://www.youtube.com/playlist?list=PLW9oHGdQ68z70_VI936UAhi3MEy4AGzPq> [hämtat 9.11.2019]

Kortteinen, Matti (1982) *Lähiö – Tutkimus elämäntapojen muutoksesta*. Otava: Helsinki

Lefebvre, Henri (1991) *The production of space*. Blackwell: Oxford, UK

Lewicka, Maria (2008) *Place attachment, place identity, and place memory: Restoring the forgotten city past*. Journal of Environmental Psychology 28 (2008): 209–231

Low, Setha M. (2001) *The edge and the center: Gated communities and the discourse of urban fear*. American Anthropologist. 103 (1): 45 - 58

Merrifield, Andy (2006) *Henri Lefebvre: A critical introduction*, Routledge: New York

- Nickerson, Raymond S. (1998) *Confirmation Bias: A Ubiquitous Phenomenon in Many Guises*. Review of General Psychology, 2 (2): 175-220.
- Phillips, Nelson & Hardy, Cynthia (2002). *Discourse Analysis - Investigating Processes of Social Construction*. Sage, London.
- Pietikäinen, Sari & Mäntynen, Anne (2009) *Kurssi kohti diskurssia*. Vastapaino, Tampere.
- Pynnönen, Anu (2013) *Diskurssianalyysi: tapa tutkia, tulkita ja olla kriittinen*. Jyväskylän yliopiston kauppakorkeakoulun Working Paper N:o 379. Jyväskylä tillgängligt på: <<https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/42412/978-951-39-5471-0.pdf?sequence>> [hämtat 13.11.2019]
- Pärty, Juhani (2011) *Turun alueprofili 2011*. Turun kaupungin keskushallinto/Strategia ja viestintä Kaupunkitutkimus ja tieto, Turku.
- Rasinkangas, Jarkko & Laitinen Marjukka (red.) (2006) *Varissuon 30 vuotta – tavoitteista todeksi*. Digipaino, Turun Yliopisto, Turku.
- Rasinkangas, Jarkko (2013 a) *Maahanmuuttajien asuminen ja alueellinen sijoittuminen*. I Martikainen, Tuomas, Saukkonen, Pasi & Säävälä, Minna (eds.) (2013) *Muuttajat: Kansainvälinen muuttoliike ja suomalainen yhteiskunta*. Gaudeamus OY, Helsinki.
- Rasinkangas, Jarkko (2013 b) *Sosiaalinen eriytyminen turun kaupunkiseudulla: Tutkimus asumisen alueellisista muutoksista ja asumispreferensseistä*. Siirtolaisinstituutti, Turku.
- Roivanen, Irene (1999) *Sokeripala metsän keskellä: lähiö sosiaalinen konstruktiona*. Helsingfors stad, Faktacentralen, Helsingfors.
- Saar, Maarja & Palang, Hannes (2009) *The Dimensions of Place Meanings*. Living Rev. Landscape Res. 3 <<http://dx.doi.org/10.12942/lrlr-2009-3>> [Hämtat 22.3.2018]
- Sack, Robert D. (1997) *Homo Geographicus: A Framework for Action, Awareness, and Moral Concern*. Johns Hopkins University Press, Baltimore.
- Shields, Rob (1991) *Places on the margin: Alternative geographies of modernity*. Routledge: London.

Simmel, Georg (1903) *The metropolis and mental life* In Bridge, Gary & Watson, Sophie (eds.) (2002) *The Blackwell City Reader*. Wiley-Blackwell: Oxford and Malden, MA

Soja, Edward W. (1985) *The Spatiality of Social Life: Towards a Transformative Retheorisation*. In: Gregory, Derek & Urry, John (eds.) *Social Relations and Spatial Structures*. Palgrave: London.

Strandell, Anna (2017) *Asukasbarometri 2016 - Kysely kaupunkimaisista asuinympäristöistä*. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 19 / 2017. Suomen ympäristökeskus (SYKE): Helsinki.

Tilly, Richard H. (2010) *Industrialization as an Historical Process*. Tillgängligt på: <<http://ieg-ego.eu/en/threads/backgrounds/industrialization/richard-h-tilly-industrialization-as-an-historical-process>> [Hämtat 22.9.2019]

Urry, John (1985) *Social Relations, Space and Time*. In: Gregory, Derek & Urry, John (eds) *Social Relations and Spatial Structures*. Palgrave: London.

van Ham, Peter. (2001), *The Rise of the Brand State: The Postmodern Politics of Image and Reputation*. Foreign Affairs, Volume 80 No 5: 2-6.

Winther Jørgensen, Marianne & Phillips, Louise (2000). *Diskursanalys som teori och metod*. Studentlitteratur: Lund.

Åbo stad (2007) *Statistisk Årsbok för Åbo Stad 2005/2006*. Förvaltningscentralen vid Åbo stadskansli/Statistik och undersökningar. Åbo

Åbo stad (2009) *Statistisk Årsbok för Åbo Stad 2007/2008*. Åbo stads centralförvaltning/Strategi och kommunikation/Statistik och undersökning. Åbo

Åbo stad (2018) *Statistisk Årsbok för Åbo Stad 2017 – Statistikåren 2015/2016*. Åbo stads koncernförvaltning/Ekonomi- och strategigruppen/Strategi och utveckling. Åbo

Öblom, Annamaria & Antfolk, Jan (2017) *Ethnic and gender discrimination in the private rental housing market in Finland: A field experiment*. PLOS ONE 12 (8): Tillgängligt på <<https://doi.org/10.1371/journal.pone.0183344>> [Hämtat 7.4.2019]

Nyhetsartiklar som använts i diskursanalysen

Häggman, Fredrik (2017) ”Man hålls fänge i Kråkkärret – lyckades fly”. Svenska Yle 6.10.2017. Tillgängligt på: <<https://svenska.yle.fi/artikel/2017/10/06/man-holls-som-fange-i-krakkarret-lyckades-fly>> [Hämtat den 24.4.2019]

Isaksson, Janne (2013) ”Klyftorna växer mellan Åbos stadsdelar”. Svenska Yle 22.08.2013. Tillgängligt på: <<https://svenska.yle.fi/artikel/2013/08/22/klyftorna-vaxer-mellan-abos-stadsdelar>> [Hämtat 9.4.2019]

Laakkonen, Viivi (2010) ”Extreme-matkalle Turun lähiöön”. Yle Turku 12.10.2010. Tillgängligt på <<https://yle.fi/uutiset/3-5648532>> [Hämtat 8.4.2019]

Lukinmaa, Tuukka (2011) ”Maahanmuuttajien kaupunginosista muutetaan nopeasti muualle”. Yle Uutiset 22.1.2011. Tillgängligt på <<https://yle.fi/uutiset/3-5310602>> [Hämtat 9.4.2019]

Lähtenmäki, Lassi & Toivonen, Sari (2013) ”Asuntoministeri: Lähiöihin lisää yhteisiä olohuoneita”. Yle 6.9.2013. Tillgängligt på <<https://yle.fi/uutiset/3-6818670>> [Hämtat 9.4.2019]

Nurminen, Annamari (2005) ”Varissuo pyristeli irti slummin maineesta”. Turun Sanomat 2.3.2005. Tillgängligt på <<https://www.ts.fi/aihe/1074028738/23+Varissuo+Varissuo+pyristeli+irti+slummin+maineesta>> [Hämtat 8.4.2019]

Ristola, Petra (2015) ”Näkökulma: Lähiössä on hyvä asua”. Yle 16.4.2015. Tillgängligt på <<https://yle.fi/uutiset/3-7932132>> [Hämtat 9.4.2019]

Turun Sanomat (2005) ”Turun Varissuolla jälleen miesporukan tekemä ryöstö ja pahoinpitely”. Turun Sanomat 11.5.2005. Tillgängligt på <<https://www.ts.fi/uutiset/kotimaa/1074043501/Turun+Varissuolla+jalleen+miesporukan+tekema+ryosto+ja+pahoinpitely>> [Hämtat 9.4.2019]

Turun Sanomat (2015) ”Maahanmuuttajilla vaalipaneeli Varissuolla”. Turun Sanomat 7.4.2015. Tillgängligt på <<https://www.ts.fi/uutiset/paikalliset/755189/Maahanmuuttajilla+vaalipaneeli+Varissuolla>> [Hämtat 9.4.2019]

Ventus, Johanna (2012) ””Viktigt att invandrare röstar””. Svenska Yle 22.10.2012. Tillgängligt på <<https://svenska.yle.fi/artikel/2012/10/22/viktigt-att-invandrare-rostar>> [Hämtat 9.4.2019]

Yle Turku (2010) ”Luistelijoiden harrastusmahdollisuudet parantuvat Turussa”. Yle Turku 4.10.2010. Tillgängligt på <<https://yle.fi/uutiset/3-5643202>> [Hämtat 9.4.2019]

Yle Turku (2010) ”Maahanmuuttajakoulussa vietettiin perinteinen joulujuhla”. Yle Turku 20.12.2010. Tillgängligt på <<https://yle.fi/uutiset/3-5690516>> [Hämtat 9.4.2019]

Yle Turku (2010) ”Pansiossa joka kolmas on työtön”. Yle Turku 16.9.2010. Tillgängligt på: <<https://yle.fi/uutiset/3-5632820>> [Hämtat 9.4.2019]

Yle Turku (2010) ”Suomen ensimmäinen basaarialue avataan Varissuolle”. Yle Turku 15.1.2019. Tillgängligt på <<https://yle.fi/uutiset/3-5489600>> [Hämtat 9.4.2019]

Yle Turku (2011) ”Lähiöt ovat kotoisia”. Yle Turku 27.1.2011. Tillgängligt på <<https://yle.fi/uutiset/3-5313136> <https://yle.fi/uutiset/3-5313136>> [Hämtat 9.4.2019]

Yle Turku (2011) ”Monikulttuurisuus käveli kouluun”. Yle Turku 21.3.2011. Tillgängligt på <<https://yle.fi/uutiset/3-5328894>> [Hämtat 9.4.2019]

Yle Turku (2011) ”Varissuo erityisvalvontaan”. Yle Turku 1.9.2011. Tillgängligt på <<https://yle.fi/uutiset/3-5416132>> [Hämtat 9.4.2019]

Fotografier som använts i bildanalysen

Rydenfelt, Mikael (2017) [fotografi] i Turun Sanomat (2017) ”HS: Maahanmuuttajat ja suomalaissyntyiset asuvat Turussa usein omilla alueillaan”. Turun Sanomat 24.4.2017. Tillgängligt på:

<<https://www.ts.fi/uutiset/paikalliset/3485398/HS+Maahanmuuttajat+ja+suomalaissyntyiset+asuvat+Turussa+usein+omilla+alueillaan>> [Hämtat 2.5.2019]

Immonen, Jouni (2017) [fotografi] i Kallunki, Elisa (2017) ”Tutkimus kumoaa tiukassa istuvan mielikuvan – Lähiöt ovatkin mainettaan parempia”. Yle 10.6.2017. Tillgängligt på: <<https://yle.fi/uutiset/3-9661962>> [Hämtat 2.5.2019]

Perera, Adrian (2018) [fotografi] i Engström, Nora (2018) ”Forskare: viktigt att minska på sociala klyftor för att öka tryggheten i förorter”. Svenska Yle 28.3.2018. Tillgängligt på: <<https://svenska.yle.fi/artikel/2018/03/28/forskare-viktigt-att-minska-pa-sociala-klyftor-for-att-oka-tryggheten-i-fororter>> [Hämtat 2.5.2019]

Yle Turku (2018) [fotografi] i Laakkonen, Viivi (2010) ”Extreme-matkalle Turun lähiöön”. Yle Turku 12.10.2010. Tillgängligt på: <<https://yle.fi/uutiset/3-5648532>> [Hämtat 8.4.2019]

Isaksson, Janne (2013) [fotografi] i Isaksson, Janne (2013) ”Klyftorna växer mellan Åbos stadsdelar”. Svenska Yle 22.8.2013. Tillgängligt på: <https://svenska.yle.fi/artikel/2013/08/22/klyftorna-vaxer-mellan-abos-stadsdelar?_escaped_fragment_=&qt-tabs_under_article=1> [Hämtat 2.5.2019]

Jakonen, Timo (2016) [fotografi] i Turun Sanomat (2016) ”Varissuo laitetaan taas kevätkuntoon talkoovoimin” Turun Sanomat 15.4.2016. Tillgängligt på: <<https://www.ts.fi/uutiset/paikalliset/861227/Varissuo+laitetaan+taas+kevatkuntoon+talkoovoimin>> [Hämtat 2.5.2019]

Kokkola, Mikael (2016) [fotografi] i Simonsen, Matias (2016) ”Grovt rån i Kråkkärret i Åbo”. Svenska Yle 3.5.2016. Tillgängligt på: <https://svenska.yle.fi/artikel/2016/04/01/grovt-ran-i-krakkarret-i-abo> [Hämtat 2.5.2019]

Bilaga 1. Lista på artiklar som kodats

2005

Nurminen Annamari (2005) ”Varissuo pyristeli irti slummin maineesta”. Turun Sanomat 2.3.2005

Setälä Ritva (2005) ”Laustelaisen kerrostalon lautasantennin sijainnista päätetään hovioukudessa”. Turun Sanomat 23.2.2005

Setälä Ritva (2005) ”Varissuon ja Littoisten väliseen metsään jää polkuja ja puita”. Turun Sanomat 8.3.2005

Turun Sanomat (2005) ”Turun Varissuolla jälleen miesporukan tekemä ryöstö ja pahoinpitely”. Turun Sanomat 11.5.2005

Turun Sanomat (2005) ”Työryhmä: Varissuon tilanne muuttumassa kestävämmäksi”. Turun Sanomat 29.5.2005

2010

Laakkonen Viivi (2010) ”Extreme-matkalle Turun lähiöön”. YLE Kaupungit 12.10.2010

Yle Turku (2010) ”Luistelijoiden harrastusmahdollisuudet parantuvat Turussa”. Yle Turku 4.10.2010

Yle Turku (2010) ”Maahanmuuttajakoulussa vietettiin perinteinen joulujuhla”. Yle Turku 20.12.2010

Yle Turku (2010) ”Pansiossa joka kolmas on työtön”. Yle Turku 16.9.2010

Yle Turku (2010) ”Suomen ensimmäinen basaarialue avataan Varissuolle”. Yle Turku 15.1.2010

Yle Turku (2010) ”Surmatun eläkeläisen ja oudon miehen liikkeistä kaivataan havaintoja”. Yle Turku 1.12.2010

2011

Yle Turku (2011) ”Lähiöt ovat kotoisia”. Yle Turku 27.1.2011

Lukinmaa Tuukka (2011) ”Maahanmuuttajien kaupunginosista muutetaan nopeasti muualle”. Yle 22.1.2011

Yle Turku (2011) ”Monikulttuurisuus käveli kouluun”. Yle Turku 21.3.2011

Yle Turku (2011) ”Varissuo erityisvalvontaan”. Yle Turku 1.9.2011

2012

Yle Turku (2012) ”Poliisi kaipaa havaintoja törmäyksestä”. Yle Turku 25.6.2012

Ventus Johanna (2012) ””Viktigt att invandrare röstar””. Svenska Yle 22.10.2012

2013

Turun Sanomat (2013) ”Mies puukotettiin kuoliaaksi Varissuolla”. Turun Sanomat 6.10.2013

Lähteenmäki Lassi, Toivonen Sari (2013) ”Asuntonministeri: Lähiöihin tarvitaan lisää yhteisiä olohuoneita”. Yle 6.9.2013

Isaksson Janne (2013) ”Klyftorna växer mellan Åbos stadsdelar”. Svenska Yle 22.08.2013

Yle Turku (2013) ”Nuorelle käsilaukkuvarkaaletta ehdotonta vankeutta”. Yle Turku 8.10.2013

Lundqvist Niclas (2013) ”Staden faller träd i Kråkkärret”. Svenska Yle 3.4.2013

Turun Sanomat (2013) ”Tulipalo turmeli kerrostaloasunnon Varissuolla”. Turun Sanomat 19.6.2013

Turun Sanomat (2013) ”Vanhuksia ja liikuntavammaisia ryöstäneelle Varissuon liigalle pitkät tuomiot”. Turun Sanomat 3.4.2013

Koutonen Jouni (2013) ”Varissuo on hyvä paikka elää”. Yle 6.9.2013

Turun Sanomat (2013) ”Vastarintaliikkeen mainoksesta rikosilmoitus”. Turun Sanomat 14.2.2013

2015

Ristola Petra (2015) ”Näkökulma: Lähiössä on hyvä asua”. Yle 16.4.2015

Turun Sanomat (2015) ”110 hyvää tekoa: 53. Varissuolla hemmoteltiin naisia”. Turun Sanomat 26.3.2015

Turun Sanomat (2015) ”Maahanmuuttajilla vaalipaneeli Varissuolla”. Turun Sanomat 7.4.2015

Varissuolla viihtynyt asukas (2015) ”Varissuon liikennehalli vaaraksi ihmisille”. Turun Sanomat 14.5.2015

2016

Koskinen Paula (2016) ””40-vuotias turkulaislähiö on mainettaan parempi – ”Rauhallista asua ja palvelut lähellä””. Yle 3.5.2016

Karlberg Peter (2016) ”Busslinje mellan Littois och Kråkkärret läggs ner”. Svenska Yle 9.11.2016

Hoffman Linus (2016) ”Grannskapet påverkar dina åsikter om invandrare”. Svenska Yle 2.3.2016

Simonsen Mattias (2016) ”Grovt rån i Kråkkärret i Åbo”. Svenska Yle 1.4.2016

Karlberg Peter (2016) ”Knivdrama i Åbo – Man misstänkt för dråpförsök”. Svenska Yle 5.4.2016

Perera Adrian (2016) ”Kråkkärret i Åbo fyller år i soliga tecken”. Svenska Yle 4.5.2016

Simonsen Mattias (2016) ”Skrämmande clowner också i Åboregionen – ”inte någon skojig lek””. Svenska Yle 20.10.2016

Koskinen Paula (2016) ”Tutkimus: Suhtautuminen maahanmuuttoon vaihtelee turkulaisten asuinalueiden välillä”. Yle 4.4.2016

Turun Sanomat (2016) ”Varissuo laitetaan taas kevät kuntoon talkoovoimin”. Turun Sanomat 15.4.2016

Ihatsu Katja (2016) ”Varissuo on maahanmuuton mallioppilas”. Turun Sanomat 24.3.2016

Saarto Kai (2016) ”Varissuo on Suomen lontoolaisin ja Turun savolaisin paikka”. Turun Seutusanomat 16.3.2016

Turun Sanomat (2016) ”Varissuo pyrkii Suomen valoisammaksi lähiöksi – käynnissä jouluvalokilpailu”

Vilen Janica (2016) ”Varissuo-Lausteen yhdyskuntatyöryhmässä keskusteltiin radikalisoitumisesta ja liikenteestä”. Turun Seutusanomat 14.4.2016

Turun Sanomat (2016) ”Varissuolla autoja potkinut syöksyi poliisin kimppuun”. Turun Sanomat 4.9.2016

Lähtenmäki Alpo, Kivilaakso Mauri (2016) ”Varissuon-Lausteen yhdyskuntatyöryhmä toimii lähiön hyväksi”. Turun Sanomat 31.12.2016

2017

Turun Sanomat (2017) ”Avi: Touhulan Varissuon päiväkodissa liikaa lapsia”. Turun Sanomat 21.3.2017

Frisk Lina (2017) ”Flickornas hus – en frizon för många flickor i Kråkkärret”. Svenska Yle 11.10.2017

Turun Sanomat (2017) ”HS: Maahanmuuttajat ja suomalaissyntyiset asuvat Turussa usein omilla alueillaan”. Turun Sanomat 24.4.2017

Häggman Fredrik (2017) ”Man hölls som fånge i Kråkkärret – lyckades fly”. Svenska Yle 6.10.2017

Turun Sanomat (2017) ”Mies pahoinpiteli äitiään ja tyttöystäväänsä Varissuolla – piilotteli vuodesohvan sisällä poliisilta”

Hjelt Yrjö (2017) ”Miestä pidettiin vankina Turun Varissuolla – pääsi pakenemaan”. Yle 6.10.2017

Turun Sanomat (2017) ”Puolialaston veitsimies etsi apua Varissuolla – tapausta tutkitaan törkeänä pahoinpitelynä ja törkeänä vapaudenriistona”. Turun Sanomat 6.10.2017

Mäntymaa Eero (2017) ”Radikaalimoskeijaksi leimattu Varissuon rukoushuone pelkää kosta – ”suomalaiset tietävät sen mitä media meistä näyttää””. Yle 27.8.2017

Hakala Aleks (2017) ”Selvitys: Korkeat talot soveltuvat Turussa parhaiten kuudelle alueelle”. Yle 16.3.2017

Ristola Petra (2017) ”Turku hakee helpotusta Varissuon päivähoitopulaan”. Yle 25.4.2017

Kallunki Elisa (2017) ”Tutkimus kumoo tiukassa istuvaan mielikuvaan – Lähiöt ovatkin mainetta parempia”. Yle 10.6.2017

Turun Sanomat (2017) ”Varissuon asukkaat haluavat unelmien keskuspuistoon kukkia ja kiipeilytelineitä”. Turun Sanomat 9.10.2017

2018

Engström Nora (2018) ”Forskare: viktigt att minska på sociala klyftor för att öka tryggheten i förorter”. Svenska Yle 28.3.2018

Enström Nora (2018) ”Mer stök i Runosbacken och Kråkkärret – men förorterna är inte otrygga påminner Åbopolisen”. Svenska Yle 28.3.2018

Turun Sanomat (2018) ”Poliisi nappasi ajo-oikeudettoman päihdekuskin Varissuolla”. Turun Sanomat 3.4.2018

Turun Sanomat (2018) ”Varissuon asuntopalo tahallaan sytytetty – naista epäillään törkeästä tuhotyöstä”. Turun Sanomat 26.1.2018

Bilaga 2. Exempel på text som kodats

- R/I = representation/identitet
- U = Utlänningar
- SP = Sociala Problem
- I = Infrastruktur
- M = Makt

2.3. Varissuo: Varissuo pyristeli irti slummin maineesta

AIHE Turun Sanomat 2.3.2005 3:00

ANNAMARI NURMINEN

- Mainettaan parempi lähiö Varissuo ehdottomasti on, projektipäällikkö Sami Savolainen Turun kaupungin viestintäkeskuksesta vakuuttaa.

Savolainen vastaa Itä-Turun tavoite 2 -hankkeesta. Itä-Turun elinvoimaisuuden, elämänlaadun ja kaupunkiympäristön parantamiseen pyrkivä ohjelma on ollut käynnissä vuodesta 2000 alkaen. Se on käynnistänyt 30 hanketta ja tukenut 40 asukaslähtöistä hanketta. Vuoden 2003 loppuyhteenveto kertoo, että satsaus on tuottanut yli 200 uutta työpaikkaa ja 26 uutta yritystä. Hanketoimintaan on neljänä ensimmäisenä toimintavuotena käytetty noin 11,4 miljoonaa euroa.

- Summa jakautuu karkeasti niin, että kolmanneksen on maksanut Turun kaupunki, kolmanneksen EU ja loppu kolmannes on tullut eri ministeriöiltä eli valtiolta. Yksityistä rahoitusta on myös vähän, Savolainen kertoo.

Suuret panostukset tiedostetaan Varissuollakin. Akseli kiinteistöpalvelujen toimitusjohtaja näkee Varissuon kohentaneen mainettaan viime vuosina.

- Kyllä se on täällä tehdyn kovan työn ansiota. Tavoite 2 hankkeessa on saatu paljon aikaan. Tiivis asukastyö ja runsas remontointi on tuottanut myös tulosta, Mauri Kivilaakso sanoo.

- Tosin minulla on sellainen käsitys, että eivät ne asiat niin kovin huonosti koskaan täällä ole olleet. Suurin ongelma on yhä korkea työttömyysaste.

VÄKILUKU PUDONNUT KOLMELLATUHANNELLA

Vuodesta 2000 Varissuon työttömyysaste on ollut selvästi muun kaupungin työttömyysastetta korkeampi. Vaikka työttömyysluvut Itä-Turussa ovat yhä synkät, näkee tutkija Jarkko Rasinkangas Varissuon kehittyneen myönteiseen suuntaan. Aluetta uhannut asukasrakenteen yksipuolistuminen on katkaistu, ja alueen arvostus on ulkopuolisten silmissä noussut. Varissuon mainetta on hänenkin mukaansa nostanut talojen remontointi ja ulkoilualueiden siistiytymisen. Rasinkangas tutkii väitöskirjaansa varten Turun asuinalueiden sosiaalista erilaistumista. Hän on myös tuottanut tavoite 2 -hankkeen asukastytyväisyystutkimuksen.

- Varissuolaiset ovat erittäin tyytyväisiä asuinympäristöönsä, Rasinkangas kertoo.

Asukaskyselyseurannan mukaan asukkaat arvioivat Varissuon rakennetun ympäristön, virhealueiden ja turvallisuuden parantuneen viime vuosina. Varissuolaiset uskovat myös omien vaikutusmahdollisuuksiensa lisääntyneen.

Rasinkangas muistuttaa, ettei asukasrakenteessa kuitenkaan ole tapahtunut suuria muutoksia. Ulkomaalaisten määrä on jopa lisääntynyt. Aluetta on rauhoittanut se, että asukasmäärä on pudonnut huippuvuosien liki 12000:sta alle 9000:een.

- Mielenkiintoista on myös, että lapsuutensa lähiössä asuneet ovat uusia paluumuuttajia. Heille on kehittynyt kotipaikkarakkaus Varissuota kohtaan.

REMONTIT LUOVAT TULEVAISUUDENUSKOA

Lehtori Anne Virtanen Laurea amk:sta vahvistaa, että alueen maine muuttuu yleensä hyvin hitaasti ulkopuolisten silmissä. Kaupunkitutkimuksesta väitellyt Virtanen arvioi, että alueen maineeseen vaikuttavat ennen kaikkea rakennusten kunnostaminen, asukasaktivointi ja ympäristön siistiminen. Kun asukkaiden vaikutusmahdollisuuksia lisätään, lisääntyy myös omasta elinympäristöstä välittäminen.

Maineeseen vaikuttaminen on usein hankalaa. Virtanen ottaa esimerkiksi Glasgow'n kaupungin Skotlannissa, jossa on panostettu sekä rakennuskannan uudistamiseen että kaupunkitapahtumiin. Silti monen mielessä kaupunki on yhä raskaan teollisuuden tyyssija.

Varissuolla 1 100 vuokra-asunnosta on peruskorjattu noin puolet. TVT Asunnot Oy:n toimitusjohtaja Raine Tuominen arvioi, että parin vuoden sisällä remontit saadaan jälleen käyntiin.

- Koko ajan tosin tehdään pienempää remonttia kaikissa yhtiöissä. Alueen arvostustahan nostaa myös se, että asuntojen hinnat ovat nousseet. Kaupungin vuokratilojen lisäksi monet muutkin asunto-osakeyhtiöt ovat tehneet isoja julkisivu- ja muita remonteja. Luovathan nämä kohennukset tulevaisuudenuskoa asukkaisiinkin, Tuominen sanoo.

HINNAT KIRIVÄT KIINNI MUITA ALUEITA

- Hinnat ovat toki edullisempia kuin monilla muilla alueilla Turussa, mutta Varissuo ei suinkaan ole enää kaupungin halvinta seutua. Lähiön arvostus on kovasti noussut viimeisen kolmen vuoden aikana, Ulla-Marja Luoma Huoneistokeskus Oy:stä sanoo.

- Ei Varissuo vielä Suikkilan tai Petreliuksen arvostuksen kanssa samassa tasossa ole, mutta petraa koko ajan. Me teemme kuukausittain kauppaa Varissuolla, ja muutamat alueet lähiössä vetävät hyvin monenlaisia ihmisiä. Nyt on vihdoinkin havaittu, että Varissuo on lähellä keskustaa ja siellä on hyvät palvelut. Myös teknologiakeskuksen läheisyys on vaikuttanut arvostukseen.

Luoman mukaan positiivisen mielikuvan syntyminen on seurausta alueen sisäisistä tempauksista. Valvonnan lisääminen ja alueen kunnon kohentuminen ovat nostaneet alueen mainetta.

- Ja parempaan ollaan menossa, Ulla-Marja Luoma povaa.